Tilinpäätös 2019

Luumäen Osuuspankki



SISÄLLYSLUETTELO

sivu

1-19 Toimintakertomus

20-21 Osuuspankin tuloslaskelma ja tase

22-23 Rahoituslaskelma

Osuuspankin tuloslaskelman ja taseen liitteenä annettavat tiedot

24-40 Osuuspankin tilinpäätöksen merkittävimmät laatimisperiaatteet

41-64 Liitetiedot

65-74 Luettelo kirjanpitokirjoista, tositteiden lajeista sekä selvitys niiden säilytystavoista

75 Hallituksen allekirjoitus

75 Hallintoneuvoston lausunto

75 Tilintarkastajien merkintä suoritetusta tilintarkastuksesta

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

Luumäen Osuuspankin korkokate kasvoi, mutta pankin liikevoitto oli pienempi kuin edellisvuonna. Pankin luottokanta laski, mutta talletuskanta kasvoi edellisvuoden tasosta. CET1 vakavaraisuussuhde oli edellisvuotta heikompi.

Avainlukuja

Avainlukuja			
	2019	2018	Muutos
Liikevoitto, 1000 euroa	753	816	-7,75
Kulujen suhde tuottoihin, %	66,3	61,9	4,4
Oman pääoman tuotto (ROE), %	3,03	3,34	-0,31
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	60,22	72,05	-11,83
Henkilöstö keskimäärin	7	7	0,08
Omistaja-asiakkaat	3 139	2 991	148

OP Ryhmä

Luumäen Osuuspankki on jäsentensä omistama osuuskuntamuotoinen talletuspankki, joka harjoittaa toimialueellaan paikallista vähittäispankkitoimintaa. Kaikki jäsenet ovat omistaja-asiakkaita, joista jokaisella on yksi yhtäläiset oikeudet tuottava jäsenosuus.

Osuuspankki kuuluu OP Ryhmään, joka on johtava suomalainen finanssiryhmä. Se koostuu itsenäisistä osuuspankeista ja niiden keskusyhteisöstä OP Osuuskunnasta tytäryhtiöineen. OP Ryhmän ja sen jäsenpankkien keskitettyjen palveluiden kehittämisestä ja tuottamisesta vastaavat OP Osuuskunta sekä sen tytäryhtiöt OP-Palvelut Oy ja OP-Korttiyhtiö Oyj. OP Osuuskunta toimii koko OP Ryhmän strategisena omistusyhteisönä ja ryhmäohjauksesta ja valvonnasta vastaavana keskusyhteisönä.

Osuuspankki on OP Osuuskunnan jäsenluottolaitos. OP Osuuskunta ja sen jäsenluottolaitokset yhdessä niiden konsolidointiryhmiin kuuluvien yhteisöjen kanssa muodostavat yhteenliittymän, josta säädetään laissa talletuspankkien yhteenliittymästä (Yhteenliittymälaki). Yhteenliittymälain mukaan keskusyhteisö ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat toistensa veloista ja sitoumuksista ja niiden vakavaraisuutta, maksuvalmiutta ja asiakasriskejä valvotaan yhteenliittymän tasolla. OP Ryhmän vakuutusyhtiöt eivät kuulu keskinäisen vastuun piiriin.

Osuuspankilla jäsenluottolaitoksena ei ole velvollisuutta julkistaa luottolaitostoiminnasta annetun lain 12 luvun 12 §:n mukaista puolivuosikatsausta. Jäsenluottolaitoksella ei ole velvollisuutta julkistaa vakavaraisuutta koskevia tietoja (ns. Pilari III -tiedot) kokonaisuudessaan, vaan ne julkistetaan OP yhteenliittymästä.

Toimintaympäristö

Maailmantalouden kasvu hidastui vähitellen vuoden 2019 aikana ja jäi keskimäärin hitaimmaksi sitten vuosikymmenen alun. Erityisesti teollisuuden ja maailmankaupan kehitys oli heikkoa. Vaisun talouskehityksen myötä inflaatio pysyi verkkaisena.

Euroopan keskuspankki laski syyskuussa talletuskoron -0,5 prosenttiin -0,4 prosentista. Lisäksi EKP aloitti marraskuun alussa jälleen ostaa arvopapereita markkinoilta 20 miljardilla eurolla kuukaudessa.

Lyhyet markkinakorot laskivat vuoden 2019 aikana hieman. Pidemmät korot laskivat selvemmin, jos kohta vuoden lopulla korot toipuivat loppukesän pessimistisistä tunnelmista. Osakemarkkinoilla kurssit nousivat loppuvuonna, kun suurimpien riskien nähtiin helpottaneen. Vuoden aikana osakemarkkinat vahvistuivat selvästi.

Suomen talouskasvu hidastui ennakkotietojen mukaan hieman edellisestä vuodesta. Talouskasvua kannattelivat kulutus ja palveluiden vienti. Tavaravienti kärsi vientimarkkinoiden kangertelusta. Rakentamisen kasvu hidastui, ja investoinnit kokonaisuutena kehittyivät heikosti. Asuntomarkkinat piristyivät vuoden loppua kohti. Kysyntä kohdistui yhä pienempiin kerrostaloasuntoihin, ja hinnat nousivat keskimäärin vain hieman.

Luumäen asuntomarkkinoilla kauppamäärät pysyivät edelleen melko vaatimattomalla tasolla eikä uudisrakentamisessakaan tapahtunut piristymistä. Luumäen kunta on toteuttanut investointiohjelmaansa ja vuoden 2019 aikana valmistui uusi paloasema.

Yritysvastuu

Yritysvastuu on tiivis osa OP Ryhmän ja osuuspankkien liiketoimintaa ja strategiaa. Vastuullisuuden perusta rakentuu OP Ryhmän perustehtävälle, yhteisille arvoille, vahvalle vakavaraisuudelle ja osaavalle riskienhallinnalle, joita asiakasomisteinen liiketoimintamalli tukee. Yritysvastuun toimenpiteissä OP Ryhmässä huomioidaan taloudellinen ja sosiaalinen vastuu sekä ympäristövastuu. OP Ryhmän tavoite yritysvastuussa on olla toimialan edelläkävijä Suomessa. OP Ryhmä on sitoutunut noudattamaan YK:n Global Compact -aloitteen kymmentä periaatetta ihmisoikeuksista, työelämän oikeuksista, ympäristöperiaatteista ja korruption torjunnasta. OP on vuodesta 2009 lähtien sitoutunut noudattamaan YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteita. Vuonna 2019 OP Ryhmä allekirjoitti perustajajäsenenä YK:n ympäristöohjelman Finance Initiativen (UNEP FI) vastuullisen pankkitoiminnan periaatteet. OP Ryhmän ryhmätasoinen vastuullisuusraportointi perustuu GRI-standardeihin ja on luettavissa osana OP Ryhmän vuosikatsausta osoitteessa op-year2019.fi.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Luumäen Osuuspankin hallitus päätti lokakuussa hyväksyä ja allekirjoittaa sulautumissuunnitelma, jonka mukaisesti Luumäen Osuuspankki sulautuu absorptiosulautumisella Etelä-Karjalan Osuuspankkiin. Sulautumissuunnitelma allekirjoitettiin 29.10.2019 ja rekisteröitiin 18.11.2019.

Luumäen Osuuspankilla ei ollut muita olennaisia tapahtumia tilikaudella.

Olennaiset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen

Luumäen Osuuspankin edustajisto päätti ylimääräisessä edustajiston kokouksessa 21.1.2020 hylätä hallituksen esityksen pankin sulautumisesta Etelä-Karjalan Osuuspankkiin. Luumäen Osuuspankki jatkaa näin ollen toimintaansa itsenäisenä osuuspankkina.

Luumäen Osuuspankilla ei ole ollut muita olennaisia tapahtumia tilikauden päättymisen jälkeen.

Osuuspankin tulos

Liikevoittoon vaikuttaneiden keskeisimpien tuotto- ja kuluerien kehitys kolmelta viimeiseltä vuodelta on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Tulosanalyysi				
1000 euroa	**2019**	**2018**	**Muutos, %**	**2017**
Tuotot				
Korkokate	1 115	1 068	4,37	957
Muut tuotot				
Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista	678	687	-1,26	697
Palkkiotuotot, netto	429	370	16,02	394
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	-6	5	-212,38	4
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot	-	-		
Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot*				73,21
Suojauslaskennan nettotulos	-	-		-
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot	-24	23	-202,7	-9
Liiketoiminnan muut tuotot	9	34	-74,96	57
Yhteensä	1 085	1 119	-3,01	1 217
Tuotot yhteensä	2 201	2 188	0,59	2 174
Kulut				
Henkilöstökulut	418	344	21,36	473
Muut hallintokulut	762	696	9,41	622
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	58	57	0,75	509
Liiketoiminnan muut kulut	222	257	-13,46	392
Kulut yhteensä	1 459	1 354	7,74	1 996
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoon kirjatuista rahoitusvaroista	-11	17	-165,48	
Arvonalentumiset luotoista ja muista sitoumuksista*				-72,48
Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot sekä arvonalentumistappiot	-	-		-
Liikevoitto (-tappio)	753	816	-7,75	250

* IAS 39 -standardin mukainen rivi. IFRS 9 -standardi otettiin käyttöön 1.1.2018.

Liikevoitto laski jonkin verran vertailukaudesta. Korkokate kasvoi luottokannan pienenemisestä huolimatta pankin keskuspankkiin tekemien sijoitusten sekä koronvaihtosopimusten johdosta.

Palkkiotuottoja kertyi seuraavasti:

Palkkiotuotot			
1000 euroa	**2019**	**2018**	**Muutos, %**
Talletuksista	1	3	-53,1
Luotonannosta	100	115	-13,26
Maksuliikkeestä	285	252	13,08
Arvopapereiden välityksestä ja liikkeeseen laskusta	49	45	9,54
Omaisuudenhoidosta ja lainopillisista tehtävistä	30	32	-6,46
Takauksista	3	4	-29,08
Vakuutusten välityksestä	138	130	6,52
Muut	193	144	34,33
Yhteensä	800	725	10,38
OP-bonukset	-277	-278	-0,34
Palkkiotuotot yhteensä	523	447	17,05
Palkkiokulut	94	77	21,97
Palkkiotuotot, netto	429	370	16,02

Osuuspankin palkkiotuotot kasvoivat vertailuvuodesta merkittävästi. Palkkiot maksuliikkeestä, arvopapereiden välityksestä ja vakuutusten välityksestä kasvoivat. Sen sijaan palkkioita luotonannosta kertyi edellisvuotta vähemmän. Palkkiotuottoihin sisältyy vähennyksenä omistaja-asiakkaille myönnetyt OP-bonukset.

Sijoituskiinteistöjen nettotuottoja rasitti arvonalentumisten kasvu sekä toteutuneet korjauskulut.

Vertailukaudella OP Ryhmän henkilöstön lakisääteistä työeläketurvaa hoitavan OP-Eläkekassan edustajisto päätti noin 1,1 miljardin euron eläkevastuun siirtämisestä Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen hoidettavaksi. Siirto toteutui vuoden 2018 lopussa ja siirrosta tuloutui vuonna Luumäen Osuuspankille ylimääräisen vakavaraisuuspääoman palautusta 51 tuhatta euroa. Lisäksi vuonna 2019 siirrosta tuloutui 28 tuhatta euroa ylimääräistä vakavaraisuuden palautusta. Ylimääräisen vakavaraisuuspääoman palautukset esitetään tuloslaskelman henkilöstökulujen eläkekuluissa. Muuten henkilöstökulut kasvoivat jonkin verran.

Liiketoiminnan muita kuluja kasvattivat OP Ryhmän sisäiset veloitukset.

Odotettavissa olevia luottotappioita saamisista kirjattiin vähennyksinä 11te, kun vertailuvuonna niitä kirjattiin lisäyksinä 17te.

Odotettavissa olevat luottotappiot			
1000 euroa	**2019**	**2018**	**Muutos, %**
Odotettavissa olevien luottotappioiden määrä yhteensä	-11	17	-165,48
Odotettavissa olevat luottotappiot luotto- ja takauskannasta %	-0,02	0,03	-0,05

Tase ja taseen ulkopuoliset sitoumukset

Keskeisiä tase- ja sitoumuseriä

Keskeisimpien tase- ja sitoumuserien kehitys kolmelta vuodelta ja tilikauden 2019 muutos on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Keskeisiä tase- ja sitoumuseriä				
1000 euroa	**31.12.2019**	**31.12.2018**	**Muutos, %**	**31.12.2017**
Tase	112 862	108 254	4,26	106 743
Luotot	65 633	66 611	-1,47	67 451
Saamistodistukset	2 000	2 000	0	2 060
Osakkeet ja osuudet	15 426	15 431	-0,04	15 522
Talletukset	83 902	80 163	4,66	79 413
Oma pääoma	22 710	22 039	3,04	21 338
Taseen ulkopuoliset sitoumukset	2 232	2 891	-22,79	1 811

Antolainauksen kehitys

Uusia luottoja myönnettiin tilikauden aikana 17 413 tuhatta euroa eli 7 509 tuhatta euroa enemmän kuin edellisenä vuonna. Luottokanta yhteensä tilikauden lopussa oli 65 945 tuhatta euroa (67 119[1]). Luottokannan lasku jatkui ja asuntoluottojen kysyntä jatkui vaimeana.

[1] Suluissa vertailuluku 31.12.2018.

Ongelmasaamiset ja lainanhoitojoustosaamiset kehittyivät tilikauden aikana seuraavasti:

Ongelmasaamiset ja lainanhoitojoustot			
1000 euroa	**31.12.2019**	**31.12.2018**	**Muutos, %**
Järjestämättömät saamiset	1 755	2 075	-15,43
Yli 90 päivää erääntyneet saamiset	739	945	-21,84
Järjestämättömät lainanhoitojoustosaamiset	737	708	4,03
Todennäköisesti maksamatta jäävät saamiset	279	421	-33,77
Terveet lainanhoitojoustosaamiset	2 022	3 092	-34,60
Ongelmasaamiset yhteensä	3 777	5 167	-26,90

Taulukon luvuissa on vähennetty odotettavissa olevat luottotappiot. Yli 90 päivää erääntyneenä saamisena esitetään jäljellä oleva pääoma sellaisesta saamisesta, jonka korko tai pääoma on ollut erääntyneenä ja maksamatta yli kolme kuukautta. Lainahoitojoustosaamisena esitetään saamiset, joiden sopimusten ehtoja on neuvoteltu uudelleen asiakkaan heikentyneestä maksukyvystä johtuen. Todennäköisesti maksamatta jäävinä saamisina esitetään muut heikompiin luottoluokkiin kuuluvat saamiset.

Kiinteistöomistukset

Osuuspankin kiinteistöomistukset muodostuvat omassa käytössä olevista kiinteistöistä ja sijoituskiinteistöistä.

Kiinteistöomistukset		
1000 euroa	**31.12.2019**	**31.12.2018**
Omassa käytössä olevat kiinteistöt		
Sitoutunut pääoma	1 432	1 460
Prosenttia taseesta	1,27	1,35
Sijoituskiinteistöt		
Sitoutunut pääoma	10	31
Prosenttia taseesta	0,01	0,03
Käypä arvo	10	30
Nettotuotto, %	-1,24	-0,46
Kiinteistöihin sitoutunut pääoma yhteensä	1 442	1 490
Prosenttia taseesta	1,28	1,38

Kiinteistöyhteisöjen sitoutunut pääoma muodostuu osakehuoneiston kirjanpitoarvosta ja osakehuoneistoon kohdistuvasta lainaosuudesta.

Omassa käytössä olevat kiinteistöt

Omassa käytössä olevia kiinteistöjä on taseessa 1 432 tuhatta euroa. Tilikauden aikana ei kirjattu arvonalennuksia tai arvonkorotuksia.

Sijoituskiinteistöt

Sijoituskiinteistöistä kirjattiin arvonalennuksia tilikauden aikana 21 tuhatta euroa.

Muun sijoitustoiminnan kehitys

Saamiset luottolaitoksilta, joista valtaosan muodostavat saamiset OP Yrityspankki Oyj:ltä, olivat 27 353 tuhatta euroa (22 127).

Tilikauden lopussa osuuspankilla oli sijoituksia keskusyhteisön osuuspääomaan yhteensä 15 414 tuhatta euroa (15 414).

Velat yleisölle ja julkisyhteisöille

Yleisön talletusten ja muiden velkojen kehitys on kuvattu alla olevassa taulukossa. Muut velat muodostuvat markkinarahaveloista ja valtion varoista välitetyistä lainoista.

Velat yleisölle ja julkisyhteisöille			
1000 euroa	**31.12.2019**	**31.12.2018**	**Muutos, %**
Talletukset			
Maksuliiketilit	44 236	41 976	5,38
Säästämistilit	8 429	7 894	6,78
Sijoittamistilit	31 204	30 259	3,12
Valuuttatalletukset	32	33	-3,45
Yhteensä	83 902	80 163	4,66
Muut velat	-	-	
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille yhteensä	83 902	80 163	4,66

Muun vieraan pääoman ja sitoumusten kehitys

Velat luottolaitoksille, jotka muodostuvat veloista OP Yrityspankki Oyj:lle ja ns. väliluotosta OP-Asuntoluottopankki Oyj:lle, pysyivät lähes ennallaan 3003 tuhannessa eurossa (3000).

Osuuspankilla ei ole liikkeeseen laskettuja joukkovelkakirjalainoja.

Muut vieraan pääoman erät muodostuvat lähinnä lyhytaikaisista maksujenvälityseristä sekä tuottojen ja kulujen jaksotuksiin liittyvistä tilinpäätösvaiheen siirtyvistä eristä.

Oma pääoma ja varaukset

Luumäen Osuuspankin koko oman pääoman määrä kasvoi 3,0 prosenttia 22 710 tuhanteen euroon (22 039).

Osuuspääoma

Osuuspääoma oli 6 644 tuhatta euroa (6 792). Omistaja-asiakkailla oli tilikauden lopussa sijoituksia jäsenosuuksiin 326 tuhatta euroa (309) ja Tuotto-osuuksiin 6 318 tuhatta euroa (6 483). Irtisanottuja Tuotto-osuuksia oli tilikauden lopussa 357 tuhatta euroa (398) ja irtisanottuja jäsenosuuksia 12 tuhatta euroa (10).

Osuuspankki maksoi Tuotto-osuuksille vuodelta 2018 korkoa 3,25 prosenttia eli yhteensä 207 059,64 euroa. Jäsenosuuspääomalle ei maksettu korkoa vuodelta 2018.

Osuuspankilla voi osuuskuntalain ja osuuspankin sääntöjensä mukaan olla jäsenen oikeudet tuottavia jäsenosuuksia ja vapaaehtoisina osuuksina Tuotto-osuuksia. Osuuspankin osuuspääomassa on jäsenosuuksia 3 139 kpl. Jokaisella jäsenellä on velvollisuus ottaa yksi osuuspankin jäsenosuus ja maksaa siitä merkintähintana 100 euron suuruinen jäsenosuusmaksu. Tuotto-osuuksia on osuuspankin osuuspääomassa 63 181 kpl. Tuotto-osuuksia voivat merkitä vain osuuspankin jäsenet ja niiden antamisesta päättää osuuspankin hallitus. Tuotto-osuuden nimellisarvo ja siitä osuuspankille merkintähintana maksettava tuotto-osuusmaksu on 100 euroa.

Jäsen- ja tuotto-osuusmaksut palautetaan osuuspankin sääntöjen, osuuskuntalain ja osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain mukaisesti ja sanotuissa laeissa mainituin edellytyksin jäsenyyden päätyttyä tai irtisanottaessa jäsenosuus tai Tuotto-osuus. Jäsenosuusmaksu ja tuotto-osuusmaksu voidaan palauttaa 12 kuukauden kuluttua

sen tilikauden päättymisestä, jonka aikana jäsenyys on päättynyt tai Tuotto-osuuden omistaja on irtisanonut osuuden. Palautuksiin vaaditaan valvovan viranomaisen lupa, mikäli sääntely sitä edellyttää.

Osuuspankilla on kuitenkin oikeus kieltäytyä jäsenosuusmaksujen ja tuotto-osuusmaksujen palauttamisesta osuuspankin toiminnan aikana. Osuuspankki voi myöhemmin päättää edellä mainitun kiellon kumoamisesta. Palauttamista koskevasta kiellosta ja sen kumoamisesta päättää tarvittaessa pankin hallitus. Ellei palautusta voida jonakin vuonna maksaa täysimääräisesti, maksamatta jäänyt osa maksetaan seuraavien tilinpäätösten perusteella käytettävissä olevista omista pääomista. Edellä määrätty oikeus maksamatta jääneen osan jälkipalautukseen päättyy kuitenkin viidennen seuraavan tilinpäätöksen jälkeen. Maksamatta jääneelle osalle ei makseta korkoa.

Osuuspankilla on oikeus lunastaa kaikki Tuotto-osuudet. Lunastusoikeuden käyttämisestä päättää osuuspankin hallitus. Lunastukseen vaaditaan keskusyhteisön lupa sekä valvovan viranomaisen lupa, mikäli sääntely sitä edellyttää.

Veroperusteiset varaukset

Poistoero kasvoi 7 tuhatta euroa, koska tilikaudella tehtiin suunnitelman mukaisia poistoja suuremmat elinkeinoverolain sallimat enimmäispoistot. Luottotappiovarausta kasvatettiin 14 tuhatta euroa.

Omat varat ja vakavaraisuus

Osuuspankin luottoriskin pääomavaateen laskennassa käytetään sisäisten luokitusten menetelmää. Markkinariskien pääomavaatimus lasketaan standardimenetelmällä. Myös operatiivisten riskien pääomavaatimus lasketaan standardimenetelmällä.

OP Ryhmä julkistaa ns. Pilari III:n mukaiset tarkemmat vakavaraisuustiedot tilinpäätöksen yhteydessä. OP Ryhmän tilinpäätös ja Pilari III mukaiset vakavaraisuustiedot ovat luettavissa www.op.fi verkkopalvelussa.

Osuuspankin omat varat muodostuivat seuraavasti:

Omat varat 1000 euroa	**31.12.2019**	**31.12.2018**
Ydinpääoma (CET1)		
Oma pääoma*	22 710	22 039
Tilinpäätössiirrot vähennettynä laskennallisella verovelalla	1 901	1 883
Käyvän arvon rahasto rahavirran suojauksesta ja varovaisen arvostamisen oikaisu	-388	-81
Ydinpääoma (CET1) ennen vähennyksiä	24 223	23 841
Tilintarkastamaton tilikauden voitto	-718	-764
Suunniteltu voitonjako ja ed.tk:n maksamaton voitonjako		
Omista varoista vähennettävät osuuspääomat	-239	
ECL** – Odotetut tappiot alijäämä	-297	-152
Ydinpääoma (CET1) yhteensä	**22 969**	**22 756**
Ensisijainen pääoma (T1) yhteensä	**22 969**	**22 756**
Toissijainen pääoma (T2)		
ECL** - Odotetut tappiot ylijäämä		18
Toissijainen pääoma (T2) yhteensä		**18**
Omat varat yhteensä	**22 969**	**22 774**

* pl. mahdollinen arvonkorotusrahastoon liittyvä laskennallinen verovelka
** Odotettavissa olevat luottotappiot

Ydinpääomasta on vähennetty asiakkaille palautetut irtisanotut osuuspääomat. Tilikauden tulosta ei ole luettu omiin varoihin.

Kokonaisriski		
1000 euroa	**31.12.2019**	**31.12.2018**
Luottoriski		
Standardimenetelmä (SA)		
Saamiset yrityksiltä	48	67
Vähittäissaamiset	-	-
Kiinteistövakuudelliset vastuut	-	-
Saamiset luottolaitoksilta	-	-
Saamiset valtioilta, keskuspankeilta ja julkisyhteisöiltä	-	113
Muut vastuut	-	-
Sisäisten luottoluokitusten menetelmä (IRB)		
Saamiset yrityksiltä[1)]	1 481	2 505
Yritysvastuut – pk-yritykset	1 469	2 505
Yritysvastuut - Muut	12	-
Vähittäissaamiset[2)]	16 041	8 058
Kiinteistövakuudelliset	15 191	7 120
Muut vähittäisvastuut	850	938
Saamiset luottolaitoksilta[1)]	-	-
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset	44	34
Muut erät	16 903	16 975
Luottoriski yhteensä	34 518	27 751
Markkinariski	-	-
Operatiivinen riski	3 623	3 833
Yhteensä	**38 140**	**31 584**

1) Saamisiin yrityksiltä ja luottolaitoksilta sovelletaan nk. IRBAn perusmenetelmää (FIRB), eli pankki soveltaa näiden vastuiden riskipainojen laskennassa omia maksukyvyttömyyden todennäköisyyden (PD) estimaatteja.
2) Vähittäissaamisten riskipainoja laskettaessa pankki soveltaa omia estimaatteja maksukyvyttömyyden todennäköisyydelle (PD), tappio-osuudelle (LGD) ja luottovasta-arvokertoimelle (CF).

Vakavaraisuussuhdeluvut		
(%)	**31.12.2019**	**31.12.2018**
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	60,22	72,05
Ensisijaisen pääoman (T1) vakavaraisuussuhde	60,22	72,05
Vakavaraisuussuhde	60,22	72,11
Osuuspankkien yhteenliittymän ydinpääoman vakavaraisuussuhde (CET1)	19,6*	20,5

*Syyskuussa 2019

Pääomavaateet		
1000 euroa	**31.12.2019**	**31.12.2018**
Omat varat	22 969	22 774
Minimipääomavaade + puskurivaateet *	4 005	3 316
Omien varojen ylijäämä	**18 964**	**19 458**

*Minimivaade 8 %, kiinteä lisäpääomavaatimus 2,5 % sekä mahdollinen maakohtainen muuttuva lisäpääomavaatimus

Kiinteistövakuudellisten vähittäissaamisten kokonaisriski kasvoi vuoden 2019 aikana EKP:n määräämien riskipainokertoimien seurauksena. Kokonaisriskin kasvu heikensi myös vakavaraisuutta.

Osuuspankki suunnittelee ottavansa vuonna 2020 käyttöön maksukyvyttömyyden uuden määritelmän.

Luumäen Osuuspankin vakavaraisuus heikkeni jonkin verran vertailukauteen nähden, mutta se on edelleen erinomaisella tasolla.

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde, %

Ydinpääoma (CET1) yhteensä x 100
Kokonaisriski yhteensä

Ensisijaisen pääoman (T1) vakavaraisuussuhde, %

Ensisijainen pääoma (T1) yhteensä x 100
Kokonaisriski yhteensä

Vakavaraisuussuhde, %

Omat varat yhteensä x 100
Kokonaisriski yhteensä

Keskinäinen vastuu

Yhteenliittymälain mukaisesti osuuspankkien yhteenliittymän muodostavat yhteenliittymän keskusyhteisö OP Osuuskunta, osuuspankkien keskusrahalaitoksena toimiva liikepankki OP Yrityspankki Oyj, keskusyhteisön muut jäsenluottolaitokset, keskusyhteisön ja jäsenluottolaitoksen konsolidointiryhmiin kuuluvat yhteisöt sekä sellaiset luottolaitokset, rahoituslaitokset ja palveluyritykset, joista edellä mainitut yhteisöt yksin tai yhdessä omistavat yli puolet. OP Osuuskunnan jäseniä olivat tilikauden lopussa 147 osuuspankkia sekä OP Yrityspankki Oyj, OP-Asuntoluottopankki Oyj ja OP-Korttiyhtiö Oyj. Talletuspankkien yhteenliittymää valvotaan konsolidoidusti.

Keskusyhteisö ja sen jäsenluottolaitokset ovat keskinäisessä vastuussa toistensa veloista. Velkoja, joka ei ole saanut jäsenluottolaitokselta suoritusta erääntyneestä saatavastaan, voi vaatia suoritusta keskusyhteisöltä, kun päävelka on erääntynyt. Mainitussa tapauksessa keskusyhteisön on laadittava laissa tarkoitettu osittelulaskelma kunkin jäsenluottolaitoksen maksettavaksi tulevasta vastuuosuudesta. Jäsenluottolaitosten keskinäinen vastuu määräytyy luottolaitosten viimeksi vahvistettujen taseiden mukaisessa suhteessa.

Jäsenluottolaitokset ovat velvollisia osallistumaan toisen jäsenluottolaitoksen selvitystilan ehkäisemiseksi tarvittaviin tukitoimiin sekä keskusyhteisön toisen jäsenluottolaitoksen puolesta suorittaman velan maksuun talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain 5 luvun mukaisesti. Jäsenluottolaitoksilla on lisäksi keskusyhteisön maksukyvyttömyystilanteessa osuuskuntalain mukainen rajaton lisämaksuvelvollisuus keskusyhteisön veloista

Keskusyhteisö on velvollinen antamaan jäsenluottolaitoksilleen ohjeita niiden sisäisestä valvonnasta sekä riskienhallinnasta, niiden toiminnasta maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi sekä yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamisesta yhteenliittymän yhdistellyn tilinpäätöksen laatimisessa.

Talletussuoja ja sijoittajien turva

Rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain mukaan talletuspankin on kuuluttava talletussuojarahastoon. OP Ryhmään kuuluvia talletuspankkeja pidetään talletussuojan osalta yhtenä pankkina. Talletussuojarahastosta korvataan tallettajien saamiset OP Ryhmän talletuspankeilta enintään 100 tuhanteen euroon asti. OP Ryhmässä talletuspankkeja ovat osuuspankit ja OP Yrityspankki Oyj. OP Ryhmälle tulevia uuden järjestelmän mukaisia maksuja on kuvattu tilinpäätöksen laatimisperiaatteissa kohdassa Viranomaismaksut.

Sijoittajien korvausrahasto maksaa korvauksia ei-ammattimaisille sijoittajille silloin, kun sijoituspalveluyritys tai luottolaitos ei pysty suorittamaan muun kuin tilapäisen

maksukyvyttömyyden vuoksi suojan piirissä olevia sijoittajien selviä ja riidattomia saamisia sopimuksen mukaisesti. Korvauksen määrä on 90 prosenttia saamisen määrästä, enintään 20 tuhatta euroa. Sijoittajien korvausrahastoa koskevan lainsäädännön mukaan OP Ryhmään kuuluvia pankkeja pidetään korvaussuojan osalta yhtenä pankkina.

Kriisinratkaisusääntelyn mukaan kriisinratkaisuviranomaisella on oikeus puuttua pankin velkojen ehtoihin velkojan asemaan vaikuttavalla tavalla. OP Ryhmän kriisinratkaisuviranomainen on Brysselissä toimiva EU:n kriisinratkaisuneuvosto (Single Resolution Board). Kriisinratkaisuviranomainen määrittää kriisinratkaisulain mukaisten velkojen minimimäärän OP Ryhmän tasolla.

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Tunnusluku			
	2019	**2018**	**2017***
Oman pääoman tuotto (ROE), %	3,03	3,34	1,57
Koko pääoman tuotto (ROA), %	0,67	0,73	0,36
Omavaraisuusaste, %	21,81	22,1	21,77
Kulu-tuotto-suhde, %	66,3	61,9	88,89

***** Tunnusluvut vastaavat tilinpäätöksessä 2017 julkaistuja, eikä niitä ole oikaistu takautuvasti.

Tunnuslukujen laskukaavat

Oman pääoman tuotto (ROE), %

Liikevoitto (-tappio) – Tuloverot * x 100
Oma pääoma ja vähemmistön osuus + Tilinpäätössiirtojen kertymä laskennallisella verolla vähennettynä (tilikauden alun ja lopun keskiarvo)

Koko pääoman tuotto (ROA), %

Liikevoitto (-tappio) – Tuloverot * x 100
Taseen loppusumma keskimäärin
(tilikauden alun ja lopun keskiarvo)

Omavaraisuusaste, %

Oma pääoma ja vähemmistön osuus + Tilinpäätössiirtojen
kertymä laskennallisella verolla vähennettynä x 100
Taseen loppusumma

Kulu-tuotto-suhde, %

Hallintokulut + Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja
aineettomista hyödykkeistä + Liiketoiminnan muut kulut x 100
Korkokate + Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista +
Nettopalkkiotuotot + Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan
nettotuotot + Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot +
Suojauslaskennan nettotulos + Sijoituskiinteistöjen nettotuotot +
Liiketoiminnan muut tuotot + Osuus osakkuusyritysten tuloksista (netto)

* Tilinpäätössiirtoihin sisältyvä verovaikutus huomioitu

Riskienhallinta

Riskienhallinnan periaatteet ja organisointi sekä pankin riskiasema

Riskienhallinta perustuu liiketoimintapäätöksiä tekevien henkilöiden ammattitaitoon ja varovaisuuteen sekä systemaattiseen riskien mittaamiseen, arviointiin ja rajoittamiseen. Riskienhallinnan tärkein tavoite on turvata pankin riskinkantokyky ja varmistaa, ettei toiminnassa oteta niin suurta riskiä, että se vaarantaisi pankin kannattavuuden, vakavaraisuuden, maksuvalmiuden tai toiminnan jatkuvuuden. Riskinkantokyky muodostuu toiminnan laajuuteen ja vaativuuteen suhteutetusta laadukkaasta riskienhallinnasta sekä kannattavaan liiketoimintaan perustuvasta riittävästä vakavaraisuudesta ja likviditeetistä.

Osuuspankin riskipolitiikka sisältää ne riskienhallinnalliset linjaukset, toimenpiteet, tavoitteet ja rajaukset, joilla liiketoimintaa ohjataan ryhmän strategiassa ja riskitoleranssijärjestelmän periaatteissa sekä ryhmän riskipolitiikassa vahvistettujen linjausten toteuttamiseksi.

Osuuspankin riskienhallinta on järjestetty OP Osuuskunnan jäsenpankeilleen antamien yleisten ohjeiden mukaisesti. Osuuspankin hallintoneuvosto valvoo hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa osuuspankin hallintoa. Hallintoneuvoston tarkastusvaliokunta on avustanut hallintoneuvostoa sen valvontavelvollisuuden toteuttamisessa sekä arvioinut osaltaan pankin riskiasemaa ja riskienhallinnan riittävyyttä.

Hallitus vastaa riskienhallintajärjestelmien riittävyydestä. Hallitus vahvistaa liiketoiminnan tavoitteet, vakavaraisuutta ja eri riskilajeja koskevat limiitit sekä valvoo ja seuraa säännöllisesti pankin liiketoimintaa, riskinkantokykyä ja riskiasemaa.

Toimitusjohtaja vastaa riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan toteutuksesta ja siihen liittyvien tehtävien organisoinnista. Toimitusjohtaja raportoi säännöllisesti hallitukselle, hallintoneuvostolle ja OP Osuuskunnalle pankin liiketoiminnasta, riskinkantokyvystä ja riskiasemasta.

Osuuspankin suhtautuminen riskinottoon on maltillinen. Riskinkantokyvyn riittävyyttä suhteessa pankin riskeihin arvioidaan riskimittareiden ja taloudellisen pääomavaateen avulla.

Pääomasuunnittelulla varmistetaan ennakoivasti, että pankilla on riittävä vakavaraisuus nykyisiin ja ennakoituihin riskeihin nähden. Lisäksi sen avulla varmistetaan, että pankin kasvu-, kannattavuus- ja vakavaraisuustavoitteet ovat tarkoituksenmukaisia ja keskenään johdonmukaisesti asetettu. Pääomasuunnitelma sisältää mm. tavoitteet pääomatasolle sekä varautumissuunnitelman vakavaraisuuteen vaikuttavien odottamattomien tilanteiden varalle. Omien varojen riittävyys turvataan ensisijaisesti pitämällä pankin kannattavuus kohtuullisella tasolla. Lisäksi pankki tarjoaa omistaja-asiakkaille merkittäväksi tuotto-osuuksia, jotka luetaan ydinpääomaan. Pankin riskinkantokyky on riittävä ja riskiasema on vakaa.

Luottoriskit

Luottoriskillä tarkoitetaan sitä, että vastapuoli ei täytä sopimuksenmukaisia takaisinmaksuvelvoitteitaan aiheuttaen pankille taloudellista tappiota. Luottoriskien hallinnan tarkoituksena on vähentää luottotappioiden todennäköisyyttä jo ennen luottopäätöstä sekä toisaalta rajoittaa ja estää jo tehtyihin luottopäätöksiin liittyvien riskien toteutuminen.

Luottoriskien hallinta perustuu asiakkaan hyvään tuntemiseen, asiakassuhteen aktiiviseen hoitoon, vahvaan ammattitaitoon, kattavaan dokumentointiin ja vakuuksiin. Keskeisessä asemassa luottoriskien hallinnassa on päivittäinen luottoprosessi ja sen laatu.

Asiakkaan riittävä velanhoitokyky on kaiken luotonmyönnön edellytys. Luottopäätökset ovat huolellisia ja harkittuja, ja ne perustuvat päätöksenteko-ohjeisiin, voimassa olevaan ja ajantasaiseen luottoluokitukseen sekä vakuuksiin, joiden tulee yleensä olla turvaavat.

Pankin arvio asiakkaan velanhoitokyvystä ja luottoriskistä muodostuu luottoluokittelusta ja maksukäyttäytymistiedoista ja yritysasiakkailla tarpeen mukaan myös tilinpäätösanalyysistä ja –

ennusteista, toimialakatsauksista, luottokelpoisuusarvioista sekä mahdollisista muista dokumenteista.

Henkilöasiakkaiden maksukyvyn riittävyys varmistetaan koronnousun varalta. Asiakkaat voivat suojautua koronnousulta käyttämällä luotoissaan kiinteää korkoa, korkokattoa tai -putkea. Luotonmyönnössä vältetään korkeita luototussuhteita. Asiakkaille tarjotaan takaisinmaksun turvaavia vakuutuksia sairauden ja työttömyyden varalle.

Ennakoitavissa oleviin ongelmiin reagoidaan mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Asiakkaat, joiden taloudellisen tilan kehitystä, luottoriskin määrää ja maksukäyttäytymistä halutaan tarkastella tavallista tiiviimmin, otetaan erityisseurantaan.

Uusluotonannolle ja luottokannalle on asetettu luottoluokittaisia tavoitearvoja, jotta luottosalkun laatu säilyy hyvänä. Luottoriskien kehitystä seurataan säännöllisesti suhteessa asetettuihin limiitteihin, valvontarajoihin ja tavoitteisiin. Lisäksi seurataan luottosalkun laatua ja rakennetta, vakuuksien kattavuutta sekä ongelmasaamisia. Luottoriskejä limitoidaan ja rahoitusprosessia valvotaan OP Ryhmän riskienhallintajärjestelmän puitteissa.

Suurella asiakasriskillä tarkoitetaan sellaisia vastuita samalta asiakkaalta tai asiakaskokonaisuudelta, joiden yhteismäärä vähennyserien jälkeen on vähintään 10 prosenttia asiakasriskejä kattavista omista varoista. Säännösten mukaan yksittäisen asiakasriskin enimmäismäärä saa olla enintään 25 prosenttia omista varoista, keskusyhteisön luvalla enintään 40 prosenttia. Pankin asiakasriskejä kattavat omat varat olivat joulukuussa 2019 yhteensä 22 969 tuhatta euroa.

Pankilla ei ole yhtään sellaista asiakaskokonaisuutta, jonka asiakasriski ylittäisi 10 prosenttia omista varoista

Likviditeettiriski

Pankkitoiminnan likviditeettiriski koostuu rakenteellisesta rahoitusriskistä ja maksuvalmiusriskistä. Rakenteellisella rahoitusriskillä tarkoitetaan pitkän aikavälin luotonantoon liittyvää epävarmuutta, joka johtuu rahoituksen rakenteesta aiheutuvasta jälleenrahoitusriskistä. Maksuvalmiusriski on riski siitä, että pankki ei suoriudu odotetuista ja odottamattomista, olemassa olevista ja tulevista maksuista ilman vaikutusta liiketoiminnan jatkuvuuteen, kannattavuuteen tai vakavaraisuuteen.

Rakenteellista rahoitusriskiä seurataan luotonannon ja sijoitusten sekä niiden rahoituksen maturiteettirakenteen erolla. Maksuvalmiusriskiä seurataan pankin tulo- ja menokassavirtojen erona ja maksuvalmius hoidetaan OP Yrityspankki Oyj:n sekkitilin kautta. Rakenteellista rahoitusriskiä hallitaan OP Ryhmän likviditeetin hallintaa koskevien linjausten ja ohjeiden sekä keskusyhteisön osuuspankeille vahvistamien valvontarajojen avulla. Pankin rahoitusvarojen ja -velkojen jakauma on kuvattu liitetiedoissa.

OP Osuuskunta osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisönä on antanut jäsenluottolaitoksilleen talletuspankkien yhteenliittymälain mukaisen poikkeusluvan, jonka mukaan jäsenluottolaitoksiin ei sovelleta EU:n vakavaraisuusasetuksen kuudennessa osassa mainittuja luottolaitoksen maksuvalmiudelle asetettuja vaatimuksia. Asetuksen mukaista maksuvalmiutta valvotaan ja raportoidaan osuuspankkien yhteenliittymän tasolla.

Markkinariskit

Markkinariskillä tarkoitetaan riskiä tappiosta tai tuoton menetyksestä, kun markkinahinta tai markkinahinnan volatiliteetti muuttuvat epäedulliseen suuntaan. Markkinariskeihin sisällytetään kaikkien taseen ja taseen ulkopuolisten erien korkoriskit, sijoitustoiminnan hintariskit ja kiinteistöriskit sekä sijoitustoiminnan luottospreadriski ja markkinoiden likviditeettiriski, joka on riski siitä, että omaisuuserää ei saada myytyä suunnitellussa ajassa odotettuun hintaan.

Markkinariskien hallinnan tavoitteena on tunnistaa, mitata, rajoittaa, seurata ja valvoa pankin markkinariskejä siten, että pankin kannattavuus tai vakavaraisuus ei vaarannu.

Pankkitoiminnan merkittävin markkinariski on korkotuloriski eli korkotason muutoksen vaikutus korkokatteeseen. Korkoriski aiheutuu luotonannon ja talletusvarainhankinnan toisistaan poikkeavista korkosidonnaisuuksista tai korontarkistusajankohdista, jolloin korkotason muutokset realisoituvat korkokatteeseen. Osuuspankin luotonannosta ja talletusvarainhankinnasta syntyvää korkoriskiä hallitaan OP Ryhmän keskuspankkisijoitus- ja -rahoitustuotteilla, OP-Asuntoluottopankin väliluoton korkosidonnaisuusvalinnoilla sekä ryhmän käytössä olevilla korkoriskin johdannaissuojausmalleilla, joista keskeisin on euribor-sidonnaisen luottokannan korkovirtojen suojaus koronvaihtosopimuksilla.

Osuuspankki on tilikaudella soveltanut rahavirran suojauslaskentaa suojatessaan euribor-sidonnaisen luottokannan korkovirtaa koronlaskulta tai pitkään jatkuvalta matalalta korkotasolta. Rahavirran suojauksessa osa euribor-sidonnaisen luottokannan tulevista korkovirroista on vaihdettu koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon.

Pankkiliiketoiminnassa valuuttariskillä tarkoitetaan valuuttakurssimuutosten pankille aiheuttamaa tulosriskiä tai markkina-arvon muutosriskiä. Avoin valuuttapositio syntyy, kun samassa valuutassa olevien saamisten ja velkojen määrät poikkeavat toisistaan. OP Ryhmässä valuuttariski keskitetään OP Yrityspankkiin, ja yksittäisen osuuspankin valuuttapositio rajoittuu käytännössä matkavaluuttakassaan.

Osakeriskillä tarkoitetaan osakkeiden ja muiden vastaavien instrumenttien markkinakurssimuutosten aiheuttamaa tulosriskiä ja markkina-arvojen muutosriskiä. Osakesijoitukset ovat pääosin OP Ryhmän sisäisiä sijoituksia. Muu osakesijoitustoiminta on vähäistä.

Kiinteistöriskillä tarkoitetaan osuuspankin ja sen konserniyhtiöiden omistuksessa oleviin kiinteistöihin tai kiinteistöyhteisöjen osakkeisiin ja osuuksiin kohdistuvaa arvonalenemis-, tuotto- ja vahingoittumisriskiä. Kiinteistöt on vakuutettu käyvästä arvostaan. Pankin hallitus käsittelee kiinteistöomistukset ja niihin liittyvät riskit sekä investointi-, korjaus- ja muut toimenpiteet säännöllisesti. Seurannassa kiinnitetään huomiota muun muassa kiinteistöihin sitoutuneen pääoman määrään suhteessa pankin taseeseen ja sijoituskiinteistöjen sitoutuneelle pääomalle saatavaan nettotuottoon sekä käypiin arvoihin.

Osuuspankki ei harjoita varsinaista kiinteistöliiketoimintaa, vaan kiinteistöomistukset muodostuvat pääasiallisesti omassa käytössä olevista toimitilakiinteistöistä.

Operatiiviset riskit

Operatiivisella riskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että puutteellisista tai virheellisistä prosesseista, järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä aiheutuu taloudellista tappiota tai muita haitallisia seuraamuksia. Operatiivinen riski sisältää myös oikeudellisen riskin, turvallisuus ja tietoturvariskit.

Compliance-riski on osa operatiivista riskiä. Compliance-riskillä tarkoitetaan ulkoisen sääntelyn, sisäisten menettelytapojen ja asiakassuhteessa asianmukaisten menettelytapojen ja eettisten periaatteiden noudattamatta jättämisestä aiheutuvaa riskiä. Sekä operatiivinen että compliance – riski voi ilmetä myös maineen tai luottamuksen heikkenemisenä tai menettämisenä.

Operatiivinen riski on luonteeltaan laadullista riskiä, jota pyritään estämään huolellisen ja laadukkaan toiminnan avulla. Operatiivisten riskien hallinnan tavoitteena on tunnistaa ja arvioida mahdollisia ja toteutuneita operatiivisia riskejä sekä kehittää riskejä ennaltaehkäiseviä toimintatapoja ja yrityskulttuuria. Operatiiviset riskit arvioidaan ja riskitilanne raportoidaan säännöllisesti hallitukselle.

Compliance-riskiä hallitaan mm. seuraamalla lainsäädännön muutoksia sekä ohjeistamalla ja kouluttamalla organisaatiota.

Strategian riskit

OP Ryhmässä toteutetaan yhteistä ryhmätason strategiaa, josta osuuspankit johtavat omat strategian toteutussuunnitelmat. Strategian riski syntyy toiminta- ja kilpailuympäristön sekä

asiakaskäyttäytymisen muutoksista ja hitaasta reagoinnista näihin muutoksiin, strategisiin valintoihin ja strategian toimeenpanoon. Strategista riskiä vähennetään jatkuvalla suunnittelulla, joka perustuu analyyseihin ja ennusteisiin asiakkaiden tulevista tarpeista, eri toimialojen ja markkina-alueiden kehityksestä sekä kilpailutilanteesta.

Palveluverkko

OP Ryhmän palveluverkosto koostuu monikanavaisesti verkko- ja mobiilipalveluista, puhelinpalveluista sekä maan kattavimmasta konttoriverkostosta. Tilikauden lopussa Luumäen Osuuspankilla oli yksi konttori, jonka yhteydessä on rahan nostoon tarkoitettu Ottokäteisautomaatti.

Pankkipalveluiden lisäksi osuuspankki tarjoaa OP Vakuutuksen vakuutuspalveluita oman vakuutusmyyjän sekä asiamiehen kautta.

OP Ryhmä on investoinut mobiili- ja verkkopalveluiden kehittämiseen merkittävästi. Erityisesti mobiilipalveluiden merkitys on kasvanut niin henkilö- kuin yritysasiakkaidenkin asioinnissa.

Omistaja-asiakkaat

Pankin omistaja-asiakkaiden määrä kasvoi tilikauden aikana 148 jäsenellä ja oli tilikauden lopussa 3139. Jäsenmäärän lisäys johtui toteutetusta ja aktiivisesta jäsenhankinnasta.

Henkilöstön palkitsemisjärjestelmät

OP Ryhmän muuttuva palkitseminen jakautuu yrityskohtaiseen lyhyen aikavälin palkitsemiseen sekä ryhmätasoiseen pitkän aikavälin palkitsemiseen. Osuuspankin palkka- ja palkkiopolitiikasta sekä palkkioiden maksamisesta päättää hallitus.

OP Ryhmän ryhmätasoinen pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmä muodostuu johdolle tarkoitetusta kannustinjärjestelmästä sekä muulle henkilöstölle tarkoitetusta henkilöstörahastosta. Palkitsemisjärjestelmiä on selostettu tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Henkilöstö

Tilikauden päättyessä pankin palveluksessa työskenteli 6 henkilöä. Henkilömäärä laski kahdella edellisen tilikauden päättymiseen verrattuna.

Osuuspankin hallinnointijärjestelmä

Edustajisto

Luumäen Osuuspankin omistaja-asiakkaiden päätösvaltaa käyttää omistaja-asiakkaiden keskuudesta valittu edustajisto, johon kuuluu vähintään 20 ja enintään 25 edustajaa sen mukaan kuin hallintoneuvosto päättää. Nykyisen edustajiston jäsenmäärä on 21.

Edustajat valitaan osuuspankin vaalijärjestyksessä määrätyllä tavalla enemmistövaalitapaa noudattaen joka neljäs vuosi. Vaalikelpoinen edustajistoon on henkilö, joka on hyvämaineinen, osuuspankin palveluja käyttävä, äänioikeutettu omistaja-asiakas, joka on täysivaltainen. Vaalikelpoinen edustajistoon ei ole kuitenkaan osuuspankin tai sen konserniin kuuluvan yhteisön palveluksessa oleva eikä osuuspankin tai sen konserniin kuuluvan yhteisön toimitusjohtaja taikka niiden hallintoneuvoston tai hallituksen jäsen tehtävässä oloaikanaan ja tehtävän päättymisestä lukien seuraavan viiden vuoden aikana.

Vuosittain ennen toukokuun loppua pidettävä varsinainen edustajiston kokous käsittelee muun muassa seuraavat asiat:

- osuuspankin tuloslaskelman ja taseen vahvistaminen
- vastuuvapauden myöntäminen hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle,
- ylijäämän käytöstä päättäminen,
- hallintoneuvoston jäsenten lukumäärästä, valinnasta ja palkkioista päättäminen
- tilintarkastajien valinnasta ja palkkioista päättäminen.

Lisäksi edustajiston kokous päättää mm. osuuspankin sääntöjen muutoksista. Varsinaisen edustajiston kokouksen lisäksi voidaan pitää, asioiden niin vaatiessa, ylimääräisiä kokouksia. Edustajiston kokouksen koollekutsumisesta päättää pankin hallitus.

Jokaisella omistaja-asiakkaalla on edustajiston vaalissa yksi ääni ja jokaisella edustajiston jäsenellä on edustajiston kokouksessa yksi ääni.

Edustajiston kokous pidettiin 27.3.2019.

Hallintoneuvosto

Osuuspankilla on hallintoneuvosto, jonka tehtävänä on valvoa hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa pankin hallintoa. Hallintoneuvosto valitsee hallituksen jäsenet ja toimitusjohtajan ja mahdollisen toimitusjohtajan sijaisen. Lisäksi se vahvistaa osuuspankin ohjesäännön ja merkitsee tiedoksi Keskusyhteisön ohjeistuksen mukaisesti hallintoneuvostossa käsiteltävät ohjeet.

Hallintoneuvosto antaa varsinaiselle edustajiston kokoukselle lausunnon edellisen vuoden tilinpäätöksestä. Se voi myös antaa hallitukselle ohjeita asioissa, jotka ovat laajakantoisia tai periaatteellisesti tärkeitä.

Osuuspankin hallintoneuvosto päättää vaalien ajankohdasta, vaalipiireistä, edustajien lukumäärästä, äänestystavasta, äänioikeudesta sekä vaalilautakunnan jäsenten lukumäärästä sekä jäsenistä.

Hallintoneuvostoon kuuluu pankin sääntöjen mukaan vähintään 9 ja enintään 15 jäsentä. Jäsenmäärän vahvistaa edustajisto ja se on tällä hetkellä 11. Jäsenet valitaan osuuspankin omistaja-asiakkaista ja heidän tulee edustaa monipuolisesti omistaja-asiakaskuntaa. Kunkin jäsenen toimikausi kestää kolme vuotta. Vuosittain jäsenistä on erovuorossa kolmannes. Hallintoneuvoston jäsenen eroamisikä on 68 vuotta, kuitenkin siten, että tämän iän täyttänyt henkilö saa toimia tehtävässään seuraavan valintakokouksen päättymiseen saakka.

Hallintoneuvosto kokoontui vuonna 2019 yhteensä 2 kertaa.

Hallintoneuvoston tarkastusvaliokunta

Hallintoneuvostoa on sen valvontatehtävässä avustanut hallintoneuvoston keskuudestaan valitsema 3-jäseninen tarkastusvaliokunta. Tarkastusvaliokunta auttaa hallintoneuvostoa varmistumaan, että pankkia ja sen konsernia hoidetaan asiantuntevasti ja tavalla, joka edistää pankin kilpailukykyä ja menestystä. Valiokunnan jäsenillä tulee olla pankin toiminnan laajuuteen nähden riittävä asiantuntemus laskentatoimesta, kirjanpidosta, taloudellisesta raportoinnista, tilinpäätöskäytännöistä ja sisäisestä tarkastuksesta sekä riittävä sisäisen valvonnan periaatteiden tuntemus ja pankin toimialan ja ansaintalogiikan ymmärrys. Kaikkien valiokunnan jäsenien on oltava pankista riippumattomia. Valiokunta laatii vuosittain toimintasuunnitelman ja kokoontuu puheenjohtajan kutsusta vähintään kaksi kertaa vuodessa. Valiokunta voi kuulla esittelijä- ja asiantuntijaroolissa myös valiokunnan ulkopuolisia henkilöitä.

Hallintoneuvosto on vahvistanut tarkastusvaliokunnalle työjärjestyksen.

Edustajiston kokous päätti 27.3.2019 muuttaa pankin sääntöjä. Sääntömuutoksella hallintoneuvostolta poistettiin velvollisuus tarkastusvaliokunnan asettamiseen

tarkastusvaliokunnalle määriteltyjen luottolaitoslainsäädännössä määriteltyjen tehtävien siirryttyä pankin hallituksen vastuulle.

Pankin hallintoneuvosto on 10.12.2019 lakkauttanut tarkastusvaliokunnan.

Nimitysvaliokunta

Osuuspankilla on hallinnon jäsenten nimityksiä valmisteleva nimitysvaliokunta, johon kuuluu 6 jäsentä. Valiokunnan tarkoituksena on avustaa osuuspankin eri toimielimiä henkilövalintojen tekemisessä ja varmistaa valintaprosessin tehokas valmistelu. Valiokunta tekee edustajistolle sekä hallintoneuvostolle esitykset niiden päätösvaltaan kuuluvista asioista. Valiokunta voi myös tehdä esitykset muista kokouksissa esille tulevista asioista, joita hallintoneuvosto tai hallitus on esittänyt sen valmisteltaviksi. Lisäksi toimikunta valmistelee esitykset eri hallintoelinten jäsenten vuosi-, kuukausi- ja kokouspalkkioista sekä kulukorvausten perusteista.

Hallintoneuvosto vahvistaa nimitysvaliokunnalle työjärjestyksen.

Hallitus

Hallitus johtaa osuuspankin toimintaa. Pankin sääntöjen mukaan hallituksen on edistettävä osuuspankin etua huolellisesti ja hoidettava sen asioita lakien ja pankin sääntöjen, hallintoneuvoston vahvistaman ohjesäännön sekä keskusyhteisön vahvistamien ohjeiden mukaisesti. Hallituksella on yleinen toimivalta päättää kaikista pankin hallintoon ja muihin asioihin liittyvistä kysymyksistä, jotka lain tai sääntöjen mukaan eivät kuulu edustajistolle, hallintoneuvostolle tai toimitusjohtajalle. Hallitus vastaa pankin strategisesta johtamisesta sekä ohjaa ja valvoo pankin toimivaa johtoa. Hallituksen lakimääräisenä tehtävänä on huolehtia siitä, että osuuspankin kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty.

Osuuspankin sääntöjen mukaan hallituksen muodostavat toimitusjohtaja toimiaikanaan sekä hallintoneuvoston valitsemat 4 – 6 muuta jäsentä, joiden tulee olla osuuspankin omistaja-asiakkaita. Hallituksen jäsenmäärä on tällä hetkellä 5. Hallituksen jäsenen toimikausi on yksi vuosi. Hallituksen jäsenen yläikäraja on 68 vuotta, kuitenkin siten, että tämän iän täyttänyt jäsen saa toimia tehtävässään uuden jäsenen valinnasta päättävän hallintoneuvoston kokouksen loppuun. Hallituksen jäsenenä olevan toimitusjohtajan osalta yläikäraja määräytyy osuuspankin ja toimitusjohtajan välisen toimisopimuksen mukaisesti.

Vuosittain ensimmäisessä jäsentensä valintaa seuraavassa kokouksessaan hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Hallituksen puheenjohtajaksi tai varapuheenjohtajaksi ei saa valita osuuspankin toimitusjohtajaa tai toimihenkilöä.

Hallitus on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja mukaan lukien enemmän kuin puolet sen jäsenten koko lukumäärästä on saapuvilla. Kertomusvuonna hallituksen kokouksia oli 14.

Toimitusjohtaja

Pankin toimitusjohtajan on edistettävä osuuspankin etua huolellisesti ja hoidettava pankin päivittäistä hallintoa lakien ja hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten sekä keskusyhteisön vahvistamien ohjeiden mukaisesti. Toimiin, jotka pankin toiminnan laajuus ja laatu huomioon ottaen ovat epätavallisia tai laajakantoisia, toimitusjohtaja saa ryhtyä vain, jos hallitus on hänet siihen valtuuttanut tai hallituksen päätöstä ei voida odottaa aiheuttamatta pankin toiminnalle olennaista haittaa.

Toimitusjohtajan lakisääteisenä tehtävänä on huolehtia, että pankin kirjanpito on lain mukainen ja että pankin varainhoito on järjestetty luotettavalla tavalla.

Hallinnointielinten jäsenet

Edustajisto

Osuuspankin edustajisto valittiin vuonna 2017 järjestetyillä vaaleilla äänestysprosentin ollessa 29,98. Edustajiston jäsenten toimikausi päättyy vuonna 2021 järjestettävään uuden edustajiston valintaan.

Edustajiston jäsenet

Juha Alatalo (27.3.2019 saakka), ruokapalvelutyöntekijä, Luumäki
Pasi Huomo, maatalousyrittäjä, Luumäki
Petteri Hämäläinen, yrittäjä, Luumäki
Eini Kipinoinen, fysioterapeutti-yrittäjä, Luumäki
Outi Kiviranta, päiväkodinjohtaja, Luumäki
Anna Maria Kulju, myyjä, Luumäki
Jani Laari, elementtityöntekijä, Luumäki
Hanna Manninen, sairaanhoitaja, terveydenhoitaja, Luumäki
Hermanni Natunen, yrittäjä, Helsinki
Virpi Nurmilaukas, vastaava lastenohjaaja, Luumäki
Kirsi Nuuttila, maaseutuyrittäjä, Luumäki
Heikki Ovaska, vesilaitoksenhoitaja, Luumäki
Henri Parkko, yrittäjä, Luumäki
Maiju Punkkinen, tradenomi, Luumäki
Vesa Pylväläinen, huolto- ja projektipäällikkö, Luumäki
Juha Saajoranta, FM, yrittäjä, Luumäki
Jari Sairanen, maanviljelijä, Luumäki
Saku Turkkila, yrittäjä, Luumäki
Pekka Uro (27.3.2019 alkaen), maaseutuyrittäjä, biolämpöyrittäjä, Luumäki
Ari Uski, maanviljelijä, Luumäki
Sara Ylärakkola, floristi, hautausurakoitsija, Luumäki
Leena Äijälä, vuokrasihteeri, yrittäjä, Luumäki

Hallintoneuvosto

suluissa toimikauden alkamisvuosi ja erovuoroisuusvuosi

Puheenjohtaja	
Sampo Munne	(2017-2020) yrittäjä/toimitusjohtaja, Luumäki
Varapuheenjohtaja	
Eija Nurkka	(2017-2020) apteekkari, Luumäki
Muut jäsenet	
Juha Alatalo	(2019-2022) ruokapalvelutyöntekijä, Luumäki
Eero Henttu**	(2016-2019) rakennustarkastaja, Luumäki
Jarkko Hirvikallio	(2019-2022) maa- ja metsätalousyrittäjä, Luumäki
Ossi Inkilä	(2018-2021) maanviljelijä, Luumäki
Anne Marttila-Inkilä	(2018-2021) asiakkuuspäällikkö, Luumäki
Tarja Punkkinen	(2017-2020) palveluohjaaja, Luumäki
Teemu Ramu*	(2019-2022) myynti-insinööri, Lappeenranta
Ari Sorsa	(2017-2020) säiliöautonkuljettaja, Luumäki
Marjo Sutinen*	(2018-2021) maitotilayrittäjä, AMK-agrologi, Luumäki
Sirkku Vattukumpu*	(2018-2021) yrittäjä/siivousteknikko/toimitusjohtaja, Luumäki

*****Hallintoneuvoston tarkastusvaliokunnan jäsen 10.12.2019 asti
** Hallintoneuvoston jäsen 27.3.2019 asti

Hallitus

Puheenjohtaja
Jarmo Haimila, 1962, Metsätalousinsinööri (AMK), Kiinteistövälittäjä, LKV, Toiminnanjohtaja / Metsänhoitoyhdistys Kaakko ry, Luumäki
Keskeinen työkokemus: Toiminnanjohtaja, MHY Kaakko 1.1.2014 lähtien
Toiminnanjohtaja, Luumäen MHY 1.6.1994 - 31.12.2013
Toiminnanjohtaja, Ylämaan MHY 1.5.1991 – 31.5.1994
V.A Toiminnanjohtaja, Ylämaan MHY 1.12.1990 – 30.4.1991
Metsänhoidonneuvoja, Ylämaan MHY 1.1.1988 – 30.11.1990
LKV vuodesta 2003 lähtien (OTO)
Kaupanvahvistaja 2006 lähtien
Luumäen Osuuspankin hallituksen jäsen vuodesta 2011
Keskeiset samanaikaiset luottamustehtävät:
Kiinteistö Oy Luumäen Metsätalon hallituksen jäsen
Päättyneet luottamustehtävät:
Kiinteistö Oy Luumäen Metsätalon hallituksen puheenjohtaja

Varapuheenjohtaja
Johanna Suhonen, 1978, Yo lähihoitaja, Sairaanhoitaja AMK, Kätilö, AMK, maaseutuyrittäjä, Luumäki
Keskeinen työkokemus: Lähihoitaja 1998 lähtien, Sairaanhoitajan töitä 2004 lähtien, Hoivapalveluyrittäjä 2006-2015, Kaakon Kaksikko 2015-, Eksote 2017-
Luumäen Osuuspankin hallituksen jäsen vuodesta 2013
Keskeiset samanaikaiset luottamustehtävät:
Hoito- ja palvelukoti Suhola Oy, toimitusjohtaja, hallituksen jäsen
Asunto Oy Taavetin Seppäherra, hallituksen jäsen
Päättyneet luottamustehtävät:
Kiinteistö Oy Taavetin Linnalantie, hallituksen jäsen
Asunto Oy Kosolanpelto, hallituksen varajäsen

Muut jäsenet:

Teemu Liikkanen, 1973, Ylitarkastaja, hallintotieteiden maisteri, Lappeenranta
Keskeinen työkokemus: Ylitarkastaja, Poliisi, 1.2.2019 lähtien
Rikoskomisario, Kaakkois-Suomen poliisilaitos, 1.1.2014-31.1.2019
Rikoskomisario/komisario, Etelä-Karjalan poliisilaitos 1.6.2010-31.12.2013
Yli 20 vuoden työkokemus poliisin ammatista. Toiminut poliisiorganisaatiossa esimiestehtävissä 1.11.2004 alkaen. Esimieskokemusta on kertynyt niin poliisin kenttätyön kuin tutkinnan puolelta. Toiminut Kaakkois-Suomen poliisilaitoksen rikostorjuntasektorilla tutkinnanjohtajan tehtävässä vuodesta 2010 alkaen.
Luumäen Osuuspankin hallituksen jäsen vuodesta 2017

Pertti Nurmiainen, 1954, Rakennusinsinööri, Kauppateknikko, JEAT, Myyntipäällikkö, Luumäki
Keskeinen työkokemus: Yli 30 vuoden kokemus rakennusaineteollisuudesta, josta 10 vuotta tuotannon johtotehtävissä ja yli 20 vuotta projekti- ja myyntipäällikön tehtävissä
Luumäen Osuuspankin hallituksen jäsen vuodesta 1999
Päättyneet luottamustehtävät:
Kiinteistö Oy Taavetin Linnalantie, hallituksen puheenjohtaja

Mikko Purmonen, 1980, toimitusjohtaja, tradenomi, Luumäki
Keskeinen työkokemus Luumäen Osuuspankki, toimitusjohtaja, 13.10.2016 lähtien
Orimattilan Osuuspankki, pankinjohtaja, 1.10.2015 - 12.10.2016
Myrskylän Osuuspankki, toimitusjohtaja, 1.4.2013 - 30.9.2015
Uukuniemen Osuuspankki, toimitusjohtaja, 1.11.2011 - 31.3.2013
Orimattilan Osuuspankki, eri tehtävissä, 10.5.2004 - 14.10.2011
Kaupanvahvistaja vuodesta 2012
Luumäen Osuuspankin hallituksen jäsen vuodesta 2016
Keskeiset samanaikaiset luottamustehtävät:
OP Koti Etelä-Karjala Oy, hallituksen jäsen
OP-Johtajat ry, hallituksen varajäsen

Kiinteistö Oy Nuottilevi, hallituksen jäsen
Lasse Virén Säätiö, hallituksen sihteeri
Päättyneet luottamustehtävät:
Orimattilan OP-Kiinteistökeskus Oy, hallituksen jäsen
Kiinteistö Oy Luumäen Metsätalo, hallituksen jäsen
Kiinteistö Oy Taavetin Linnalantie, toimitusjohtaja, hallituksen jäsen

Toimitusjohtaja

Mikko Purmonen, 39 vuotta, pankin palvelukseen ja toimitusjohtajaksi vuonna 2016.

Tilintarkastajat

KHT-yhteisö Ernst & Young Oy, päävastuullisena KHT-tilintarkastaja Petri Hämäläinen.

Muu tarkastustoiminta

Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on avustaa Osuuspankin hallitusta ja johtoa toiminnan ohjauksessa, valvonnassa ja varmistamisessa suorittamalla toimintaan kohdistuvaa sisäistä tarkastusta. Sisäisestä tarkastuksesta vastaa OP Osuuskunnan Sisäinen tarkastus. Sisäinen tarkastus on liiketoiminnoista riippumaton toiminto, joka tarkastaa koko OP Ryhmän sisäisen valvontajärjestelmän, riskienhallinnan sekä johtamis- ja hallintoprosessien riittävyyttä ja tehokkuutta.

Sisäinen tarkastus noudattaa tarkastustyössään Sisäisen tarkastuksen toimintaperiaatteita ja IIA:n (Institute of Internal Auditors) vahvistamia kansainvälisiä sisäisen tarkastuksen ammattistandardeja.

Sisäistä tarkastusta on suoritettu välillisesti osana OP Ryhmän keskitettyihin toimintoihin sekä osuuspankkeihin kohdistuvaa tarkastusta. Sisäinen tarkastus arvioi tarkastuksissaan esimerkiksi OP Ryhmän keskitettyjen tietojärjestelmien ja toimintaprosessien kontrollien ja sisäisen valvonnan toimivuutta sekä riskienhallinnan ja riskienhallintamenettelyjen asianmukaisuutta.

Tulevaisuuden näkymät

Talouden kehitys jatkuu vaimeana Suomen päävientialueilla. Euroopan keskuspankki on linjannut, että ohjauskorot säilyvät ennallaan tai matalammalla, kunnes inflaationäkymä vastaa tavoitetta. Suomen talouden kasvu jää hitaaksi, kun viennin kehitys vaimenee ja rakentaminen vähenee. Kotitalouksien kysyntää tukee silti suotuisa reaalipalkkojen kehitys, ja verrattain vahvana säilyvä työmarkkina. Myös asuntomarkkinoiden näkymät säilyvät yhä vakaan myönteisinä.

Edustajiston hylättyä tammikuussa 2020 hallituksen tekemän esityksen pankin sulautumisesta Etelä-Karjalan Osuuspankin kanssa jatkaa pankki toimintaansa itsenäisenä osuuspankkina.

Hallituksen ehdotus ylijäämän käyttämisestä

Osuuspankin voitonjakokelpoiset varat (jakokelpoinen ylijäämä) olivat 14 684 594,80 euroa, josta tilikauden voitto (ylijäämä) oli 718 387,19 euroa.

Tilikauden voitto (taseen osoittama ylijäämä) ehdotetaan käytettäväksi siten, että Tuotto-osuudelle maksetaan korkoa 3,25 prosenttia, eli yhteensä 205 352,95 euroa. Tilikauden voitosta (ylijäämästä) jää 513 034,24 euroa edellisten tilikausien voittovarojen tilille.

Osuuspankin taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Pankin maksukyky on hyvä, eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan pankin maksukykyä.

LUUMÄEN OSUUSPANKKI

OSUUSPANKIN TULOSLASKELMA	1.1. - 31.12.2019	1.1.-31.12.2018
Korkotuotot	1 195 184,74	1 150 794,00
Korkokulut	80 012,40	82 296,73
KORKOKATE	**1 115 172,34**	**1 068 497,27**
Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista	677 847,00	686 504,07
Muista yrityksistä	677 847,00	686 504,07
Palkkiotuotot	523 108,96	446 924,59
Palkkiokulut	94 270,01	77 287,81
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	-5 744,63	5 111,95
Arvopaperikaupan nettotuotot	-5 744,64	5 098,06
Valuuttatoiminnan nettotuotot	0,01	13,89
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot	-24 130,52	23 496,40
Liiketoiminnan muut tuotot	8 609,73	34 381,39
Hallintokulut	1 179 155,47	1 040 182,67
Henkilöstökulut	417 598,27	344 105,61
Palkat ja palkkiot	381 126,35	340 863,99
Henkilösivukulut	36 471,92	3 241,62
Eläkekulut	33 409,68	-4 065,71
Muut henkilösivukulut	3 062,24	7 307,33
Muut hallintokulut	761 557,20	696 077,06
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	57 658,20	57 228,64
Liiketoiminnan muut kulut	222 218,24	256 771,88
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoon kirjatuista rahoitusvaroista	-11 319,43	17 286,15
LIIKEVOITTO (-TAPPIO)	**752 880,39**	**816 158,52**
Tilinpäätössiirrot	21 716,91	30 116,60
Tuloverot	12 776,29	22 349,04
Tilikauden verot	7 440,21	19 369,66
Aikaisempien tilikausien verot	255,97	337,38
Laskennallinen vero	5 080,11	2 642,00
VARSINAISEN TOIMINNAN VOITTO (TAPPIO) VEROJEN JÄLKEEN	**718 387,19**	**763 692,88**
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	**718 387,19**	**763 692,88**

LUUMÄEN OSUUSPANKKI

OSUUSPANKIN TASE	31.12.2019	31.12.2018
VASTAAVAA		
Käteiset varat	168 324,58	111 853,05
Saamiset luottolaitoksilta	27 353 134,01	22 126 545,22
Vaadittaessa maksettavat	1 017 569,70	3 846 963,98
Muut	26 335 564,31	18 279 581,24
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	65 632 907,73	66 610 571,87
Muut	65 632 907,73	66 610 571,87
Saamistodistukset	1 999 965,49	1 999 965,40
Muilta	1 999 965,49	1 999 965,40
Osakkeet ja osuudet	15 425 834,01	15 431 411,01
Johdannaissopimukset	480 787,88	100 998,42
Aineelliset hyödykkeet	1 489 684,78	1 561 148,48
Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistöosakkeet ja -osuudet	10 000,00	30 611,70
Muut kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet	1 432 084,95	1 459 885,95
Muut aineelliset hyödykkeet	47 599,83	70 650,83
Muut varat	49 445,39	52 329,22
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	262 080,06	214 366,76
Laskennalliset verosaamiset	0,00	44 846,09
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**112 862 163,93**	**108 254 035,52**
VASTATTAVAA		
VIERAS PÄÄOMA		
Velat luottolaitoksille	3 002 537,66	3 000 000,00
Luottolaitoksille	3 002 537,66	3 000 000,00
Vaadittaessa maksettavat	2 537,66	0,00
Muut	3 000 000,00	3 000 000,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	83 901 686,63	80 162 571,09
Talletukset	83 901 686,63	80 162 571,09
Vaadittaessa maksettavat	81 402 996,11	77 462 707,78
Muut	2 498 690,52	2 699 863,31
Johdannaissopimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	268 600,52	121 107,30
Muut velat	122 327,35	123 008,01
Muut velat	100 250,51	94 747,49
Pakolliset varaukset	22 076,84	28 260,52
Siirtovelat ja saadut ennakot	443 906,92	453 914,99
Laskennalliset verovelat	37 172,45	0,00
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	**87 776 231,53**	**83 860 601,39**
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ	**2 375 954,06**	**2 354 237,15**
Poistoero	83 547,00	76 128,00
Verotusperusteiset varaukset	2 292 407,06	2 278 109,15
OMA PÄÄOMA		
Osuuspääoma	6 643 800,00	6 792 100,00
Jäsenosuudet	325 700,00	309 000,00
Tuotto-osuudet	6 318 100,00	6 483 100,00
Muut sidotut rahastot	1 381 583,54	1 073 829,72
Vararahasto	996 953,22	996 953,22
Käyvän arvon rahasto	384 630,32	76 876,50
Vapaat rahastot	2 112 073,73	2 112 073,73
Muut rahastot	2 112 073,73	2 112 073,73
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	11 854 133,88	11 297 500,65
Tilikauden voitto (tappio)	718 387,19	763 692,88
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	**22 709 978,34**	**22 039 196,98**
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**112 862 163,93**	**108 254 035,52**
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET		
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset	122 959,00	125 137,66
Takaukset ja pantit	122 959,00	125 137,66
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset	2 109 468,13	2 765 967,59
Muut	2 109 468,13	2 765 967,59
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET YHTEENSÄ	**2 232 427,13**	**2 891 105,25**

LUUMÄEN OSUUSPANKKI

Rahoituslaskelma	**2019**	**2018**
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Kauden voitto	718 387,19	763 692,88
Kauden voittoon tehdyt oikaisut	-555 106,22	-563 017,57
LIIKETOIMINNAN VAROJEN LISÄYS (-) TAI VÄHENNYS (+)	**-6 967 608,54**	**-1 941 285,72**
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	0,00	0,00
Saamiset luottolaitoksilta	-8 055 983,07	-4 009 627,57
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	1 126 322,97	969 209,86
Leasingkohteet	0,00	0,00
Saamistodistukset	0,00	1 000 000,00
Osakkeet ja osuudet	-167,64	97 773,47
Johdannaissopimukset	0,00	0,00
Sijoituskiinteistöt	0,00	0,00
Muut varat	-37 780,80	1 358,52
LIIKETOIMINNAN VELKOJEN LISÄYS (+) TAI VÄHENNYS (-)	**3 739 593,92**	**718 569,45**
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	2 537,66	-1 050,52
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	3 739 115,54	745 818,01
Johdannnaissopimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	0,00	0,00
Muut velat	-2 059,28	-26 198,04
Maksetut tuloverot	-23 870,26	102 648,22
Saadut osingot	677 847,00	686 504,07
A. LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA YHTEENSÄ	**-2 410 756,91**	**-232 888,67**
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Tytär- ja osakkuusyritysten hankinnat	0,00	0,00
Tytär- ja osakkuusyritysten myynnit	0,00	0,00
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-6 806,20	-34 440,64
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutukset	0,00	0,00
B. INVESTOINTIEN RAHAVIRTA YHTEENSÄ	**-6 806,20**	**-34 440,64**
RAHOITUKSEN RAHAVIRRAT		
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, lisäykset	0,00	0,00
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, vähennykset	0,00	0,00
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, lisäykset	0,00	0,00
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, vähennykset	0,00	0,00
Osuus- ja osakepääoma, lisäykset	23 300,00	237 000,00
Osuus- ja osakepääoma, vähennykset	-171 600,00	-217 500,00
Maksetut osingot ja osuuspääoman korot	-207 059,65	-195 078,38
Maksetut bonukset omistajajäsenille	0,00	0,00
Muut oman pääoman erien rahamääräiset lisäykset	0,00	0,00
Muut oman pääoman erien rahamääräiset vähennykset	0,00	0,00
C. RAHOITUKSEN RAHAVIRTA YHTEENSÄ	**-355 359,65**	**-175 578,38**
D. VALUUTTAKURSSIEN MUUTOSTEN VAIKUTUS RAHAVAROIHIN	**0,01**	**0,00**
RAHAVAROJEN NETTOMUUTOS (A+B+C+D)	**-2 772 922,75**	**-442 907,69**
RAHAVARAT TILIKAUDEN ALUSSA	**3 958 817,03**	**4 401 724,72**
RAHAVARAT TILIKAUDEN LOPUSSA	**1 185 894,28**	**3 958 817,03**
RAHAVAROJEN MUUTOS	**-2 772 922,75**	**-442 907,69**
Saadut korot	1 135 396,90	1 123 292,56
Maksetut korot	76 437,43	103 259,98

Kauden voittoon tehdyt oikaisut

Erät joihin ei liity maksutapahtumaa		
Kaupankäynnin käyvän arvon muutos	5 744,64	-7 035,01
Valuuttatoiminnan realisoitumaton nettotulos	-0,01	0,00
Sijoitusomaisuuden käyvän arvon muutos	0,00	0,00
Poistot, poistoeron ja vapaaehtoisten varausten muutos	99 986,81	87 345,24
Maksuohjelmamuutosten voitot ja tappiot luotoista	0,00	0,00
Saamisten arvonalentumiset	3 737,18	26 234,43
Muut	-664 574,84	-669 562,23
	-555 106,22	-563 017,57
Erät, jotka esitetään muualla kuin liiketoiminnan rahavirrassa		
Myyntivoitot , investointien rahavirtaan kuuluva osuus	0,00	0,00
Myyntitappiot , investointien rahavirtaan kuuluva osuus	0,00	0,00
Maksetut bonukset omistajajäsenille	0,00	0,00
	0,00	0,00
Oikaisut yhteensä	**-555 106,22**	**-563 017,57**

Rahavarat

Käteiset varat	168 324,58	111 853,05
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	1 017 569,70	3 846 963,98
Rahavarat yhteensä	1 185 894,28	3 958 817,03

OSUUSPANKIN TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

1.1 YLEISTÄ

Osuuspankki on jäsentensä omistama osuuskuntamuotoinen talletuspankki, joka harjoittaa toimialueellaan paikallista vähittäispankkitoimintaa.

Osuuspankki on osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö OP Osuuskunnan jäsenluottolaitos. OP Osuuskunta toimii koko OP Ryhmän strategisena omistusyhteisönä ja ryhmäohjauksesta ja valvonnasta vastaavana keskusyhteisönä.

Seuraavassa esitetään tilinpäätöksessä sovelletut keskeiset laatimisperiaatteet. Niitä on noudatettu johdonmukaisesti kaikilla esitettävillä tilikausilla, ellei muuta mainita.

1.2 KESKINÄINEN VASTUU JA OP RYHMÄ

Pankki- ja vakuutustoimintaa harjoittava osuuspankkien yhteenliittymä (jäljempänä OP Ryhmä) on osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista sekä talletuspankkien yhteenliittymästä annetuissa laeissa määritelty taloudellinen kokonaisuus, jossa OP Osuuskunta ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat viime kädessä yhteisvastuullisesti toistensa veloista ja sitoumuksista. Osuuspankki yhdistellään OP Ryhmän tilinpäätökseen. Laissa talletuspankkien yhteenliittymästä määrätään, että OP Ryhmän tilinpäätös on laadittava keskusyhteisö OP Osuuskunnan ja sen jäsenluottolaitosten tilinpäätösten tai konsernitilinpäätösten yhdistelmänä. OP Osuuskunnalla ja sen jäsenosuuspankeilla ei ole toisiinsa nähden yleisten konsernilaskentaperiaatteiden tarkoittamaa määräysvaltaa, minkä vuoksi OP Ryhmälle on määritelty tekninen emoyhtiö. Yhdistelty tilinpäätös käsittää myös sellaiset yhteisöt, joissa edellä tarkoitetuilla yhteisöillä yhdessä on kirjanpitolaissa tarkoitettu määräysvalta. OP Ryhmän osuuspääoma muodostuu osuuspankkien jäsenten sellaisista osuusmaksuista, joita pankilla on ehdoton oikeus kieltäytyä lunastamasta.

Jäljennös OP Ryhmän tilinpäätöksestä on saatavissa internet-osoitteesta www.op.fi tai ryhmän toimitiloista käyntiosoitteesta Gebhardinaukio 1, 00510 Helsinki.

1.3 LAATIMISPERUSTA

Osuuspankin tilinpäätös laaditaan ja esitetään luottolaitostoiminnasta annetun lain, valtiovarainministeriön luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen tilinpäätöstä, konsernitilinpäätöstä ja toimintakertomusta koskevan asetuksen, kirjanpitolain ja Finanssivalvonnan rahoitussektorin kirjanpitoa, tilinpäätöstä ja toimintakertomusta koskevan määräys- ja ohjekokoelman mukaisesti. Osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö OP Osuuskunta antaa lisäksi ohjeita yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamiseksi ja tilinpäätöksen laatimiseksi. Jäljempänä kuvatut tilinpäätöksen laatimisperiaatteet ovat yhteneväiset kaikille OP Osuuskunnan jäsenosuuspankeille. Kuitenkaan jäsenosuuspankilla ei välttämättä ole kaikkia laatimisperiaatteissa lueteltuja eriä.

1.4 RAHOITUSINSTRUMENTIT

1.4.1 Käyvän arvon määräytyminen

Käypä arvo on se hinta, joka saataisiin omaisuuserän myynnistä tai maksettaisiin velan siirtämisestä markkinaosapuolten välillä arvostuspäivänä toteutuvassa tavanmukaisessa liiketoimessa.

Rahoitusinstrumentin käypä arvo määritellään joko toimivilta markkinoilta saatavien hintanoteerauksien avulla tai jos toimivia markkinoita ei ole, omia arvostusmenetelmiä käyttäen. Markkinoiden katsotaan olevan toimivat, jos hintanoteerauksia on helposti ja säännönmukaisesti saatavissa ja ne kuvastavat todellisia ja säännönmukaisesti toistuvia, toisistaan riippumattomien osapuolten välisiä markkinatransaktioita. Rahoitusvarojen noteerattuna markkinahintana käytetään senhetkistä ostokurssia.

Mikäli markkinoilla on vakiintunut arvostuskäytäntö rahoitusinstrumentille, jolle ei saada suoraan markkinahintaa, niin käypä arvo perustuu markkinoilla yleisesti käytettyyn markkinahinnan laskentamalliin ja mallin käyttämien syöttötietojen markkinanoteerauksiin.

Mikäli arvostuskäytäntö ei ole markkinoilla vakiintunut, käytetään markkina-arvon määrityksessä asianomaiselle tuotteelle laadittua omaa arvostusmallia. Arvostusmallit pohjautuvat yleisesti käytettyihin laskentamenetelmiin ja ne kattavat kaikki ne osatekijät, jotka markkinaosapuolet ottaisivat huomioon hintaa asettaessaan sekä ovat yhdenmukaisia rahoitusinstrumenttien hinnoittelussa käytettävien hyväksyttyjen taloudellisten menetelmien kanssa.

Arvostusmenetelminä käytetään viimeaikaisten toteutuneiden markkinatransaktioiden hintoja, diskontattujen rahavirtojen menetelmää, sekä toisen olennaisilta osin samanlaisen instrumentin tilinpäätöshetken käypää arvoa. Arvostusmenetelmissä otetaan huomioon arvio luottoriskistä, käytettävistä diskonttauskoroista, ennenaikaisen takaisinmaksun mahdollisuudesta ja muista sellaisista tekijöistä, jotka vaikuttavat rahoitusinstrumentin käyvän arvon määrittämiseen luotettavasti.

Rahoitusinstrumenttien käyvät arvot jaetaan kolmeen eri hierarkiatasoon sen mukaan, miten käypä arvo on määritelty:

- täysin samanlaisille varoille tai veloille toimivilla markkinoilla noteeratut käyvät arvot (taso 1)
- käyvät arvot, jotka on määritetty käyttäen syöttötietoina muita kuin tason 1 noteerattuja hintoja, jotka ovat todennettavissa varoille tai veloille, joko suoraan (esim. hintoina) tai välillisesti (esim. johdettuina hinnoista) (taso 2)
- käyvät arvot on määritetty käyttäen varoille tai veloille syöttötietoja, jotka eivät perustu todennettavissa oleviin markkinahintoihin (taso 3).

Se käypien arvojen hierarkian taso, jolle tietty käypään arvoon arvostettu erä on kokonaisuudessaan luokiteltu, on määritetty koko kyseisen käypään arvoon arvostetun erän kannalta merkittävän alimmalla tasolla olevan syöttötiedon perusteella. Syöttötiedon merkittävyys on arvioitu kyseisen käypään arvoon arvostetun erän suhteen kokonaisuudessaan.

1.4.2 Arvostusmenetelmät

1.4.2.1 Jaksotettu hankintameno

Jaksotettu hankintameno on se määrä, johon rahoitusvaroihin kuuluva erä tai rahoitusvelka on arvostettu alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä, vähennettynä lyhennyksillä, lisättynä tai vähennettynä alkuperäisen määrän ja erääntyvän määrän välisen erotuksen kertyneillä, efektiivisen koron menetelmää käyttäen lasketuilla jaksotuksilla ja, kun on kyse rahoitusvaroista, oikaistuna tappiota koskevalla vähennyserällä.

Efektiivisen koron menetelmää käyttäen rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvelan odotettavissa olevana voimassaoloaikana saatavaksi tai suoritettavaksi arvioidut maksut tulevat diskontatuiksi täsmälleen rahoitusvaroihin kuuluvan erän bruttomääräisen kirjanpitoarvon tai rahoitusvelan jaksotetun hankintamenon suuruiseksi. Efektiivistä korkoa laskettaessa rahavirrat arvioidaan ottamalla huomioon rahoitusinstrumentin kaikki sopimusehdot ilman odotettavissa olevia luottotappioita (”ECL”). Laskelma sisältää kaikki sellaiset sopimusosapuolten välillä suoritettavat tai saatavat palkkiot ja korkopisteet, jotka ovat kiinteä osa efektiivistä korkoa, transaktiomenot sekä kaikki muut yli- tai alikurssit. Palkkioita, jotka ovat kiinteä osa rahoitusinstrumentin korkoa, ovat esim. lainan nostoon liittyvät toimisto- ja järjestelypalkkiot, ja ne jaksotetaan rahoitusinstrumentin odotettavissa olevalle juoksuajalle tai lyhyemmälle ajanjaksolle, jos se on asianmukaista. Palkkioita, jotka eivät ole kiinteä osa rahoitusinstrumentin efektiivistä korkoa, käsitellään kirjanpitolain mukaisesti ja näitä ovat esim. lainan hoitoon liittyvät maksut.

Arvioituihin rahavirtoihin sisällytetään odotettavissa olevat luottotappiot, kun lasketaan luottoriskillä oikaistua efektiivistä korkoa rahoitusvaroille, joiden katsotaan alkuperäisenä kirjaamisajankohtana olevan luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneita rahoitusvaroja (ns. ”POCI”).

Korkotuotot

Korkotuotot on laskettu soveltamalla efektiivistä korkoa rahoitusvaroihin kuuluvan erän bruttomääräiseen kirjanpitoarvoon, paitsi silloin kun kyseessä ovat:

a) ostetut tai alun perin myönnetyt luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneet rahoitusvarat, joiden osalta sovelletaan luottoriskillä oikaistua efektiivistä korkoa rahoitusvaroihin kuuluvan erän jaksotettuun hankintamenoon
b) rahoitusvarat, jotka eivät ole ostettuja tai alun perin myönnettyjä luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneita rahoitusvaroja, mutta joista on myöhemmin tullut luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneita rahoitusvaroja (tai jotka ovat vaiheessa 3). Näiden rahoitusvarojen osalta sovelletaan efektiivistä korkoa rahoitusvaroihin kuuluvan erän jaksotettuun hankintamenoon (eli nettomääräiseen kirjanpitoarvoon odotettavissa olevan luottotappion vähentämisen jälkeen).

1.4.2.2 Alkuperäinen kirjaaminen ja arvostaminen

Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä arvostetaan rahoitusvaroihin kuuluva erä tai rahoitusvelka käypään arvoon, ja jos kyseessä on muu kuin käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattava rahoitusvaroihin kuuluva erä tai rahoitusvelka, siihen lisätään tai siitä vähennetään rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvelan hankkimisesta tai liikkeeseenlaskusta välittömästi johtuvat transaktiomenot. Välittömästi alkuperäisen kirjaamisen jälkeen rahoitusvarasta kirjataan odotettavissa olevia luottotappioita koskeva vähennyserä, jos rahoitusvara arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon tai käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta. Tämä aiheuttaa tuloslaskelmaan kirjanpidollisen tappion äskettäin myönnetyistä tai äskettäin ostetuista rahoitusvaroista.

1.4.3 Rahoitusvarojen luokittelu ja myöhempi arvostaminen

Osuuspankki luokittelee rahoitusvarat seuraaviin ryhmiin:
- Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat
- Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat
- Jaksotettuun hankintamenoon kirjattavat.

1.4.3.1 Luotot ja saamistodistukset

Luottojen ja saamistodistusten luokittelu ja myöhempi arvostaminen riippuvat seuraavista tekijöistä:
a) Osuuspankin liiketoimintamallista rahoitusvarojen hallinnoinnissa
b) rahoitusvaroihin kuuluvan erän sopimukseen perustuvista rahavirtaominaisuuksista.

Näiden tekijöiden perusteella Osuuspankki luokittelee luotot ja saamistodistukset kolmeen seuraavaan arvostusryhmään:

1) Jaksotettuun hankintamenoon arvostettavia rahoitusvaroja pidetään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoitteena on rahoitusvarojen hallussapito sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämiseksi, ja jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua. Erän kirjanpitoarvo sisältää odotettavissa olevien luottotappioiden vähennyserän ja korkotuotot kirjataan efektiivisen koron menetelmällä korkotuottoihin.

2) Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavia rahoitusvaroja pidetään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoite saavutetaan keräämällä sopimukseen perustuvia rahavirtoja ja myymällä rahoitusvaroja. Lisäksi sopimusehdoissa määrätään tiettyinä ajankohtina toteutuvista rahavirroista, jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua. Muutokset käyvässä arvossa kirjataan käyvän arvon rahastoon. Arvonalentumisvoitot tai -tappiot sekä valuuttakurssivoitot tai -tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti. Kun rahoitusvaroihin kuuluva erä kirjataan pois taseesta, siirretään käyvän arvon rahastoon kertynyt voitto tai tappio luokittelun muutoksesta johtuvana oikaisuna omasta pääomasta tulosvaikutteiseksi eräksi käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuottoihin. Efektiivisen koron menetelmää käyttäen laskettu korko kirjataan korkotuottoihin.

3) Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavia rahoitusvaroja pidetään kaupankäyntitarkoituksessa tai kun rahoitusvara ei täytä jaksotettuun hankintamenoon tai käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavien kriteereitä. Voitot ja tappiot kirjataan arvopaperikaupan nettotuottoihin. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä rahoitusinstrumenteista johtuvat korkotuotot ja -kulut kirjataan arvopaperikaupan nettotuottoihin 1.1.2019 lähtien.

Liiketoimintamalli

Liiketoimintamallilla tarkoitetaan sitä, miten Osuuspankki hallinnoi rahoitusvarojaan rahavirtojen kerryttämiseksi. Osuuspankissa liiketoimintamallin ratkaisee, syntyvätkö rahavirrat pelkästään sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämisestä vai sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämisestä sekä rahavirroista, jotka saadaan myymällä rahoitusvara, vai onko kyseessä kaupankäynti. Kaupankäyntiliiketoimintamalliin kuuluvat rahoitusvarat arvostetaan tulosvaikutteisesti. Liiketoimintamallia arvioidessaan Osuuspankki ottaa huomioon tulevat toimenpiteet liiketoimintamallin tavoitteen saavuttamiseksi. Arviointiin kuuluu aikaisempi kokemus rahavirtojen keräämisestä, kuinka liiketoimintamallin ja sen mukaisesti hallussa pidettävien rahoitusvarojen tuloksellisuutta arvioidaan ja kuinka siitä raportoidaan yhteisön johtoon kuuluville avainhenkilöille, kuinka riskejä hallitaan ja kuinka liiketoiminnan johtajia palkitaan. Esimerkiksi Osuuspankin myöntämiä asuntoluottoja pidetään hallussa sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämiseksi.

Rahavirtaominaisuudet

Silloin kun Osuuspankin liiketoimintamalli on muu kuin kaupankäynti, Osuuspankki arvioi, ovatko sopimukseen perustuvat rahavirrat yhdenmukaisia perustyyppisen lainanantojärjestelyn kanssa. Perustyyppisessä lainanhoitojärjestelyssä sopimukseen perustuvat rahavirrat ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua (”SPPI”), jossa koron merkittävimmät osatekijät ovat korvaus rahan aika-arvosta, luottoriskistä, lainanantoon liittyvistä riskeistä ja voittomarginaalista. Valtaosa Osuuspankin rahoitusvaroista on perustyyppisiä lainanantojärjestelyjä.

Osuuspankin kaikki henkilöasiakkaille myönnetyt luotot ja osa yritysasiakkaiden luotoista sisältävät mahdollisuuden ennenaikaiseen takaisinmaksuun. Ehdot ovat kuitenkin yhdenmukaisia perustyyppisen lainanantojärjestelyn kanssa, koska ennen eräpäivää maksettava määrä vastaa sopimuksen mukaista nimellismäärää ja kertynyttä (mutta maksamatonta) sopimuksen mukaista korkoa, joka voi sisältää lisäkorvauksen sopimuksen ennenaikaisesta päättämisestä.

Saamistodistusten rahavirtaominaisuudet testataan Bloombergin SPPI-työkalulla, jonka antaman palautteen pohjalta joko hyväksytään tai hylätään SPPI testi. Menetelmä tunnistaa sopimusehdoista useita eri elementtejä jotka vaikuttavat siihen täyttyykö SPPI-määritys.

Silloin kun sopimukseen perustuvat rahavirrat ovat alttiina esim. osakkeiden hintojen tai lainanottajan taloudellisen tuloksen muutoksille, ei kyseessä ole perustyyppinen lainanantojärjestely, ja tällaiset rahoitusvarat arvostetaan tulosvaikutteisesti. Tyypillisesti tällaisia ovat erilaiset rahastosijoitukset, jotka eivät täytä oman pääoman määritelmää IAS 32:n mukaisesti liikkeeseenlaskijan tilinpäätöksessä.

Rahoitusvaroihin sisältyviä kytkettyjä johdannaisia ei eroteta pääsopimuksesta vaan ne huomioidaan sopimukseen perustuvien rahavirtojen kokonaisarvioinnissa.

Jos rahoitusvarojen hallinnoinnissa noudatettua liiketoimintamallia muutetaan, voidaan rahoitusvaroja joutua uudelleenluokittelemaan. Uudelleenluokittelua sovelletaan ei-takautuvasti luokittelun muutospäivästä lähtien. Tällaisia muutoksia odotetaan tapahtuvat hyvin harvoin.

1.4.3.2 Oman pääoman ehtoiset instrumentit

Oman pääoman ehtoiset instrumentit ovat instrumentteja, jotka osoittavat oikeutta osuuteen yhtiön varoista sen kaikkien velkojen vähentämisen jälkeen. Tyypillisesti tällaisia ovat osakesijoitukset.

Oman pääoman ehtoiset instrumentit arvostetaan myöhemmin käypään arvoon tulosvaikutteisesti, paitsi silloin kun Osuuspankki on tehnyt alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä peruuttamattoman valinnan, jonka mukaan tietyt kaupankäyntiliiketoimintaan kuulumattomat sijoitukset oman pääoman ehtoisiin instrumentteihin, jotka muutoin arvostettaisiin käypään arvoon tulosvaikutteisesti, käsitellään siten, että käyvän arvon myöhemmät muutokset esitetään käyvän arvon rahastossa. Tällaisia sijoituksia ovat osuuspankin strategiset sijoitukset osuuspankkien keskusyhteisö OP Osuuskunnan osuuspääomaan (lisäosuudet ja jäsenosuudet), joiden nimellisarvo vastaa käypää arvoa. Näiden sijoituksista ei muodostu myyntivoittoja tai- tappioita. Osuuspääoman

korot kirjataan tuottoihin oman pääoman ehtoisista sijoituksista. Maksettavan koron määrä vahvistetaan vuosittain OP Osuuskunnan Osuuskuntakokouksessa. Osingot kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä oman pääoman ehtoisista sijoituksista kirjataan myös tuloslaskelman erään tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista.

1.4.3.3 Sopimukseen perustuvien rahavirtojen muuttaminen

Maksusuunnitelman muutoksia tehdään normaaliin asiakassuhteen hoitoon kuuluvana toimenpiteenä, mutta myös tilanteissa, joissa asiakkaan maksukyky on heikentynyt. Tällöin heikentyneestä maksukyvystä joudutaan antamaan myönnytys lainaehtoihin – esimerkiksi lyhennysvapaa – rajoitetuksi ajaksi. Yleensä näissä tilanteissa lainan sopimukseen perustuvat rahavirrat neuvotellaan uudelleen tai niihin tehdään muutoin muutoksia, eivätkä ne johda kyseisen lainan taseesta pois kirjaamiseen. Maksusuunnitelmien muutosten kehitystä raportoidaan säännöllisesti johdolle asiakkaiden maksukykyä ennakoivana mittarina.

Jos lainaehtoihin tehtävät muutokset ovat merkittäviä tai laina muutoin neuvotellaan uudelleen, Osuuspankki kirjaa alkuperäisen lainan pois taseesta ja kirjaa samalla taseeseen muutetun uuden lainan. Tällöin muutoksen tekemisajankohta on lainan alkuperäinen kirjaamisajankohta, kun muutettuun lainaan sovelletaan arvon alentumista koskevia vaatimuksia. Tyypillisesti tämä tarkoittaa, että tappiota koskevan vähennyserän määrä vastaa 12 kuukaudelta odotettavissa olevia luottotappioita. Osuuspankki luokittelee muutoksen syyt ja vakavuusasteet sisäisellä luokituksella, jolla seurataan, onko taseesta pois kirjaamiseen yhteydessä ollut näyttöä siitä, että muutettu laina on alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä luottoriskin johdosta arvoltaan alentunut. Tällöin se kirjataan alun perin myönnettynä luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneena rahoitusvaroihin kuuluvana eränä. Tämä voisi tapahtua esimerkiksi tilanteessa, jossa ongelmalliseen omaisuuserään on tehty huomattava muutos.

Muutoin rahoitusvaroihin kuuluvat erät kirjataan pois taseesta silloin, kun sopimukseen perustuvat oikeudet rahoitusvaroihin kuuluvan erän rahavirtoihin lakkaavat olemasta voimassa tai kun Osuuspankki siirtää rahoitusvaroihin kuuluvan erän toiselle osapuolelle ja siirto täyttää taseesta pois kirjaamisen edellytykset.

1.4.4 Arvonalentuminen

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan kaikista jaksotettuun hankintamenoon arvostettavista ja käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavista tase-eristä (muut kuin oman pääoman ehtoiset instrumentit) sekä taseen ulkopuolisista luottositoumuksista ja takaussopimuksista. Odotettavissa olevat luottotappiot kirjataan jokaisena raportointipäivänä ja ne kuvastavat:

a) vinoutumatonta ja todennäköisyyksillä painotettua rahamäärää, joka määritetään arvioimalla mahdollisten tulemien vaihtelualue;
b) rahan aika-arvoa ja
c) järkevää ja perusteltavissa olevaa informaatiota, joka on raportointipäivänä saatavissa ilman kohtuuttomia kustannuksia tai ponnisteluja ja joka koskee toteutuneita tapahtumia, vallitsevia olosuhteita ja ennusteita tulevista taloudellisista olosuhteista.

1.4.4.1 Sopimusten luokittelu kolmeen arvonalentumisvaiheeseen

Sopimukset luokitellaan kolmeen eri vaiheeseen. Eri vaiheet kuvastavat luoton laadun heikkenemistä alkuperäisen kirjaamisen jälkeen.

- Vaihe 1: sopimukset, joiden luottoriski ei ole kasvanut merkittävästi alkuperäisestä ja joille lasketaan 12 kuukauden ECL.
- Vaihe 2: sopimukset, joiden luottoriski on kasvanut merkittävästi alkuperäisestä ja joille lasketaan koko voimassaoloajan ECL.
- Vaihe 3: maksukyvyttömät sopimukset, joille lasketaan myös koko voimassaoloajan ECL.

Lisäksi sopimukset, jotka on alun perin myönnetty arvoltaan alentuneina, ovat aina koko voimassaoloajan odotetun tappion laskennan piirissä (POCI).

Maksukyvyttömyyden (default) määritelmä

Osuuspankissa sovelletaan IFRS 9 -standardin mukaisessa laskennassa samaa maksukyvyttömyyden määritelmää kuin sisäisissä luottoriskimalleissa (IRB). Maksukyvyttömyyttä arvioidaan OP Ryhmän sisäisellä maksukäyttäytymiseen perustuvalla luokittelujärjestelmällä. Henkilöasiakkaissa maksukyvyttömyyden määritelmää sovelletaan sopimuskohtaisesti, kun taas yritysasiakkaissa tarkastellaan asiakaskokonaisuutta. Asiakas luokitellaan maksukyvyttömäksi, kun on todennäköistä, ettei asiakas maksa luottovelvoitteitaan täysimääräisesti ilman, että Osuuspankki turvautuu toimiin (esim. vakuuden realisointiin), tai viimeistään silloin, kun rahoitusvaroihin kuuluvaan erään liittyvä maksu on viivästynyt yli 90 päivää.

Maksukyvyttömyyden määritelmä perustuu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen EU N:o 575/2013 (CRR) artiklaan 178.

Asiakkaan maksukyvyttömyys päättyy, kun se ei enää täytä maksukyvyttömyyden määritelmää. Tämän jälkeen maksukäyttäytymisen luokka palautuu 6 kuukauden viiveellä.

Luottoriskin merkittävä lisääntyminen

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan sopimuskohtaisesti joko 12 kuukaudelle tai koko voimassaoloajalle riippuen siitä, onko instrumentin luottoriski lisääntynyt raportointipäivänä merkittävästi alkuperäisestä. Luottoriskin merkittävää lisääntymistä arvioidaan sekä laadullisilla että määrällisillä kriteereillä. Lainanhoitojoustoa pidetään laadullisena kriteerinä. Muut laadulliset tekijät koostuvat erilaisista luottoriskin mittareista (esim. kovenanttirikkomuksista), ja ne huomioidaan luokittelumalleissa tai maksukäyttäytymisen luokan arvioinnissa.

Osuuspankki on sisällyttänyt suhteellisia ja absoluuttisia kynnysarvoja luottoriskin merkittävän luottoriskin määrällisen lisääntymisen määrittämiseen ottaen huomioon kaikki järkevä ja perusteltavissa oleva informaatio.

Määrällinen muutos arvioidaan koko voimassaoloajan PD lukujen (PD-käyrä) suhteellisen muutoksen perusteella. Alkuperäinen koko voimassaoloajan PD-käyrä lasketaan luoton myöntöhetkellä huomioiden makroekonomiset tekijät. Seuraavaksi määritellään luonnollinen hyväksyttävä vaihteluväli sille, milloin luottoriskin ei katsota lisääntyneen merkittävästi lainan jäljellä olevan maturiteetin aikana. Hyväksyttävä vaihteluväli on mallinnettu erikseen henkilö- yritysasiakkaille. Tuloksena saadaan ns. kynnysarvokäyrä, johon kunakin raportointipäivänä verrataan sen hetkistä jäljellä olevaa koko voimassaoloajan PD-käyrää; jos kynnysarvo ylittyy, luottoriski on kasvanut merkittävästi ja luotosta kirjataan koko luoton juoksuajalle laskettu luottotappio. Tämän suhteellisen muutoksen rajan lisäksi edellytetään, että luottoluokassa on tapahtunut heikennys alkuperäisestä, jotta siirtyminen koko voimassaoloajan ECL- lasketaan ei tapahdu vain ajan kulumisen perusteella. Lisäksi heikoimpiin luottoluokkiin sovelletaan absoluuttista luottoluokan rajaa.

Edellä mainittujen kriteerien lisäksi rahoitusvaroihin kuuluvaan erään liittyvä luottoriski on lisääntynyt merkittävästi alkuperäisen kirjaamisen jälkeen, jos sopimukseen perustuvat maksut ovat viivästyneet yli 30 päivää tai luottoon on myönnetty lainanhoitojousto.

Osuuspankki ei ole soveltanut luottoriskin merkittävän lisääntymisen arvioinnissa IFRS 9 -standardin sallimaa siirtymäsääntöä alhaisen luottoriskin olettamasta niille sopimuksille, joille ei ilman kohtuuttomia kustannuksia ja työmäärää saada laskettua alkuperäistä koko voimassaoloajan PD:tä.

Osuuspankki seuraa säännöllisesti, miten tehokkaasti edellä mainitut kriteerit havaitsevat luottoriskin merkittävän lisääntymisen ennen kuin sopimukseen perustuvat maksut ovat erääntyneet yli 30 päivää, ja että sopimukset eivät yleensä siirry arvonalentumisvaiheesta 1 suoraan arvonalentumisvaiheeseen 3, ja tekee suhteellisen muutoksen laskutapaan tarvittavat kalibroinnit.

1.4.4.2 Laskentamenetelmät

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan pääosin järjestelmäperusteisesti maksukyvyttömyyden todennäköisyys/tappio-osuus -menetelmällä (PD/LGD -menetelmä) sopimuskohtaisesti kaikille henkilö- ja yritysasiakkaiden vastuille. Tämän lisäksi suurimmille vaiheessa 3 oleville yritysvastuille käytetään asiantuntija-arvioon perustuvaa kassavirtaperusteista ECL laskentamenetelmää.

1.4.4.2.1 PD/LGD – menetelmä

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan käyttäen mallinnettuja riskiparametreja ja kaavalla probability of default (PD) x loss given default (LGD) x exposure at default (EAD) kaikille portfolioille sopimuskohtaisesti, ja ne kuvastavat odotuksia tulevista luottotappioista raportointipäivänä. PD kuvaa maksukyvyttömyyden todennäköisyyttä alla kuvatun maksukyvyttömyyden määritelmän mukaisesti. LGD kuvaa tappio-osuutta maksukyvyttömyyshetkellä, ja siihen vaikuttaa mm. vakuuksien ja erilaisten takauksien määrä ja tyyppi. EAD kuvaa vastuun määrää maksukyvyttömyyshetkellä sisältäen taseessa olevan vastuun (pääoman ja kertyneen koron) sekä odotetun käytön taseen ulkopuolisista eristä maksukyvyttömyyshetkellä.

ECL-laskenta perustuu kolmeen eri skenaarioon. Riskiparametrit PD, LGD ja EAD lasketaan vuosikohtaisesti kussakin skenaariossa. Vuosittaiset ECL-luvut diskontataan raportointipäivään, ja eri skenaarioiden luvuista lasketaan todennäköisyyksillä painotettu ECL. Diskonttaustekijänä käytetään sopimuksen efektiivistä korkoa tai sen arviota. Sopimuksen jäljellä oleva maturiteetti on rajoitettu laskennassa maksimissaan 30 vuoteen.

Sopimuksen koko voimassaoloajan maksukyvyttömyyden todennäköisyyden (lifetime PD) mallit on tehty erikseen henkilöasiakkaille ja yritysasiakkaille. PD-malleihin vaikuttaa keskeisesti sopimuksen luottoluokka, luoton ikä (henkilöasiakkaat) sekä mallin alasegmentti, joka määräytyy yritysasiakkaille luokittelumallin perusteella ja henkilöasiakkaille tuotetyypin perusteella. Lisäksi PD-estimaatit ovat riippuvaisia makrotaloudellisista tekijöistä ja niiden ennusteista kussakin skenaariossa.

Sopimuksen koko voimassaoloajan tappio-osuusmalli (lifetime LGD) koostuu kolmesta komponentista: 1) maksukyvyttömyystilasta toipumisen todennäköisyydestä, 2) vakuudellisesta palautusosuudesta ja 3) vakuudettomasta palautusosuudesta. Eri komponenttien arvot riippuvat keskeisesti tuotetyypistä, toimialasta (yritykset) ja vakuustyypistä. Makrotaloudelliset tekijät ja niiden ennusteet vaikuttavat kahteen ensimmäiseen komponenttiin.

Sopimuksen koko voimassaoloajan vastuu maksukyvyttömyyshetkellä (lifetime EAD) perustuu tuotetyypistä riippuen sopimuksen mukaisiin kassavirtoihin, odotettuun käyttöasteeseen, ennenaikaisen takaisinmaksun todennäköisyyteen ja maturiteettimalliin.

Sopimuksen voimassaoloajan määrittäminen

Sopimuksen voimassaoloaika on velkakirjalainoilla sopimuksen mukainen maturiteetti, joka ottaa huomioon maksusuunnitelman mukaiset lainan lyhennykset. Ennenaikaisen takaisinmaksun mallia sovelletaan vakuudellisiin velkakirjalainoihin (pl. maksukyvyttömät) mutta se ei lyhennä sopimuksen maturiteettia vaan se huomioidaan osana sopimuksen EAD:tä.

Valmiusluotot ovat toistaiseksi voimassa olevia sopimuksia ja niille on mallinnettu odotettu maturiteetti. Mallinnettu maturiteetti riippuu tuotetyypistä ja luottoluokasta ja se on keskimäärin n. 15 vuotta.

Tulevaisuuteen suuntautuva informaatio

Laskentamalliin sisällytetään tulevaisuuteen suuntautuvaa informaatiota ja makroekonomisia skenaarioita. OP Ryhmän ekonomistit päivittävät makroekonomiset skenaariot neljännesvuosittain, ja ne ovat samoja, joita muutoinkin käytetään Osuuspankin taloudellisessa vuosisuunnittelussa. Makroekonomiset ennusteet kattavat 5 vuotta, ja ne on ekstrapoloitu 30 vuoteen asti tuotantofunktiota käyttäen. Käytetyt makroekonomiset tekijät ovat: BKT:n kasvu, työttömyysaste, investointien kasvu, inflaatio, ansiotason muutos ja 12 kk Euribor -korko. Lisäksi asuntojen hintaindeksiä käytetään LGD-malleissa. Käytettäviä skenaarioita on kolme: perus, vahva ja heikko. Skenaarioille on myös arvioitu toteutumisen todennäköisyydet.

Makroekonomisten ennusteiden laatiminen ja niiden heijastaminen tulevaisuuteen aina 30 vuoteen saakka sisältää suuren määrän epävarmuutta, ja siten toteutuneet tulokset voivat merkittävästi poiketa ennustetusta. Osuuspankki on analysoinut, että ECL-laskennassa käytettävien riskiparametrien komponenttien ja makroekonomisten tekijöiden muutoksen suhde ei ole lineaarinen. Näin ollen makroekonomiset ennusteet edustavat Osuuspankin parasta näkemystä mahdollisista skenaarioista ja lopputulemista.

1.4.4.2.2 Asiakaskohtainen asiantuntija-arvioon perustuva kassavirtaperusteinen ECL menetelmä

Suurimmille R-rating mallin piirissä oleville vaiheessa 3 oleville yritysvastuille lasketaan ECL asiantuntija-arviona asiakaskohtaisesti kassavirtaperusteisella menetelmällä. Asiantuntija-arvio laaditaan rating- tai luottopäätöksen yhteydessä.

Laskennassa hyödynnettävä eteenpäin katsova informaatio on osa luottoanalyytikon laatimaa yrityksen luottokelpoisuusarviota ja ratingesitystä, jossa otetaan kantaa liiketoiminnan,
markkinoiden, kilpailutilanteen sekä ennustetun kassavirran kehitykseen. Laskennassa otetaan huomioon myös makrotaloudellisten muuttujien vaikutusta kuvaavat skenaariot
(vahva, perus ja heikko) ja niiden perusteella lasketaan asiakkaan painotettu odotettu luottotappio. Skenaarioiden määrittelyssä hyödynnetään PD/LGD mallissa
käytettyjä skenaarioita.

Kun asiakaskohtaisessa asiantuntija-arvioon perustuvassa ECL laskennan piirissä oleva asiakas ei enää täytä maksukyvyttömän kriteereitä ja se on ratingprosessin yhteydessä tunnistettu ja luokiteltu ”terveeksi” vastapuoleksi, se poistuu tämän menetelmän piiristä ja palautuu normaalin PD/LGD mallin mukaiseen odotetun luottotappion laskennan piiriin.

1.4.4.3 Saamistodistusten arvonalentuminen

Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavien saamistodistusten odotettu tappio kirjataan tulosvaikutteisesti ja vähentämään käyvän arvon rahastoa.

Osuuspankki käyttää saamistodistusten odotetun tappion laskennassa kahta toisistaan erillistä mallia. Ensisijaisena mallina käytetään Bloombergin mallia. Bloombergin malli ei kuitenkaan tue kaikkia joukkovelkakirjoja, joten niille joukkovelkakirjalainoille, joita Bloombergin malli ei ECL:n kullakin määrityshetkellä tue, käytetään OP:n omaa luottoluokitustietoihin pohjautuvaa mallia.

1.4.4.3.1 Bloombergin malli

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan kaavalla PD x LGD x EAD kaikille portfolioille ostoeräkohtaisesti, ja ne kuvastavat odotuksia tulevista luottotappioista raportointipäivänä.

Maksukyvyttömyyden todennäköisyyden (PD) pohjana käytetään pörssinoteerattujen yhtiöiden tapauksessa Mertonin distance-to-default (DD) -mallia, jonka antama tulos muunnetaan PD-arvoksi mallin historiallisen toteuman perusteella. Lukua oikaistaan yhtiöiden tilinpäätöstiedoista poimituilla taseen vahvuutta, likviditeettiriskiä ja tuloksentekokykyä kuvaavilla tunnusluvuilla. Näitä tunnuslukuja puolestaan on normalisoitu taseen ulkopuolisten erien arvioidun vaikutuksen mukaan.

Yksityisten yhtiöiden tapauksessa PD-mallinnus perustuu yhtiön saatavilla olevista tilinpäätöstiedoista kerättyihin tunnuslukuihin ja sektorille mallinnettuun keskimääräiseen riskiin.

Maksukyvyttömyyden määritelmä on yhtenevä kansainvälisten valvojien edellyttämän maksukyvyttömyyden määritelmän kanssa ja käsittää konkurssit, maksujen suorittamatta jättämisen, ongelmalliset uudelleenjärjestelyt ja valtion pakkolunastukset.

LGD-mallin toipumisosuus perustuu maksukyvyttömien saamisten historiallisiin toipumisosuuksiin. Toipumisosuus määritellään maksukyvyttömän saamisen kauppahinnasta, ja siinä huomioidaan etuoikeus maksuihin, liikkeeseenlaskijan luottokelpoisuus, toimialan luonne, suhdannesykli, vakuustyyppi, alue jne.

OP Ryhmän sisäisille saamistodistuksille ei muodostu odotettavissa olevaa luottotappiota, koska OP Ryhmän sisäisten saamistodistusten PD on nolla.

1.4.4.3.2 Luottoluokitustietoihin pohjautuva malli

Mallissa haetaan ostoerille sekä hankintahetken että raportointihetken luottoluokitukset ja konvertoidaan ne PD-luvuiksi. Ensisijaisesti käytetään ulkoisien luottoluokitusten keskiarvoja, toissijaisesti sisäistä luottoluokitusta mikäli ulkoisia luokituksia ei ole.

PD:t vastaavat historiallisia toteutuneita maksukyvyttömyyksiä luottoluokitusluokittain kullekin luottoluokitusluokittain kullekin aikavälille luottoluokituksen antohetkestä. Historiadata johon määritetty vastaavuus pohjautuu, on kattava ja pitkältä aikaväliltä. LGD:t vastaavat myös tutkittuja historiallisia toteumia sijoitus/vakuuslajeittain (senioriteetti, covered bond-status) eikä niitä erikseen arvioida liikkeeseenlaskija -tai sijoituskohtaisesti. Koska ulkoiset luottoluokitukset mittaavat PD:n sijaan kokonaisluottoriskiä (ECL), vaikuttaa niiden tapauksessa LGD ainoastaan ECL:n jakautumiseen PD -ja LGD-komponenttien välillä.

1.4.4.3.3 Saamistodistusten luokittelu arvonalentumisvaiheisiin

Molemmissa laskentamalleissa luottoriskin merkittävä lisääntyminen todetaan yhdenmukaisin kriteerein, samoin siirrot vaiheeseen 3.

Vaiheeseen 2 siirretään sellaiset sijoitukset, joiden yhden vuoden PD on kaksinkertaistunut siten että prosenttiyksiköissä muutos on vähintään 0,2%, sijoitukseen on myönnetty lainanhoitojousto tai sen maksut ovat yli 30 päivää erääntyneet. Vaiheeseen 3 luokitellaan maksukyvyttömään liikkeeseenlaskijaan liittyvät sijoitukset, jos sen maksut ovat erääntyneet yli 90 päivää tai jos asiakas on ongelma-asiakas.

1.4.4.4 Taseen ulkopuolisten erien arvonalentuminen

Useisiin Osuuspankin tarjoamiin tuotteisiin kuuluu vakiona tai jossain elinkaaren vaiheessa nostovara, limiitti tai muu taseen ulkopuolinen luottositoumus. Esimerkiksi luotollisiin tileihin, sisältyy sekä laina että sitoutuminen nostamattomaan osuuteen. Lisäksi Osuuspankki on myyjäosapuolena erilaisissa takauksissa kuten rahoitustakauksissa sekä muissa kaupallisissa tai viranomaistakauksissa, joihin kaikkiin sovelletaan IFRS 9 -standardin arvonalentumisen sääntöjä. Luottositoumusten ja takaussopimusten osalta alkuperäisen kirjaamisen katsotaan arvonalentumista koskevia vaatimuksia sovellettaessa tapahtuneen päivänä, jona Osuuspankki tulee peruuttamattoman sitoumuksen osapuoli. Näin ollen odotetun tappion laskennassa huomioidaan vain Osuuspankkia sitovat erät.

Näille erille lasketaan odotettu tappio samoilla periaatteilla kuin luotoille. Samoin luottoriskin merkittävää lisääntymistä arvioidaan samoin perustein. Tällaisille tuotteille mallinnetaan EAD, joka ennustaa vastuiden määrää maksukyvyttömyyshetkellä. Se sisältää sekä käyttöasteen että luottovasta-arvokertoimen. Lisäksi toistaiseksi voimassa oleville sopimuksille sovelletaan maturiteettimallia. Mallissa huomioidaan tilanteet, jossa Osuuspankilla on sopimukseen perustuva mahdollisuus vaatia takaisinmaksua ja peruuttaa nostamatonta osuutta koskeva sitoumus, mutta se ei rajoita altistumista luottotappioille sopimuksen mukaisena irtisanomisaikana.

1.4.4.5 Odotettavissa olevien luottotappioiden kirjaaminen

Pääsääntöisesti odotettavissa olevia luottotappioita varten kirjataan tappiota koskeva vähennyserä lainan kirjanpitoarvon vähennykseksi erilliselle tilille. Kun on kyse luottositoumuksista ja takaussopimuksista, tappiota koskeva vähennyserä kirjataan varaukseksi. Niihin tuotteisiin, joihin sisältyy sekä lainasaaminen (ts. rahoitusvaroihin kuuluva erä) että sitoumus nostamattomaan osuuteen (ts. luottositoumus), eikä Osuuspankilla ole mahdollista yksilöidä nostamatonta osuutta koskevaan sitoumukseen liittyviä odotettavissa olevia luottotappioita erillään rahoitusvaroja koskevasta komponentista, luottositoumukseen liittyvät odotettavissa olevat luottotappiot kirjataan yhdessä rahoitusvaroihin kuuluvan erän tappiota koskevan vähennyserän kanssa.

1.4.4.6 Lopullisen luottotappion kirjaaminen

Lopullisen luottotappion kirjaaminen on taseesta pois kirjaamiseen johtava tapahtuma. Silloin kun rahoitusvaroihin kuuluvaa erää ei voida kohtuudella odottaa saavan perityksi kokonaan tai osaksi, kirjataan lopullinen luottotappio pienentämään suoraan rahoitusvaroihin kuuluvan erän bruttomääräistä kirjanpitoarvoa.

Laina kirjataan pois taseesta, kun vakuudet on realisoitu tai kun konkurssipesän loppukokous on pidetty, velkajärjestely tai yrityssaneeraus on päättynyt tai kun perintä on lopetettu. Taseesta pois kirjaamisen jälkeen saadut suoritukset kirjataan saamisten arvonalentumisten oikaisuiksi.

1.4.5 Rahavarat

Rahavarat koostuvat käteisistä varoista ja vaadittaessa maksettavista saamisista luottolaitoksilta.

1.4.6 Rahoitusvelkojen luokittelu ja myöhempi arvostaminen

Rahoitusvelkoja ovat talletukset ja muut velat luottolaitoksille ja asiakkaille sekä liikkeeseen lasketut velkakirjat ja muut rahoitusvelat.

Rahoitusvelat luokitellaan jaksotettuun hankintamenoon efektiivisen koron menetelmällä käyttäen lukuun ottamatta johdannaisvelkoja, jotka arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Kaupankäyntivelkoihin luokitellaan myös velvoitteet toimittaa vastapuolelle arvopapereita, jotka on myyty, mutta jotka eivät ole omistuksessa myyntihetkellä (lyhyeksi myynti).

Osuuspankki ei ole alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä nimenomaisesti luokitellut rahoitusvelkoja käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavaksi.

Rahoitusvelat (tai rahoitusvelan osa) poistetaan taseesta silloin, kun velka on lakannut olemasta olemassa – toisin sanoen, kun sopimuksessa yksilöity velvoite on täytetty tai kumottu tai sen voimassaolo on lakannut.

Jos Osuuspankki vaihtaa rahoitusvelkoja alkuperäisten lainanantajien kanssa ja jos niiden ehdot poikkeavat huomattavasti toisistaan, vaihtoa on käsiteltävä alkuperäisen rahoitusvelan kuoletuksena. Tällöin syntyneet menot tai palkkiot kirjataan osana kuolettamisesta johtuvaa voittoa tai tappiota. Jos vaihtoa tai muutosta ei käsitellä kirjanpidossa kuoletuksena, lasketaan muutetun rahoitusvelan jaksotettu hankintameno uudelleen diskonttaamalla muutetut sopimusperusteiset rahavirrat käyttämällä alkuperäistä efektiivistä korkokantaa. Rahoitusvelan jaksotetun hankintamenon muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti. Syntyneillä menoilla tai palkkioilla oikaistaan velan kirjanpitoarvoa, ja ne kirjataan kuluiksi ehdoiltaan muuttuneen velan jäljellä olevana juoksuaikana. Osuuspankki ei ole tehnyt rahoitusvelkojen vaihtoja olemassa oleviin rahoitusvelkoihin.

Osuuspankki voi osallistua OP-Asuntoluottopankki Oyj:n väliluottomalliin, jossa osuuspankki saa rahoitusvelkoihin merkittävän väliluoton OP-Asuntoluottopankki Oyj:ltä, kun osuuspankin taseessa olevia asuntovakuudellisia luottoja merkitään OP-Asuntoluottopankki Oyj:n joukkovelkakirjalainojen vakuudeksi.

1.4.7 Pitkäaikaissäästämissopimukset

Osuuspankit, jotka tarjoavat PS-palveluja, vastaanottavat asiakkaan suorittamat maksut tarkoitusta varten avatulle talletussuojan piiriin kuuluvalle säästämistilille. Jos säästövarat jätetään säästämistilille tai sijoitetaan osuuspankin tarjoamalle muulle talletustilille, merkitään säästövarat pankin taseessa talletusvelkoihin. Jos säästövarat sijoitetaan sopimuksen mukaisesti muihin sijoituskohteisiin, kirjataan sijoitetut varat pois säästämistililtä ja pankki kirjaa ne taseen ulkopuoliseen säästämissopimuskohtaiseen reskontraan.

Säästövarojen sijoittamisesta saadut korot, osingot ja muut tuotot sekä sijoituskohteiden ja niihin liittyvien oikeuksien luovutuksesta ja pääoman takaisinmaksusta kertyvät varat kirjataan taseessa olevalle säästämistilille, jollei varoja välittömästi sijoiteta uudelleen. Säästämissopimuksen mukaiset kulut ja palkkiot kirjataan tulosvaikutteisesti säästämistiliä veloittaen.

1.4.8 Johdannaissopimukset

Osuuspankki voi tehdä johdannaissopimuksia suojaustarkoituksessa joko taloudellisina suojina tai kirjanpidollisen suojauslaskennan säännöin. Suojauksessa käytetään korkojohdannaisia ja korko-optioita. Osuuspankki noudattaa IAS 39 -standardin mukaista suojauslaskentaa.

Osuuspankilla ei ole johdannaissopimuksia joiden vastapuoli olisi osuuspankkien yhteenliittymän (eli OP Ryhmän) ulkopuolinen yhtiö. Sopimusvastapuolena on aina OP Yrityspankki Oyj. Jos OP Yrityspankki olisi maksukyvytön, niin silloin osuuspankkien yhteenliittymän muut yhtiöt takaisivat OP Yrityspankin vastuut.

Johdannaiset kirjataan alun perin käypään arvoon ja sen jälkeen ne arvostetaan käypään arvoon. Tästä syntyvän voiton tai tappion kirjaaminen riippuu siitä, onko johdannainen määritelty suojaustarkoitukseen ja minkä luonteista erää se suojaa.

Johdannaissopimuksista taseeseen merkityt positiiviset arvonmuutokset kirjataan taseen vastaavaa -puolen erään Johdannaissopimukset ja negatiiviset taseen vastattavaa -puolen erään Johdannaissopimukset. Koronvaihtosopimusten vaihdettavat korot jaksotetaan ajan kulumisen perusteella taseen siirtosaamisiin ja siirtovelkoihin sekä vastaerät nettona tuloslaskelman korkoihin.

1.4.8.1 Taloudelliset suojat

Taloudellisessa suojaamisessa suojataan tiettyä tase-erää, positiota tai kassavirtaa tulevaisuuden arvonmuutoksia vastaan sovellettavan riskienhallintastrategian mukaisesti. Koska suojauksen tehokkuutta ei ole tarkoituksenmukaista todentaa suojauslaskennan säännöillä, suojaustapaa kutsutaan muutoin suojaavaksi. Taloudellisessa suojauksessa johdannaissopimuksen käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan arvopaperikaupan nettotuottoihin.

1.4.8.2 Suojauslaskenta

Riskienhallinnan periaatteet ja organisointi sekä pankin riskiasema on kuvattu toimintakertomuksen Riskienhallinta kappaleessa. Soveltamalla suojauslaskentaa korkoriskiä suojaaviin johdannaisiin eliminoidaan johdannaisista muutoin aiheutuvaa tulosvolatiliteettia.

Suojauslaskenta tarkoittaa tehokkaaksi todennetun suojaussuhteen kirjanpidollista laskentakäytäntöä, jossa suojaavan instrumentin käyvän arvon muutokset kumoavat suojatun kohteen käyvän arvon tai rahavirtojen muutokset kokonaan tai osittain.

Suojauslaskenta käsittää korkoriskin suojauksen soveltamalla käyvän arvon tai rahavirran suojausta.

Osuuspankeilla voi olla suojauslaskennan piirissä sekä rahoitusvaroja että rahoitusvelkoja, kuten lainat ja saamiset –ryhmään sisältyvä yksittäinen luotto tai luottokanta, käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattava saamistodistus sekä muiden rahoitusvelkojen yksilöity määräaikaistalletuserä tai liikkeeseen laskettu emissio. Osuuspankit käyttävät korkosuojaukseen sekä perinteisiä koronvaihtosopimuksia että OTC swap-johdannaisia. Vastapuolena on aina OP Yrityspankki Oyj.

Suojaukseen käytettyjen johdannaisten ja suojauksen kohteet yksilöidään suojausta aloitettaessa. Samoin dokumentoidaan suojaussuunnitelma ja suojauksen tavoitteet. Lisäksi jokaisena tilinpäätöspäivänä osoitetaan suojauksen tehokkuus.

1.4.8.2.1 Käyvän arvon suojauslaskenta

Käyvän arvon suojausta sovelletaan kiinteäkorkoisten lainojen korkoriskiltä suojautumiseen täysimääräisesti. Suojaavan johdannaisinstrumentin ja suojattavan kohteen korkoriskistä johtuvat käyvän arvon muutokset kirjataan suojauslaskennan nettotuottoihin. Suojattujen lainojen arvotustulos esitetään taseen erässä Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöltä. Korkoputkijohdannaisella suojattujen lainojen arvostustulos esitettiin vertailukaudella taseen erässä Johdannaissopimukset.

1.4.8.2.2 Rahavirran suojauslaskenta

Euribor –sidonnaisen luottokannan tulevien korkovirtojen korkomuutosta suojaavat koronvaihtosopimukset, jotka on dokumentoitu rahavirtaa suojaaviksi ja jotka ovat suojauksessa tehokkaita, kuuluvat rahavirran suojauslaskennan piiriin. Osuuspankin rahoitustaseen korkoriskiä hallitaan korkoriskin valvontarajan ja pankin itselleen määrittämän korkoriskilimiitin puitteissa.

Rahavirran suojauksessa euribor-sidonnaisen luottokannan tulevaa korkovirtaa vaihdetaan koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon, siltä osin kun on tarpeen Osuuspankin riskienhallintastrategian mukaisesti.

Koronvaihtosopimuksista jaksotettavat siirtyvät korot kirjataan suoriteperusteisesti. Korkokertymät esitetään taseen siirtosaamisissa tai siirtoveloissa. Molempien vastaerä kirjataan nettona korkokatteen Korkotuotot johdannaissopimuksista –erään. Nettokorko on joko korkotuotto tai korkotuoton oikaisu.

Rahoitusjohdannaisena käytettävät koronvaihtosopimukset arvostetaan käypään arvoon sopimuskohtaisesti. Käyvän arvon muutosten tehokas osuus kirjataan suoraan omaan pääomaan käyvän arvon rahastoon laskennallisella verovelalla vähennettynä. Tehoton osuus kirjataan tuloslaskelmaan.

1.5 TILINPÄÄTÖSERIEN NETOTTAMINEN

Tuloslaskelmassa ilmoitetaan tuotto- ja kuluerät erikseen niitä toisistaan vähentämättä, jollei tuoton ja kulun yhdistäminen yhdeksi eräksi ole perusteltua oikean ja riittävän kuvan antamiseksi.

Milloin osuuspankilla on saaminen siltä, jolle pankki itse on velkaa, esitetään saaminen ja velka taseessa erikseen, jollei pankilla ole lakisääteistä oikeutta kuittaamiseen ja jollei pankki aio käyttää oikeuttaan kuittaukseen.

1.6 ULKOMAAN RAHAN MÄÄRÄISET ERÄT

Ulkomaan rahan määräinen omaisuus, velat ja muut sitoumukset muutetaan Suomen rahaksi käyttäen tilinpäätöspäivän kursseja. Ulkomaan rahan määräisten erien muuttamisesta Suomen rahaksi syntyvät kurssierot kirjataan tuloslaskelman erään Valuuttatoiminnan nettotuotot.

1.7 OSAKKEET JA OSUUDET OMISTUSYHTEYSYRITYKSISSÄ JA SAMAAN KONSERNIIN KUULUVISSA YRITYKSISSÄ

Osakkeet ja osuudet sekä muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset omistusyhteysyrityksiin sekä samaan konserniin kuuluviin yrityksiin merkitään hankintamenoon, tai jos erän arvon todetaan tilinpäätöspäivänä arvonalentumisen johdosta olevan alempi kuin hankintameno, arvonalentumistappiolla vähennettyyn hankintamenoon. Arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Muiden rahoitusvarojen arvonalentumistappiot.

1.8 AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Aineettomaan omaisuuteen kuuluvien vastikkeellisesti hankittujen oikeuksien ja varojen hankintameno aktivoidaan ja poistetaan suunnitelman mukaan vaikutusaikanaan. Myös mahdollisesti aktivoidut muut pitkävaikutteiset menot poistetaan suunnitelman mukaan vaikutusaikanaan.

Aineettomat hyödykkeet arvostetaan alun perin hankintamenoon. Jos aineettoman hyödykkeen tulevaisuudessa kerryttämä tulo on pysyvästi alhaisempi kuin sen poistamaton hankintameno, kirjataan erotus arvonalennuksena kuluksi.

Kehittämismenot aktivoidaan, jos niiden odotetaan tuottavan tuloa useampana tilikautena. Aktivoidut kehittämismenot poistetaan suunnitelman mukaan vaikutusaikanaan. Mikäli vaikutusaikaa ei voida arvioida luotettavalla tavalla, kehittämismenot poistetaan enintään kymmenessä vuodessa. Tutkimusmenot kirjataan tilikaudella kuluksi.

Aineettomien hyödykkeiden suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä.

1.9 AINEELLISET HYÖDYKKEET

1.9.1 Sijoituskiinteistöt

Sijoituskiinteistöjä omistetaan vuokratuottojen, omaisuuden arvonnousujen tai molempien hankkimiseksi. Sijoituskiinteistöiksi luetaan myös sellaiset kiinteistöyhteisöjen osakkeet, jotka oikeuttavat vuokrattavien tilojen hallintaan sekä maksamatta jääneen saamisen sijaan tulevat kiinteistöt. Jos suorassa omistuksessa olevasta kiinteistöstä osa vuokrataan ja oman käytön osuus on vähäinen (alle viisi prosenttia pinta-alasta), luokitellaan se sijoituskiinteistöksi. Jos osa tavallisen kiinteistöyhtiön omistamista tiloista on sijoituskäytössä ja oman käytön osuus on vähäinen (alle viisi prosenttia kiinteistöyhtiön omistamien tilojen pinta-alasta), luokitellaan osakkeet sijoituskiinteistöiksi.

Rakennukset merkitään taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennettyyn hankintamenoon. Kiinteistöyhteisöjen osakkeet sekä maa-, vesi- ja metsäalueet merkitään hankintamenoon. Kiinteistöihin voi kohdistua arvonkorotuksia, joiden vastaerä on kirjattu arvonkorotusrahastoon. Arvonkorotuksista ei tehdä poistoja. Kiinteistöjen perusparannusmenot aktivoidaan ja kirjataan suunnitelman mukaisin poistoin kuluksi.

Mikäli sijoituskiinteistön todennäköinen luovutushinta on pysyvästi alempi kuin kirjanpitoarvo, kirjanpitoarvon ja todennäköisen luovutushinnan erotus poistetaan sinä tilikautena, jolloin arvonalennus todetaan.

Sijoituskiinteistöiksi luokiteltujen liike-, toimisto- ja teollisuustilojen käypä arvo määritellään pääasiassa suoraan pääomitukseen perustuvalla tuottoarvomenetelmällä. Maa-, vesi- ja metsäalueiden sekä asuntojen käypä arvo arvioidaan pääasiassa kauppahintamenetelmällä. Arvonalennusten kirjaaminen perustuu niiden pysyvyyteen ja olennaisuuteen.

Sijoituskiinteistöjen tuotot, kulut, myyntivoitot ja –tappiot, suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Sijoituskiinteistöjen nettotuotot.

Sijoituskiinteistöksi rakennettavat uudet kiinteistöt (tai kiinteistöyhteisöosakkeet) kirjataan ennen valmistumista IAS 40-standardin mukaisesti keskeneräiseksi käyttöomaisuushyödykkeeksi sijoituskiinteistöjen ryhmään ja otetaan huomioon sijoituskiinteistöjen käyvän arvon määrittelyssä jo ennen valmistumista.

1.9.2 Muut kiinteistöt

Muilla kiinteistöillä tarkoitetaan omassa käytössä olevia kiinteistöjä, jotka ovat pankin omassa käytössä konttori-, varasto- tai muina sellaisina tiloina taikka henkilökunnan asumis-, virkistys- tai muussa sellaisessa käytössä, sekä kiinteistöyhteisöjen osakkeet, jotka oikeuttavat tällaisten tilojen hallintaan. Omassa käytössä oleviksi kiinteistöiksi luetaan myös sellaiset suorassa omistuksessa olevat kiinteistöt, joista osa on vuokrattu, mutta vuokrattujen tilojen osuutta ei voida myydä erikseen, ja oman käytön osuus tällaisissa tiloissa on yli viisi prosenttia pinta-alasta. Tavallisen kiinteistöyhtiön osakkeet luetaan omassa käytössä oleviksi, jos yhtiön omistamista tiloista yli viisi prosenttia on omassa käytössä.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen tasearvoa määritettäessä otetaan lähtökohdaksi hyödykkeen arvo varsinaisen liiketoiminnan tulonodotuksiin. Rakennukset merkitään taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennettyyn hankintamenoon. Kiinteistöyhteisöjen osakkeet sekä maa-, vesi- ja metsäalueet merkitään hankintamenoon.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen osalta arvioidaan jokaisen tilinpäätöksen yhteydessä, onko mitään viitteitä siitä, että jonkin kiinteistön arvo on alentunut. Viitteitä arvon alentumisesta ovat merkittävä markkina-arvon alentumien, todisteet epäkuranttiudesta tai fyysisestä vahingoittumisesta. Jos omassa käytössä olevan kiinteistön todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämän tulon arvioidaan olevan pysyvästi vielä poistamatonta hankintamenoa pienempi, erotus kirjataan arvonalennuksena kuluksi.

Kiinteistöihin voi kohdistua arvonkorotuksia, joiden vastaerä on kirjattu arvonkorotusrahastoon. Arvonkorotuksista ei tehdä poistoja. Kiinteistöjen perusparannusmenot aktivoidaan ja kirjataan suunnitelman mukaisin poistoin kuluksi.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen tuotot ja myyntivoitot kirjataan tuloslaskelman erään Liiketoiminnan muut tuotot sekä kulut ja myyntitappiot tuloslaskelman erään Liiketoiminnan muut kulut. Suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä.

1.9.2.1 Arvonkorotusten periaatteet ja niiden kohteiden arvonmääritysmenetelmät

Arvonkorotuksia voidaan tehdä maa-alueisiin ja kiinteistöyhteisöjen osakkeisiin ja osuuksiin, joiden todennäköinen luovutushinta tilinpäätöspäivänä on pysyvästi alkuperäistä hankintamenoa olennaisesti suurempi. Arvonkorotusten kohteena olevien maa-alueiden ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden arvot perustuvat arviokirjoihin.

1.9.2.2 Taseesta pois kirjaaminen

Sijoituskiinteistö tai omassa käytössä oleva kiinteistö kirjataan pois taseesta, kun se luovutetaan tai kun kiinteistö poistetaan pysyvästi käytöstä eikä sen luovuttamisesta ole odotettavissa vastaista taloudellista hyötyä.

1.9.2.3 Muut aineelliset hyödykkeet

Muut aineelliset hyödykkeet merkitään taseeseen hankintamenoon ja kirjataan vaikutusaikaan suunnitelman mukaan poistoina kuluksi.

Jos hyödykkeen tulevaisuudessa kerryttämä tulo on pysyvästi alhaisempi kuin sen poistamaton hankintameno, kirjataan erotus arvonalennuksena kuluksi.

Hyödykkeiden suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä.

1.9.3 Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Rakennusten ja muiden kuluvien aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintameno poistetaan vaikutusaikanaan hyödykkeen taloudellisen pitoajan perusteella ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaan tasapoistoin. Maa-alueista ja kiinteistöyhteisöjen osakkeista ei tehdä poistoja. Poistojen tekeminen aloitetaan sen jälkeen kun kohde on hankittu tai kun se on valmistunut ja otettu käyttöön.

Taloudelliset vaikutusajat ovat pääsääntöisesti seuraavat:

Rakennukset	30 – 40 vuotta
Koneet ja kalusto	3 – 6 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet ja aineettomat hyödykkeet	3 – 10 vuotta

1.10 VUOKRASOPIMUKSET

Vuokrasopimukset luokitellaan rahoitusleasingsopimuksiksi tai muiksi vuokrasopimuksiksi liiketoimen tosiasiallisen sisällön mukaan. Vuokrasopimus on rahoitusleasingsopimus, mikäli se siirtää vuokralle ottajalle olennaisilta osin omistamiselle ominaiset riskit ja edut. Muutoin se on muu vuokrasopimus. Vuokrasopimukset luokitellaan sopimuksen syntymisajankohtana.

Rahoitusleasingsopimuksin tai muulla vuokrasopimuksella vuokralle annetut hyödykkeet esitetään aineellisissa hyödykkeissä, ja vuokratuotot kirjataan tuloslaskelman erään Liiketoiminnan muut tuotot. Sijoituskiinteistöjen vuokratuotot kirjataan tuloslaskelman erään Sijoituskiinteistöjen nettotuotot.

Rahoitusleasingsopimuksin vuokralle otettuja hyödykkeitä ei merkitä taseeseen. Vuokrat merkitään kuluksi tuloslaskelman erään Liiketoiminnan muut kulut.

1.11 PAKOLLISET VARAUKSET

Tuotoista vähennetään velvoitteista vastaisuudessa aiheutuvat menot ja menetykset, kun ne kohdistuvat päättyneeseen tai aikaisempaan tilikauteen, niiden toteutumista pidetään tilinpäätöstä laadittaessa varmana tai todennäköisenä, niitä vastaava tulo ei ole varma eikä todennäköinen ja perustuvat lakiin ja sitoumukseen sivullista kohtaan. Kun menon tai menetyksen täsmällistä määrää tai toteutumisajankohtaa ei tiedetä, merkitään se taseen pakollisiin varauksiin enintään sen todennäköiseen määrään. Jos määrä ja toteutumisajankohta on tiedossa, merkitään se siirtovelaksi.

1.12 OMA PÄÄOMA

Osuuspankin omaan pääoman sisältyvät osuuspankkien omistaja-asiakkaiden jäsenosuusmaksut sekä omistaja-asiakkaiden tekemät sijoitukset Tuotto-osuuksiin. Osuuspankilla on ehdoton oikeus erillisellä päätöksellä kieltäytyä sekä jäsenosuuden että Tuotto-osuuden palauttamisesta. Normaalitilanteessa osuuspääomia voidaan kuitenkin vuosittain palauttaa viranomaisen antamissa rajoissa.

Jäsenosuusmaksu ja siitä seuraava omistaja-asiakkuus antaa mahdollisuuden osallistua osuuspankin päätöksentekoon. Osuuspankilla on ehdoton oikeus kieltäytyä jäsenosuuden palauttamisesta. Jäsenosuudelle ei makseta korkoa.

Tuotto-osuudella ei ole äänivaltaa. Osuuspankilla on ehdoton oikeus kieltäytyä Tuotto-osuuden pääoman ja koron maksusta. Tuotto-osuuksille mahdollisesti maksettava korko on kaikille Tuotto-osuuksille saman suuruinen. Korko kirjataan velaksi ja vähennetään omasta pääomasta, kun päätös maksusta on tehty.

1.13 TILINPÄÄTÖSSIIRROT

Taseen tilinpäätössiirtojen kertymän poistoero sisältää tehtyjen ja suunnitelman mukaisten poistojen kertyneen erotuksen. Veroperusteiset varaukset sisältää tehdyt vapaaehtoiset tilinpäätössiirrot, jotka ovat verolain sallimia tilinpäätössiirtoja. Tällainen on mm. elinkeinoverolain talletuspankeille sallima luottotappiovaraus. Lain mukaan talletuspankki saa vähentää verovuonna tehdyn luottotappiovarauksen, jonka määrä on enintään 0,6 prosenttia verovuoden päättyessä olevien saamisten yhteismäärästä. Verovuonna ja aikaisemmin tehtyjen purkamattomien luottotappiovarausten yhteismäärä saa olla enintään 5 prosenttia verovuoden päättyessä olevien saamisten yhteismäärästä.

Tehtyjen ja suunnitelman mukaisten poistojen sekä veroperusteisten varausten lisäykset ja vähennykset merkitään tuloslaskelman tilinpäätössiirtoihin. Tuloslaskelmassa ja taseessa tilinpäätössiirrot sisältävät myös laskennallisen verovelan.

1.14 TYÖSUHDE-ETUUDET

1.14.1 Eläke-etuudet

Työntekijöiden lakisääteinen eläketurva on hoidettu Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisessa ja lisäeläketurva OP- Eläkesäätiössä. Eläkesäätiö on suljettu uusilta työntekijöiltä 1.7.1991 lukien. Eläkevastuut on kokonaisuudessaan katettu.

Osuuspankin henkilöstön lakisääteistä työeläketurvaa hoitavan OP-Eläkekassan edustajisto päätti vuonna 2018 eläkevastuun siirtämisestä Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen hoidettavaksi. Siirto toteutui vuoden 2018 lopussa. Ylimääräisen vakavaraisuuspääoman palautukset esitetään vuoden 2019 ja vertailuvuoden 2018 tuloslaskelmien henkilöstökulujen eläkekuluissa.

1.14.2 Henkilöstörahasto

Osuuspankki voi kuulua OP Ryhmän yhteiseen OP-Henkilöstörahastoon. Rahastolle maksetaan voittopalkkiota ennalta sovittujen periaatteiden mukaan riippuen OP Ryhmän tavoitteiden saavuttamisesta. Rahastoon maksettavat voittopalkkioerät kirjataan tuloslaskelman erään Palkat ja palkkiot, vastaerä kirjataan siirtovelaksi, kunnes se maksetaan.

1.14.3 Palkitsemisjärjestelmät

OP Ryhmän palkitseminen jakautuu yrityskohtaiseen lyhyen aikavälin palkitsemiseen sekä pitkän aikavälin palkitsemiseen. Palkkioiden enimmäismäärät on kaikissa järjestelmissä rajattu.

Lyhyen aikavälin palkitsemisessa ansaintajakso on 6 tai 12 kuukautta. Lyhyen aikavälin palkitsemisjärjestelmä perustuu vuosisuunnittelusta johdettuihin pankki-, tiimi- tai henkilökohtaisiin tavoitteisiin ja kattaa koko henkilöstön. Mittaristossa näkyy vahvasti mm. asiakaskokemus, myynti sekä strategiasta johdetut kasvun ja digitaalisuuden tavoitteet. Palkkiot maksetaan rahana, ellei henkilöön sovelleta sääntelyn mukaista lykkäysmenettelyä. Järjestelmän kulut jaksotetaan ansaintajakson alusta maksuhetkeen asti (oikeuden syntymisjaksolle) henkilöstökuluihin ja vastaava velka kirjataan siirtovelkoihin.

Johdon pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmässä palkitseminen perustuu OP Osuuskunnan hallintoneuvoston asettamien OP Ryhmän strategisten tavoitteiden saavuttamiseen. Palkitsemisjärjestelmän piiriin kuuluvat johtajat ja erikseen määritellyt avaintehtävissä toimivat henkilöt, jotka yhtiön hallitus on nimennyt. Järjestelmä koostuu peräkkäisistä kolmen vuoden pituisista ansaintajaksoista. Johdon pitkän aikavälin järjestelmässä ja henkilöstörahastossa on samat mittarit.

Ansaintajakson 2014-2016 palkkiot maksetaan kolmessa yhtä suuressa erässä kesäkuun loppuun mennessä vuosina 2018-2020. Ansaintajakson 2017-2019 palkkiot maksetaan neljässä yhtä suuressa erässä vuosina 2020-2023. Palkkiot maksetaan rahana, ellei henkilöön sovelleta sääntelyn mukaista lykkäysmenettelyä. Järjestelmän kulut jaksotetaan ansaintajakson alusta maksuhetkeen asti (oikeuden syntymisjaksolle) henkilöstökuluihin ja vastaava velka kirjataan siirtovelkoihin.

1.15 TULOVEROT

Tuloslaskelman tuloverot muodostuvat verotettavaan tuloon perustuvasta verosta, aikaisempien tilikausien veroista ja laskennallisten verovelkojen ja -saamisten muutoksesta.

Laskennallinen verovelka lasketaan ja merkitään taseeseen kaikista kirjanpidon ja verotuksen välisistä veronalaisista jaksotuseroista ja muista väliaikaisista eroista.

Laskennallinen verosaaminen lasketaan ja merkitään taseeseen kaikista kirjanpidon ja verotuksen välisistä vähennyskelpoisista jaksotuseroista ja muista väliaikaisista eroista ja verotuksessa vahvistetuista tappioista, jos on todennäköistä, että vähennyskelpoiset väliaikaiset erot ja verotukselliset tappiot voidaan verotettavan tulon kertymisen ansioista hyödyntää.

Laskennalliset verovelat ja -saamiset lasketaan sen säädetyn verokannan mukaan, jonka ennakoidaan olevan voimassa väliaikaisen eron purkautuessa. Mikäli laskennallinen vero aiheutuu tase-eristä, joiden muutokset eivät vaikuta tuloslaskelmaan, kirjataan erään liittyvän laskennallisen verovelan tai -saamisen muutos omaan pääomaan.

1.16 TULOUTUSPERIAATTEET

Palkkiotuotot ja -kulut palveluista kirjataan palvelun suorittamisen yhteydessä. Sellaisista kertamaksullisista palkkioista, jotka koskevat useita vuosia ja joita mahdollisesti joudutaan palauttamaan myöhemmin, tuloutetaan vain tilikaudelle kuuluva osuus. Osingot tuloutetaan pääsääntöisesti silloin kun osinkoa jakavan yhtiön yhtiökokous on tehnyt päätöksen osingon jaosta.

Korollisten omaisuus- ja velkaerien korkotuotot ja -kulut kirjataan suoriteperusteisesti. Luottojen viivästyskorot tuloutetaan maksuperusteisesti. Saamisen hankintamenon ja sen nimellisarvon välinen ero jaksotetaan korkotuottoihin ja velasta saadun määrän ja sen nimellisarvon erotus korkokuluihin.

1.17 TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET

Taseen ulkopuolisina sitoumuksina käsitellään asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annettuja sitoumuksia, joita ovat mm. takaukset ja erilaiset takuusitoumukset, sekä asiakkaan hyväksi annettuja peruuttamattomia sitoumuksia, joita ovat mm. sitovat lisäluottojärjestelyt, luottolupaukset, käyttämättömät luottolimiitit ja arvopapereiden merkintäsitoumukset.

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset merkitään taseen ulkopuolisiksi sitoumuksiksi sen määräisinä, mitä takaus kulloinkin enintään vastaa. Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset merkitään sen määräisinä, mitä niiden perusteella enintään voidaan joutua maksamaan.

1.18 VIRANOMAISMAKSUT

Osuuspankki maksaa eri viranomaisille maksuja. Talletussuojasta vastaa Rahoitusvakausvirasto. Pankkivalvonnasta vastaa Euroopan keskuspankki. Menettelytapa- ja makrovalvonnasta vastaa Finanssivalvonta. Kriisinratkaisusta vastaa EU:n kriisinratkaisuneuvosto (Single Resolution Board, SRB). Viranomaismaksut kirjataan vuoden alussa kokonaisuudessaan liiketoiminnan muihin kuluihin.

1.18.1 Vakausmaksu

Vakausmaksuja kerätään euroalueen kriisinratkaisurahastoon (Single Resolution Fund, SRF) vuoteen 2023 asti siten, että rahaston tavoitetaso, vähintään 1 prosenttia korvattavien talletusten määrästä, saavutetaan. Kriisinratkaisurahastoa hallinnoi EU:n kriisinratkaisuneuvosto, joka päättää myös vakausmaksujen määrästä. SRF varmistaa, että rahoitussektori rahoittaa rahoitusjärjestelmän vakauttamisen. Vakausmaksu määräytyy pankin merkittävyyden ja riskiprofiilin perusteella.

1.18.2 Talletussuojamaksu

Vanhaan talletussuojarahastoon kerätyt varat ylittävät tällä hetkellä talletussuojan tasoa koskevat EU vaatimukset. Sääntöjensä nojalla vanha talletussuojarahasto huolehtii jäsenpankilleen määrättävistä talletussuojamaksuista uuteen talletussuojarahastoon siinä suhteessa kun kukin jäsenpankki on vuosien kuluessa kartuttanut vanhaa talletussuojarahastoa. Rahoitusvakausrahasto määrää maksun jokaiselle jäsenpankille mutta laskuttaa sen suoraan vanhalta talletussuojarahastolta.

1.18.3 Rahoitusvakausviraston hallintomaksu

Rahoitusvakausviraston hallintomaksu perustuu samaan laskentamenetelmään kuin Finanssivalvonnan valvontamaksu.

1.18.4 Finanssivalvonnan valvontamaksu

Finanssivalvonnan valvontamaksu koostuu suhteellisesta valvontamaksusta, joka perustuu taseen loppusummaan, sekä kiinteästä perusmaksusta.

1.18.5 Euroopan keskuspankin valvontamaksu

Osana OP Ryhmää osuuspankki on Euroopan keskuspankin (EKP) valvonnassa. EKP:n valvontamaksu määräytyy pankin merkittävyyden ja riskiprofiilin perusteella, EKP määrää valvontamaksun OP Ryhmän keskusyhteisölle, joka jakaa sen OP Ryhmän jäsenpankeille.

LUUMÄEN OP **545306**
TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT 31.12.2019

LUETTELO TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOISTA

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

1 Korkotuotot
2 Korkokulut
3 Leasingtoiminnan nettotuotot
4 Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista
5 Palkkiotuotot ja -kulut
6 Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot
7 Suojauslaskennan nettotulos
8 Sijoituskiinteistöjen nettotuotot
9 Liiketoiminnan muut tuotot
10 Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä
11 Liiketoiminnan muut kulut
12 Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoon kirjatuista rahoitusvaroista, taseen ulkopuolisista eristä sekä muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot

Tasetta koskevat liitetiedot

13 Saamiset luottolaitoksilta
14 Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä
15 Leasingkohteet
16 Saamistodistukset
17 Tappiota koskeva vähennyserä
18 Osakkeet ja osuudet
19 Johdannaissopimukset
20 Aineettomat hyödykkeet
21 Kiinteistöt
22 Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset tilikauden aikana
23 Muut varat
24 Siirtosaamiset ja maksetut ennakot
25 Laskennalliset verosaamiset ja -velat
26 Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
27 Muut velat
28 Pakolliset varaukset
29 Siirtovelat ja saadut ennakot
30 Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla
31 Oma pääoma
32 Sidottu ja vapaa oma pääoma sekä jakokelvottomat vapaan oman pääoman erät
33 Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma 31.12.2019
34a Koti- ja ulkomaanrahan määräiset omaisuus- ja velkaerät 31.12.2019
34b Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ja kirjanpitoarvot sekä käypien arvojen hierarkia 31.12.2019
34c Rahoitusvarojen ja -velkojen IFRS 9- standardin mukainen luokittelu 31.12.2019

Muut liitetiedot

35 Vakuudeksi annettu omaisuus 31.12.2019
36 Eläkevastuut
37 Rahoitusleasing- ja muut vuokravastuut
38 Taseen ulkopuoliset sitoumukset
39 Muut vastuusitoumukset ja vastuut tilikauden päättyessä
40 Henkilöstö ja toimielinten jäsenet sekä lähipiiri
41 Omistukset muissa yrityksissä 31.12.2019
42 Notariaattitoiminta
43 Osuuspankin jäsenten lukumäärä sekä maksamatta olevat ja irtisanotut osuusmaksut 31.12.2019
44 Pitkäaikaissäästämispalvelu

1. Korkotuotot

	2019	2018
Saamisista luottolaitoksilta	174 831,16	119 042,10
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	909 739,60	948 482,97
Saamistodistuksista	34 575,78	39 517,11
Johdannaissopimuksista	75 950,21	43 569,70
josta rahavirran suojaus	79 440,69	47 847,07
Muut korkotuotot	87,99	182,12
Yhteensä	**1 195 184,74**	**1 150 794,00**
josta vaiheeseen 3 kirjattujen rahoitusvarojen korkotuotot	3 242,09	5 465,49

2. Korkokulut

	2019	2018
Veloista luottolaitoksille	-6 065,07	-5 559,36
Veloista yleisölle ja julkisyhteisöille	85 982,59	87 750,05
Yleiseen liikkeeseen lasketuista velkakirjoista	0,00	0,00
Johdannaissopimuksista ja muista kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä veloista	0,00	0,00
Veloista, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	0,00
Muut korkokulut	94,88	106,04
Yhteensä	**80 012,40**	**82 296,73**

3. Leasingtoiminnan nettotuotot

	2019	2018
Vuokratuotot	0,00	0,00
Suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00
Arvonalentumiset	0,00	0,00
Leasingomaisuuden luovutusvoitot ja -tappiot (netto)	0,00	0,00
Palkkiotuotot	0,00	0,00
Muut välittömät tuotot	0,00	0,00
Muut välittömät kulut	0,00	0,00
Yhteensä	**0,00**	**0,00**

4. Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista

Osingot ja osuuspääoman korot	2019	2018
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	0,00	8 657,07
josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä rahoitusvaroista	0,00	8 657,07
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta luokitellut rahoitusvarat	677 847,00	677 847,00
Samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä	0,00	0,00
Omistusyhteysyrityksiltä	0,00	0,00
Yhteensä	**677 847,00**	**686 504,07**

5. Palkkiotuotot ja -kulut

Palkkiotuotot	2019	2018
Luotonannosta	99 500,87	114 712,03
Talletuksista	1 368,00	2 917,00
Maksuliikenteestä	285 131,66	252 147,33
Rahastoista	45 001,89	40 364,36
Omaisuudenhoidosta	14 317,25	14 165,20
Lainopillisista tehtävistä	15 533,79	17 683,95
Arvopaperinvälityksestä	4 445,16	4 777,07
Arvopapereiden liikkeeseen laskusta	0,00	0,00
Vakuutusten välityksestä	138 332,92	129 864,66
Takauksista	2 788,41	3 931,76
Muut	-83 310,99	-133 638,77
Yhteensä	**523 108,96**	**446 924,59**

Palkkiokulut	**2019**	**2018**
Maksetut toimitusmaksut	68 704,54	57 019,98
Muut	25 565,47	20 267,83
Yhteensä	**94 270,01**	**77 287,81**

6. Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot

Arvopaperikaupan myyntivoitot ja -tappiot	**2019**	**2018**
Saamistodistuksista	0,00	0,00
Osakkeista ja osuuksista	0,00	-1 936,95
Muut	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	-1 936,95
Arvopaperikaupan käyvän arvon muutoksesta johtuvat		
Saamistodistuksista	0,00	0,00
Osakkeista ja osuuksista	-5 744,64	7 035,01
Muista	0,00	0,00
Yhteensä	-5 744,64	7 035,01
Arvopaperikaupan muut tuotot		
Korkotuotot		
Johdannaisten nettotuotot	0,00	0,00
Arvopaperikaupan nettotuotot yhteensä	**-5 744,64**	**5 098,06**
Nettotuotot jaksotettavaan hankintamenoon arvostettavista rahoitusvaroista	**0,00**	**0,00**
Valuuttatoiminnan nettotuotot	**0,01**	**13,89**
Kaikki yhteensä	**-5 744,63**	**5 111,95**

7. Suojauslaskennan nettotulos

	2019	**2018**
Suojausinstrumenttien nettotulos	-147 493,22	-68 649,62
Suojauskohteiden nettotulos	147 493,22	68 649,62
Yhteensä	**0,00**	**0,00**

8. Sijoituskiinteistöjen nettotuotot

	2019	**2018**
Vuokra- ja osinkotuotot	48 551,15	55 781,21
Muut tuotot	0,00	0,00
Myyntivoitot	0,00	0,00
Vuokrakulut	0,00	0,00
Suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00
Myyntitappiot	0,00	0,00
Arvonalentumiset ja niiden peruutukset	-20 611,70	0,00
Muut kulut	-52 069,97	-32 284,81
Yhteensä	**-24 130,52**	**23 496,40**

9. Liiketoiminnan muut tuotot

	2019	**2018**
Vuokratuotot omassa käytössä olevista kiinteistöistä	2 173,20	666,00
Myyntivoitot omassa käytössä olevista kiinteistöistä	0,00	0,00
Fuusiovoitot	0,00	0,00
Muut	6 436,53	33 715,39
Yhteensä	**8 609,73**	**34 381,39**

10. Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä

	2019	**2018**
Suunnitelman mukaiset poistot	57 658,20	57 228,64
Arvonalentumiset	0,00	0,00
Yhteensä	**57 658,20**	**57 228,64**

11. Liiketoiminnan muut kulut

	2019	2018
Vuokrakulut	12 730,55	11 589,09
Kulut omassa käytössä olevista kiinteistöistä	49 263,55	69 567,61
Myyntitappiot omassa käytössä olevista kiinteistöistä	0,00	0,00
Fuusiotappiot	0,00	0,00
Muut	160 224,14	175 615,18
Yhteensä	**222 218,24**	**256 771,88**

12. Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoon kirjatuista rahoitusvaroista, taseen ulkopuolisista sitoumuksista sekä muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot

2019

Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoon kirjattavista rahoitusvaroista sekä taseen ulkopuolisista eristä	**Lisäykset**	**Vähennykset**	**Tuloslaskelmaan kirjattu**
Saamisista luottolaitoksilta	0,00	0,00	0,00
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	0,00	-72 474,14	-72 474,14
Asiakkaan puolesta ja hyväksi annetuista sitoumuksista	36,32	0,00	36,32
Muista			0,00
Lopulliset luottotappiot	76 175,04		76 175,04
Palautukset poistetuista saamisista		-15 056,65	-15 056,65
Yhteensä	76 211,36	-87 530,79	-11 319,43
Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot			
Tytär- ja omistusyhteysyrityksistä	0,00	0,00	0,00
Muista	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00
Odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot yhteensä	**76 211,36**	**-87 530,79**	**-11 319,43**

2018

Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoon kirjattavista rahoitusvaroista sekä taseen ulkopuolisista eristä	**Lisäykset**	**Vähennykset**	**Tuloslaskelmaan kirjattu**
Saamisista luottolaitoksilta	0,00	0,00	0,00
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	0,00	-70 267,39	-70 267,39
Asiakkaan puolesta ja hyväksi annetuista sitoumuksista	0,00	-40,44	-40,44
Muista			0,00
Lopulliset luottotappiot	96 542,29		96 542,29
Palautukset poistetuista saamisista		-8 948,31	-8 948,31
Yhteensä	96 542,29	-79 256,14	17 286,15
Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot			
Tytär- ja omistusyhteysyrityksistä			0,00
Muista			0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00
Odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot yhteensä	**96 542,29**	**-79 256,14**	**17 286,15**

13. Saamiset luottolaitoksilta

	31.12.2019	31.12.2018
Vaadittaessa maksettavat		
Talletukset	1 017 569,70	3 846 963,98
Muut	0,00	0,00
Yhteensä	1 017 569,70	3 846 963,98
Muut kuin vaadittaessa maksettavat		
Keskuspankeilta	0,00	0,00
Luottolaitoksilta		
Talletukset	26 335 564,31	18 279 581,24
Muut	0,00	0,00
Yhteensä	26 335 564,31	18 279 581,24
Saamiset luottolaitoksilta yhteensä	**27 353 134,01**	**22 126 545,22**
josta huonommalla etuoikeudella olevat saamiset	0,00	0,00

14. Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä

Luotonanto ja takaussaamiset sektoreittain	**31.12.2019**	**Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2019**	**31.12.2018**	**Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2018**
Yritykset ja asuntoyhteisöt	12 313 844,68	108 105,07	13 350 489,90	**111 816,90**
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	0,00	0,00	0,00	0,00
Julkisyhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	348 980,82	330,96	384 821,51	137,90
Kotitaloudet	52 922 147,31	236 485,83	52 810 954,45	305 441,12
Ulkomaat	47 934,92	0,10	64 306,01	0,20
Yhteensä	**65 632 907,73**	**344 921,96**	**66 610 571,87**	**417 396,12**
josta huonommalla etuoikeudella olevat saamiset	0,00		0,00	

15. Leasingkohteet

	31.12.2019	31.12.2018
Ennakkomaksut	0,00	0,00
Koneet ja kalusto	0,00	0,00
Kiinteä omaisuus ja rakennukset	0,00	0,00
Muu omaisuus	0,00	0,00
Yhteensä	**0,00**	**0,00**

16. Saamistodistukset

Saamistodistukset vaadetyypeittäin 31.12.2019			31.12.2019	31.12.2018
	Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	Saamistodis tukset yhteensä
Julkisyhteisöiltä	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Jaksotettuun hankintamenoon arvostettavat	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtion joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtion joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muiden julkisyhteisöjen joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtion joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muiden julkisyhteisöjen joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muilta	**0,00**	**1 999 965,49**	**1 999 965,49**	**1 999 965,40**
Jaksotettuun hankintamenoon arvostettavat	0,00	1 999 965,49	1 999 965,49	1 999 965,40
Pankkien sijoitustodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Pankkien joukkovelkakirjat	0,00	1 000 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00
Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat	0,00	999 965,49	999 965,49	999 965,40
Muut joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00	0,00
Pankkien joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	0,00	0,00	0,00	0,00
Pankkien joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä tai myöhemmin käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokitellut rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00	0,00
Pankkien joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	**0,00**	**1 999 965,49**	**1 999 965,49**	**1 999 965,40**

17. Tappioita koskeva vähennyserä

2019	Saamiset asiakkailta ja taseen ulkopuoliset sitomukset			
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
	12 kk	koko voimassaoloaika	koko voimassaoloaika	
Tappioita koskeva vähennyserä 1.1.2019	5 858,49	40 958,50	370 579,47	417 396,46
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2	-1 110,33	6 948,39	0,00	5 838,06
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1	210,37	-15 058,03	0,00	-14 847,66
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3	-2 004,90	30 819,97	0,00	28 815,07
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2	0,00	2 504,27	-32 391,31	-29 887,04
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1				0,00
Alkuperäisestä hankinnasta ja myöntämisestä johtuvat lisäykset.	1 064,39	1 058,79	0,00	2 123,18
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset	-2 026,79	-1 155,72	-48 817,69	-52 000,20
Riskiparametreissä tapahtuneet muutokset	-529,01	-9 453,63	35 655,87	25 673,23
Arviointimetodiikan päivityksesta johtuvat muutokset	0,00	0,00	0,00	0,00
Lopulliseksi luottotappioksi kirjaamisesta johtuvat vähennykset	0,00	0,00	-38 152,44	-38 152,44
Muut oikaisut	0,00	0,00	0,00	0,00
Nettotulosvaikutus yhteensä	**-4 396,27**	**15 664,04**	**-83 705,57**	**-72 437,80**
Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2019	1 462,22	56 622,54	286 873,90	344 958,66

Tappioita koskeva vähennyserä	Saamiset asiakkailta ja taseen ulkopuoliset sitomukset			
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
2018	12 kk	koko voimassaoloaika	koko voimassaoloaika	
Tappioita koskeva vähennyserä 1.1.2018	3 362,64	10 170,60	474 171,04	487 704,28
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2	-372,75	10 337,07		9 964,32
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3	-10,00		10 147,72	10 137,72
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1	576,03	-4 682,26		-4 106,23
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3		-1 261,32	43 211,87	41 950,55
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2		22 866,88	-117 693,66	-94 826,78
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1	784,12		-23 504,28	-22 720,16
Alkuperäisestä hankinnasta ja myöntämisestä johtuvat lisäykset.	408,13	1 461,55	1 649,14	3 518,82
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset	-108,25	-76,87	-7 027,79	-7 212,91
Riskiparametreissä tapahtuneet muutokset	1 218,57	2 142,85	24 444,25	27 805,67
Arviointimetodiikan päivityksesta johtuvat muutokset	0,00	0,00	0,00	0,00
Lopulliseksi luottotappioksi kirjaamisesta johtuvat vähennykset	0,00	0,00	-34 818,82	-34 818,82
Muut oikaisut	0,00	0,00	0,00	0,00
Nettotulosvaikutus yhteensä	**2 495,85**	**30 787,90**	**-103 591,57**	**-70 307,82**
Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2018	5 858,49	40 958,50	370 579,47	417 396,46

18. Osakkeet ja osuudet

31.12.2019

Osakkeet ja osuudet	Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	joista luottolaitoksissa
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	0,00	12 062,00	12 062,00	0,00
josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	0,00	12 062,00	12 062,00	0,00
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirj.	0,00	15 413 772,01	15 413 772,01	0,00
Omistusyhteysyritysosakkeet	0,00	0,00	0,00	0,00
Tytäryritysosakkeet	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	**0,00**	**15 425 834,01**	**15 425 834,01**	**0,00**

19. Johdannaissopimukset

Suojaamistarkoituksessa tehdyt johdannaissopimukset 31.12.2019

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	**19 417 999,64**	**480 787,88**	**268 600,52**
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	**268 750,00**	**0,00**	**15 166,31**
Ostetut	268 750,00	0,00	15 166,31
Asetetut			
Koronvaihtosopimukset	19 149 249,64	480 787,88	253 434,21
josta rahavirran suojaus	6 900 000,00	480 787,88	0,00
Muut swap -sopimukset	0,00	0,00	0,00
Valuuttajohdannaiset	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Ostetut			
Asetetut			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset			
Osakejohdannaiset	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Ostetut			
Asetetut			
Muut johdannaiset	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Ostetut			
Asetetut			
Johdannaiset yhteensä		**480 787,88**	**268 600,52**

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksuaika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	**12 249 249,64**	**0,00**	**7 168 750,00**	**0,00**	**19 417 999,64**
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	**0,00**	**0,00**	**268 750,00**	**0,00**	**268 750,00**
Ostetut	0,00	0,00	268 750,00	0,00	268 750,00
Asetetut					0,00
Koronvaihtosopimukset	12 249 249,64	0,00	6 900 000,00	0,00	19 149 249,64
Muut swap -sopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Valuuttajohdannaiset	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset					0,00
Osakejohdannaiset	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Ei suojaamistarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset 31.12.2019

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Ostetut	0,00	0,00	0,00
Asetetut			
Koronvaihtosopimukset			
Valuuttajohdannaiset	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Ostetut			
Asetetut			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset			
Osakejohdannaiset	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Ostetut			
Asetetut			
Muut johdannaiset	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Ostetut			
Asetetut			
Johdannaiset yhteensä		**0,00**	**0,00**

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksuaika				
	alle 1 vuosi	**1 - 5 vuotta**	**5 - 15 vuotta**	**yli 15 vuotta**	**Yhteensä**
Korkojohdannaiset	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Ostetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Asetetut					0,00
Koronvaihtosopimukset					0,00
Valuuttajohdannaiset	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset					0,00
Osakejohdannaiset	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Suojaamistarkoituksessa tehdyt johdannaissopimukset 31.12.2018

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	**13 565 679,68**	**96 095,63**	**116 204,51**
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Ostetut	0,00	0,00	0,00
Asetetut			
Koronvaihtosopimukset	13 565 679,68	96 095,63	116 204,51
josta rahavirran suojaus	6 050 000,00	96 095,63	0,00
Muut swap -sopimukset	0,00	0,00	0,00
Valuuttajohdannaiset	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Ostetut			
Asetetut			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset			
Osakejohdannaiset	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Ostetut			
Asetetut			
Muut johdannaiset	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Ostetut			
Asetetut			
Johdannaiset yhteensä		**96 095,63**	**116 204,51**

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksuaika				
	alle 1 vuosi	**1 - 5 vuotta**	**5 - 15 vuotta**	**yli 15 vuotta**	**Yhteensä**
Korkojohdannaiset	**7 515 679,68**	**0,00**	**6 050 000,00**	**0,00**	**13 565 679,68**
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Ostetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Asetetut					0,00
Koronvaihtosopimukset	7 515 679,68	0,00	6 050 000,00	0,00	13 565 679,68
Muut swap -sopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Valuuttajohdannaiset	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset					0,00
Osakejohdannaiset	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Ei suojaamistarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset 31.12.2018

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	**268 750,00**	**0,00**	**4 902,79**
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	**268 750,00**	**0,00**	**4 902,79**
Ostetut	268 750,00	0,00	4 902,79
Asetetut			
Koronvaihtosopimukset			
Valuuttajohdannaiset	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Ostetut			
Asetetut			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset			
Osakejohdannaiset	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Ostetut			
Asetetut			
Muut johdannaiset	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Ostetut			
Asetetut			
Johdannaiset yhteensä		**0,00**	**4 902,79**

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksuaika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	**0,00**	**268 750,00**	**0,00**	**0,00**	**268 750,00**
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	**0,00**	**268 750,00**	**0,00**	**0,00**	**268 750,00**
Ostetut	0,00	268 750,00	0,00	0,00	268 750,00
Asetetut					0,00
Koronvaihtosopimukset					0,00
Valuuttajohdannaiset	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset					0,00
Osakejohdannaiset	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Kohde-etuuden arvo on korkojohdannaisten sopimusten osalta nimellisarvo, valuuttajohdannaisten sopimusten osalta ostetun valuutan tilinpäätöshetken eurovasta-arvo ja osakejohdannaisten sopimusten osalta osakkeiden todennäköinen arvo tilinpäätöshetkellä.
Arvot on ilmaistu bruttomääräisinä.

Kaikissa johdannaissopimuksissa vastapuolena on OP-Yrityspankki Oyj.

20. Aineettomat hyödykkeet

	31.12.2019	31.12.2018
ICT-menot	0,00	0,00
Muut kehittämismenot	0,00	0,00
Liikearvo	0,00	0,00
Muut aineettomat hyödykkeet	0,00	0,00
Yhteensä	**0,00**	**0,00**

21. Kiinteistöt

31.12.2019

	Omassa käytössä olevat	Sijoituskiinteistöt	
Kiinteistöomistukset		Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Maa- ja vesialueet	50 727,95	10 000,00	10 000,00
Rakennukset	1 245 213,00	0,00	0,00
Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet	136 144,00	0,00	0,00
Yhteensä	**1 432 084,95**	**10 000,00**	**10 000,00**

Sijoituskiinteistöjen käypä arvo perustuu niiden markkina-arvoon. Merkittävissä kohteissa käyvän arvon perusteena on käytetty riippumattoman asiantuntijan antamaa arviota. Muiden kohteiden arvot perustuvat joko johdon omiin arvioihin tai tuottoarvomenetelmään, jona käytetään suoran pääomituksen arviointimenetelmää perustuen kohteen nettotuottoon ja markkinatuottovaatimuksiin huomioiden kohteen sijainti, kunto ja käyttötarkoitus. Liike-, toimisto- ja teollisuustilojen käypä arvo on määritetty pääasiassa tuottoarvomenetelmällä. Asuntojen ja maa-alueiden käypä arvo on määritetty pääasiassa kauppahintamenetelmällä.

22. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset tilikauden aikana

	Aineettomat hyödykkeet	Sijoitus-kiinteistöt	Omassa käytössä olevat kiinteistöt	Muut aineelliset hyödykkeet
Hankintameno tilikauden alussa	0,00	30 611,70	2 098 948,35	147 686,69
+ lisäykset tilikautena	0,00	0,00	6 806,20	0,00
- vähennykset tilikautena	0,00	0,00	0,00	0,00
+/- siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00
- tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00	-34 607,20	-23 051,00
-/+ tilikauden arvonalennukset ja niiden peruutukset	0,00	-20 611,70	0,00	0,00
+ vähennyksiin ja siirtoihin kohdistuvat kertyneet poistot ja arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00
- kertyneet poistot tilikauden alussa	0,00	0,00	-211 734,75	-77 035,86
- kertyneet arvonalennukset tilikauden alussa	0,00	0,00	-427 327,65	0,00
+ kertyneet arvonkorotukset tilikauden alussa	0,00	0,00	0,00	0,00
+/- tilikauden arvonkorotukset ja niiden peruutukset	0,00	0,00	0,00	0,00
= Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa	**0,00**	**10 000,00**	**1 432 084,95**	**47 599,83**

23. Muut varat

	31.12.2019	31.12.2018
Arvopapereiden myyntisaamiset	0,00	0,00
Maksujenvälityssaamiset	0,00	22,00
Muut	49 445,39	52 307,22
Yhteensä	**49 445,39**	**52 329,22**

24. Siirtosaamiset ja maksetut ennakot

Korot	**31.12.2019**	**31.12.2018**
Korkosaamiset	246 542,81	186 754,97
Maksetut korkoennakot	0,00	0,00
Yhteensä	246 542,81	186 754,97
Muut		
Muut maksetut ennakkomaksut	791,60	24 237,10
Muut siirtosaamiset	14 745,65	3 374,69
Yhteensä	15 537,25	27 611,79
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot yhteensä	**262 080,06**	**214 366,76**

25. Laskennalliset verosaamiset ja -velat

31.12.2019	**Laskennalliset verosaamiset**	**Laskennalliset verovelat**	**Netto**
Jaksotuseroista	50 019,57	555,60	49 463,97
Muista väliaikaisista eroista	9 521,15	96 157,58	-86 636,42
Yhteensä	**59 540,72**	**96 713,17**	**-37 172,45**

Laskennallisiin verosaamisiin sisältyy verotuksessa vahvistetuista tappioista kirjattua laskennallista verosaamista yhteensä 0,00 euroa.

Muista väliaikaisista eroista johtuvat laskennalliset verosaamiset ja -velat perustuvat oman pääoman käyvän arvon rahastoon kirjatuista eristä eli käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen ja rahavirtaa suojaavien johdannaisten arvostustuloksiin.
Lisäksi muissa väliaikaisissa eroissa esitetään IFRS 9-siirtymästä 1.1.2018 aiheutuneet väliaikaiset erot.

Arvonkorotukset 31.12.2019

Taseeseen sisältyy kiinteistöistä tehtyjä arvonkorotuksia	0,00
Arvonkorotukset eivät ole veronalaisia. Jos arvonkorotuksen kohteet myytäisiin, arvonkorotukset realisoituisivat myyntivoitoksi, josta tuloveron määrä olisi	0,00

Tilinpäätössiirtojen kertymä

	Tasearvo	**Lask. verovelka**	**Netto**
Poistoero	83 547,00	16 709,40	66 837,60
Verotusperusteiset varaukset	2 292 407,06	458 481,41	1 833 925,65
Yhteensä	**2 375 954,06**	**475 190,81**	**1 900 763,25**

Poistoero ja verotusperusteiset varaukset on merkitty taseeseen laskennallisella verolla vähentämättömään määrään. Omien varojen laskelmassa poistoero ja verotusperusteiset varaukset laskennallisella verolla vähennettynä on rinnastettu ensisijaisiin omiin varoihin.

26. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

	Kirjanpitoarvo 31.12.2019	Nimellisarvo 31.12.2019	Kirjanpitoarvo 31.12.2018	Nimellisarvo 31.12.2018
Sijoitustodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**

27. Muut velat

	31.12.2019	31.12.2018
Arvopapereiden ostovelat	0,00	0,00
Maksujenvälitysvelat	12 747,88	18 554,02
Muut	87 502,63	76 193,47
Yhteensä	**100 250,51**	**94 747,49**

28. Pakolliset varaukset

31.12.2019

	Eläkevaraukset	Verovaraukset	Takausvastuut	Vuokravastuut	Muut	Yhteensä
Varaukset 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00	28 260,00	28 260,00
+ varausten lisäys	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- käytetyt varaukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- peruutukset	0,00	0,00	0,00	0,00	6 183,16	6 183,16
Varaukset 31.12.	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**22 076,84**	**22 076,84**

29. Siirtovelat ja saadut ennakot

Korot	31.12.2019	31.12.2018
Korkovelat	70 222,59	66 971,90
Saadut korkoennakot	893,66	569,38
Yhteensä	71 116,25	67 541,28
Muut		
Muut saadut ennakkomaksut	0,00	0,00
Muut siirtovelat	372 790,67	386 373,71
Yhteensä	372 790,67	386 373,71
Siirtovelat ja saadut ennakot yhteensä	**443 906,92**	**453 914,99**

30. Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla

Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	31.12.2019
Pääomalainat	0,00
Muut	0,00
Yhteensä	**0,00**

Velkojen käsittelystä vakavaraisuuslaskennassa kerrotaan OP Yhteenliittymän vakavaraisuusraportin 2019 liitetiedossa 1. Pääomainstrumenttien keskeiset ominaisuudet

Yksittäiset velat, jotka ylittävät 10 prosenttia huonommalla etuoikeudella olevien velkojen yhteismäärästä

31.12.2019

Velka	Kirjanpitoarvo	Nimellisarvo	Valuutta	Korko %	Lainan eräpäivä
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	

Liikkeeseenlaskijalla on oikeus lainan takaisinostoon vain Finanssivalvonnan luvalla. Velkojilla ei ole oikeutta vaatia ennenaikaista takaisinmaksua.

31. Oma pääoma

	Oma pääoma tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Siirrot erien välillä	Oma pääoma tilikauden lopussa
Oma pääoma yhteensä	**22 039 196,98**	**1 126 379,44**	**-455 598,08**	**0,00**	**22 709 978,34**
Osuuspääoma	6 792 100,00	23 300,00	-171 600,00	0,00	6 643 800,00
Jäsenosuudet	309 000,00	23 300,00	-6 600,00	0,00	325 700,00
Tuotto-osuudet	6 483 100,00	0,00	-165 000,00	0,00	6 318 100,00
Ylikurssirahasto	0,00				0,00
Arvonkorotusrahasto	0,00				0,00
Muut sidotut rahastot	**1 073 829,72**	**384 692,25**	**-76 938,43**	**0,00**	**1 381 583,54**
Vararahasto	996 953,22				996 953,22
Käyvän arvon rahasto	76 876,50	384 692,25	-76 938,43		384 630,32
Sääntöjen mukaiset rahastot	0,00				0,00
Muut rahastot	0,00				0,00
Vapaat rahastot	2 112 073,73				2 112 073,73
Edellisten tilikausien voitto tai tappio	12 061 193,53		-207 059,65		11 854 133,88
Tilikauden voitto tai tappio		718 387,19	0,00		718 387,19

Käyvän arvon rahaston muutokset

	31.12.2018	Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan siirretty	Tilikauden päättyessä
Saamistodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	76 876,50	384 692,25	76 938,43	0,00	384 630,32
Rahavirran suojaus	96 095,63	384 692,25	0,00	0,00	480 787,88
laskennalliset verot	-19 219,13	0,00	76 938,43		-96 157,56
Yhteensä	**76 876,50**	**384 692,25**	**76 938,43**	**0,00**	**384 630,32**

32. Sidottu ja vapaa oma pääoma sekä jakokelvottomat vapaan oman pääoman erät

Oma pääoma 31.12.2019	
Sidottu oma pääoma	8 025 383,54
Vapaa oma pääoma	14 684 594,80
Oma pääoma yhteensä	**22 709 978,34**

Voitonjakokelpoiset varat 31.12.2019	
Vapaa oma pääoma	14 684 594,80
- aktivoidut kehittämismenot	0,00
- muut jakokelvottomat erät	0,00
Voitonjakokelpoiset varat	**14 684 594,80**

33. Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma 31.12.2019

Jäljellä oleva juoksuaika	alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamis-todistukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset luottolaitoksilta	1 753 134,01	0,00	9 000 000,00	16 600 000,00	0,00
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	2 189 788,26	5 175 701,30	21 345 904,31	18 736 144,35	18 185 369,51
Saamistodistukset	0,00	0,00	1 999 965,49	0,00	0,00
Velat luottolaitoksille	2 537,66	0,00	0,00	3 000 000,00	0,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	82 564 786,12	971 349,60	38 448,58	0,00	327 102,33
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Velat, joilla huonompi etuoikeus	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Johdannaissopimusten maturiteettijakauma esitetään liitetiedossa 20. Johdannaissopimukset

Muut kuin määräaikaiset talletukset sisältyvät maturiteettiluokkaan "alle 3 kk".

34a. Koti- ja ulkomaanrahan määräiset omaisuus- ja velkaerät 31.12.2019

	Kotimaan raha	Ulkomaan raha
Saamiset luottolaitoksilta	27 321 175,70	31 958,31
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	65 632 907,73	0,00
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset ja muut saamistodistukset	1 999 965,49	0,00
Johdannaissopimukset	480 787,88	0,00
Muu omaisuus	17 395 334,23	34,59
Velat luottolaitoksille	3 002 537,66	0,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	83 869 728,33	31 958,30
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00
Johdannaissopimukset ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	268 600,52	0,00
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	0,00
Muut velat	603 405,13	1,59

34b.Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ja kirjanpitoarvot sekä käypien arvojen hierarkia 31.12.2019

Rahoitusvarat	**Kirjanpitoarvo**	**Käypä arvo**
Käteiset varat	168 324,58	168 324,58
Saamiset luottolaitoksilta	27 353 134,01	27 353 134,01
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	65 632 907,73	65 632 907,73
Saamistodistukset	1 999 965,49	2 030 486,00
Osakkeet ja osuudet	15 425 834,01	15 425 834,01
Johdannaissopimukset	480 787,88	480 787,88
Yhteensä	**111 060 953,70**	**111 091 474,21**
Rahoitusvelat		
Velat luottolaitoksille	3 002 537,66	3 002 537,66
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	83 901 686,63	83 901 686,63
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00
Johdannaissopimukset	268 600,52	268 600,52
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	0,00
Yhteensä	**87 172 824,81**	**87 172 824,81**

Taseessa käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit

	Taso 1	**Taso 2**	**Taso 3**	**Yhteensä**
Saamistodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	0,00	0,00	15 425 834,01	15 425 834,01
Johdannaiset (positiiviset käyvät arvot)	0,00	480 787,88	0,00	480 787,88
Johdannaiset (negatiiviset käyvät arvot)	0,00	268 600,52	0,00	268 600,52

Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta (Taso 3)

Avaava tase 1.1.2019	15 431 411,01
siirrot tasoon 3	0,00
siirrot tasosta 3	0,00
muu muutos	-5 577,00
Päättävä tase 31.12.2019	15 425 834,01

Taso 1: Noteeratut markkinahinnat

Hierarkiatasoon 1 ryhmitellyt erät koostuvat pörsseissä listatuista osakkeista, noteeratuista yritysten, valtioiden ja rahoituslaitosten velkapapereista sekä pörssijohdannaisista. Kyseisten instrumenttien käypä arvo määräytyy toimivilta markkinoilta saatavien noteerausten perusteella

Taso 2: Arvostusmenetelmät havainnoitavissa olevia syöttötietoja käyttäen

Arvostusmenetelmät, jotka perustuvat luotettaviin laskentaparametreihin. Hierarkiatasoon 2 luokiteltujen instrumenttien käyvällä arvolla tarkoitetaan arvoa, joka on johdettavissa rahoitusvälineen osien tai vastaavien rahoitusvälineiden markkina-arvosta, tai arvoa, joka on laskettavissa rahoitusmarkkinoilla yleisesti hyväksytyillä arvostusmalleilla ja -menetelmillä, jos markkina-arvo on niiden avulla luotettavasti arvioitavissa. Tähän hierarkiatasoon on luokiteltu suurin osa OP Yrityspankki -konsernin OTC-johdannaisista sekä yritysten, valtioiden ja rahoituslaitosten noteeratut velkapaperit, joita ei ole luokiteltu tasolle 1.

Taso 3: Arvostusmenetelmät ei havainnoitavissa olevia syöttötietoja käyttäen

Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta. Hierarkiatasoon 3 luokitellut instrumentit arvostetaan hinnoittelumalleilla,joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta. Lisäksi tasoon 3 luokitellaan velkapapereita, joille noteerauksia on markkinoilla arvostupäivänä vain vähän tai ei ollenkaan. Kyseiseen taseryhmään sisällytetään sijoitukset OP Osuuskunnan jäsen- ja lisäosuuksiin. Tason 3 käypä arvo perustuu kolmannelta osapuolelta saatavaan hintatietoon.

34c.Rahoitusvarojen ja -velkojen IFRS 9- standardin mukainen luokittelu 31.12.2019

	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat	Kaupankäynti-tarkoituksessa pidettävät	On luokiteltava käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Suojaavat johdannaiset
Rahoitusvarat					
Käteiset varat	168 324,58	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset luottolaitoksilta	27 353 134,01	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	65 632 907,73	0,00	0,00	0,00	0,00
Keskusp.rah.oikeuttavat saamistod ja muut saamistod	1 999 965,49	0,00	0,00	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	0,00	15 413 772,01	12 062,00	0,00	0,00
Johdannaissopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	480 787,88
Yhteensä	**95 154 331,81**	**15 413 772,01**	**12 062,00**	**0,00**	**480 787,88**
Rahoitusvelat					
Velat luottolaitoksille	3 002 537,66	0,00	0,00	0,00	0,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	83 901 686,63	0,00	0,00	0,00	0,00
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Johdannaissopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	268 600,52
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	**86 904 224,29**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**268 600,52**

35. Vakuudeksi annettu omaisuus 31.12.2019

Omien velkojen puolesta annetut vakuudet	Pantit	Kiinnitykset	Muut Vakuudet	Yhteensä
Velat luottolaitoksille	0,00	0,00	0,00	0,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	0,00	0,00	0,00	0,00
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Johdannaissop. ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00
Huonommalla etuoikeudella olevat velat	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Muut omasta puolesta annetut vakuudet	0,00	0,00	0,00	0,00
Konserniyhtiön puolesta annetut	0,00	0,00	0,00	0,00
Muiden puolesta annetut	0,00	0,00	3 065 806,21	3 065 806,21
joista lähipiiriin kuuluvalle johdolle	0,00	0,00	0,00	0,00
Annetut vakuudet yhteensä	**0,00**	**0,00**	**3 065 806,21**	**3 065 806,21**

36. Eläkevastuut

	31.12.2019
Eläkesitoumuksista johtuva suora vastuu	0,00
Osuus eläkesäätiön eläkevastuun ja muiden velkojen ylikatteesta	0,00

Pankin henkilökunnan lakisääteinen eläketurva on järjestetty Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen kautta ja lisäeläketurva OP-Eläkesäätiön kautta.

37. Rahoitusleasing- ja muut vuokravastuut

	31.12.2019
Yhden vuoden kuluessa maksettavat	7 746,60
Yli vuoden kuluessa ja enintään 5 vuoden kuluessa maksettavat	3 042,75
Yli 5 vuoden kuluessa maksettavat	0,00
Yhteensä	**10 789,35**

Sopimusten olennaiset irtisanomis- ja lunastusehdot

38. Taseen ulkopuoliset sitoumukset

	Tytäryritysten puolesta	Osakkuusyritysten puolesta	Muiden puolesta	Yhteensä
Taseen ulkopuoliset sitoumukset 31.12.2019	**0,00**	**0,00**	**2 232 427,13**	**2 232 427,13**
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset	**0,00**	**0,00**	**122 959,00**	**122 959,00**
Takaukset	0,00	0,00	122 959,00	**122 959,00**
Muut	0,00	0,00	0,00	**0,00**
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset	**0,00**	**0,00**	**2 109 468,13**	**2 109 468,13**
Arvopapereiden takaisinostositoumukset	0,00	0,00	0,00	**0,00**
Muut	0,00	0,00	2 109 468,13	**2 109 468,13**
josta luottolupaukset	0,00	0,00	2 098 524,08	**2 098 524,08**

39. Muut vastuusitoumukset ja vastuut tilikauden päättyessä

	31.12.2019
Pankki on velvollinen tarkistamaan vuonna 2011 ja sen jälkeen valmistuneista kiinteistöinvestoinneista tekemiään alv-vähennyksiä, jos kiinteistön verollinen käyttö vähenee kymmenen vuoden tarkistusjakson aikana. Viimeiset tarkistusvuodet ovat 2020-2028 kiinteistöinvestoinnin valmistumisajankohdasta riippuen	0,00
	0,00
	0,00
	0,00

40. Henkilöstö ja toimielinten jäsenet sekä lähipiiri

Henkilöstön lukumäärä keskimäärin v. 2019	Keskimääräinen lkm	Muutos tilikauden aikana
Vakinainen kokoaikainen henkilöstö	7	-2
Vakinainen osa-aikainen henkilöstö	0	0
Määräaikainen henkilöstö	0	0
Yhteensä	**7**	**-2**

Toimielinten jäsenten palkat ja palkkiot v. 2019	Palkat ja palkkiot
Hallintoneuvoston jäsenet	18 930,00
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa	173 730,00
josta toimitusjohtaja Mikko Purmoselle maksetut palkat ja palkkiot	**97 990,00**
sekä luontoisedut	240,00

Edustajiston kokouksessa tehdyn päätöksen mukaan hallintoneuvoston puheenjohtajalle maksetaan palkkiota 375 euroa kuukaudessa. Tämän lisäksi puheenjohtajalle ja muille hallintoneuvoston jäsenille maksetan kokouspalkkiota 210 euroa kokoukselta.

Hallituksen puheenjohtajalle maksetaan palkkiota 700 euroa kuukaudessa. Tämän lisäksi puheenjohtajalle sekä muille hallituksen jäsenille maksetaan kokouspalkkiota 270 euroa kokoukselta.

Toimitusjohtajan vanhuuseläkeikä on 65 vuotta. Eläke-etuudet määräytyvät eläkelakien ja OP:n omien eläkejärjestelmien mukaisesti. Toimitusjohtajan noudattama irtisanomisaika on 3 tai 6 kuukautta ja työnantajan noudattama irtisanomisaika on 6 kuukautta, jolloin hänelle irtisanomisajan palkan lisäksi suoritetaan korvauksena 12 kuukauden rahapalkkaa vastaava korvaus.

Muuttuva palkitseminen

Osuuspankki liittyi OP Ryhmän henkilöstörahastoon vuonna 2005.

OP Ryhmän henkilöstörahastolle maksettava voittopalkkioerä vuonna 2019 perustui seuraavien tavoitteiden saavuttamiselle: Kohtaamisten NPS (painolla 15%), bränditason NPS (painolla 5%), Digitaalinen asiointi (painolla 20%) sekä OP Ryhmän tulos ennen veroja (painolla 60%).
Henkilöstörahastoon tehtävän palkkiosiirron määrä vuodelta 2019 on noin 2,3 % rahaston jäsenten palkkasummasta.
Vuonna 2019 kirjattiin palkkioita yhteensä 7 028,81 euroa

Palkitsemisjärjestelmät

OP Ryhmän lyhyen ja pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmät noudattavat finanssi- ja rahoitusalan sääntelyä ja perustuvat OP Ryhmän strategisiin sekä vuosisuunnitelman mukaisiin tavoitteisiin. OP Ryhmän palkitsemisen periaatteissa on huomioitu ryhmän riskiasema ja riskienhallintamenetelmät. Ansaintamittarien tavoitteet on mitoitettu niin, etteivät ne kannusta liialliseen riskinottoon.Palkkioiden enimmäismäärät on kaikissa järjestelmissä rajattu. Palkkioiden maksamiseen liittyy OP Ryhmän vakavaraisuuteen sekä maksuvalmiusvaateeseen sekä yrityksen voitollisuuteen ja henkilön työ- ja toimisuhteen voimassaoloon liittyviä ehtoja.

Lyhyen aikavälin palkitsemisjärjestelmä

Lyhyen aikavälin palkitsemisessa ansaintajakso on 6 tai 12 kuukautta. Lyhyen aikavälin palkitsemisjärjestelmä perustuu vuosisuunnittelusta johdettuihin pankki-, tiimi- tai henkilökohtaisiin tavoitteisiin ja kattaa koko henkilöstön.
Mittaristossa näkyy vahvasti mm. asiakaskokemus, myynti sekä strategiasta johdetut kasvun ja digitaalisuuden tavoitteet.
Palkkiot maksetaan rahana, ellei henkilöön sovelleta sääntelyn mukaista lykkäysmenettelyä.

Järjestelmän kulut jaksotetaan ansaintajakson alusta maksuhetkeen asti (oikeuden syntymisjaksolle) henkilöstökuluihin ja vastaava velka kirjataan siirtovelkoihin. Järjestelmistä kirjattu velka oli 31.12.2019 yhteensä 16 236,45 euroa

Pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmä

Johdon pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmässä palkitseminen perustuu OP Osuuskunnan hallintoneuvoston asettamien OP Ryhmän strategisten tavoitteiden saavuttamiseen. Palkitsemisjärjestelmän piiriin kuuluvat johtajat ja erikseen määritellyt avaintehtävissä toimivat henkilöt, jotka yhtiön hallitus on nimennyt. Järjestelmä koostuu peräkkäisistä kolmen vuoden pituisista ansaintajaksoista. Johdon pitkän aikavälin järjestelmässä ja henkilöstörahastossa on samat mittarit.

Ansaintajakson 2014-2016 palkkiot maksetaan kolmessa yhtä suuressa erässä kesäkuun loppuun mennessä vuosina 2018-2020. Ansaintajakson 2017-2019 palkkiot maksetaan neljässä yhtä suuressa erässä vuosina 2020-2023. Palkkiot maksetaan rahana, ellei henkilöön sovelleta sääntelyn mukaista lykkäysmenettelyä.

Järjestelmän kulut jaksotetaan ansaintajakson alusta maksuhetkeen asti (oikeuden syntymisjaksolle) henkilöstökuluihin ja vastaava velka kirjataan siirtovelkoihin. Järjestelmästä kirjattu velka oli 31.12.2019 yhteensä 9 196,59 euroa.

OP Osuuskunnan hallintoneuvosto päätti kesäkuussa 2019, että uutta johdon pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmän ansaintajaksoa ei aloiteta vuonna 2020. OP Ryhmän muuttuva palkitseminen koostuu jatkossa lyhyen aikavälin palkitsemisesta ja henkilöstörahastosta. Ryhmätasoiset strategiset tavoitteet tullaan huomioimaan lyhyen aikavälin palkitsemisen ja henkilöstörahaston mittareissa.

Muuttuvan palkkion maksamisen lykkääntyminen

Muuttuvien palkkioiden maksamisesta henkilöille, joiden toiminnasta voi aiheutua yritykselle merkittävää riskiä (”riskiprofiiliin vaikuttava henkilö”) on säädetty laissa Luottolaitostoiminnasta (610/2014). Riskiprofiiliin vaikuttavaan henkilöryhmään kuuluu OP Ryhmässä mm. toimitusjohtajat ja muut toiminnan johtamiseen osallistuvat henkilöt sekä sisäiseen valvontatoimeen kuuluvat henkilöt.

OP Ryhmän tai siihen kuuluvan yrityksen riskiprofiiliin vaikuttavaan henkilöryhmään sovelletaan muuttuvan palkkion maksamisen lykkäämistä sekä muuttuvan palkkion maksamista puoliksi muuna kuin käteissuorituksena, mikäli henkilön muuttuva palkkio yhden vuoden ansaintajaksolta ylittää Finanssivalvonnan kannanoton mukaisen rajan 50 000 euroa. Riskiprofiiliin vaikuttavan henkilön palkkioita tarkastellaan 50 000 euron lykkäysrajan suhteen kokonaisuutena huomioiden sekä pitkän- että lyhyen aikavälin palkkiot. Jos maksun viivästämisen euroraja ylittyy osa palkkiosta maksetaan heti ja loput palkkion maksusta lykätään. Lykkäystilanteessa viivästettävä palkkio maksetaan kolmen tai viiden seuraavan vuoden aikana. Sanotussa lykkäystilanteessa muuttuvasta palkkiosta puolet maksetaan rahana ja puolet sidotaan OP Osuuskunnan hallintoneuvoston tai sen nimeämän palkitsemisvaliokunnan päättämään viiteinstrumentin arvoon. Viiteinstrumenttiin sidottu palkkio maksetaan henkilölle vuoden odotusajan jälkeen.

Tilintarkastajille maksetut palkkiot toimeksiantoryhmittäin v. 2019	**Tilintarkastus-palkkiot**
Tilintarkastuksesta	5 873,92
Tilintarkastajan muut lausunnot	148,00
Veroneuvonta	0,00
Muut palvelut	0,00
Yhteensä	**6 021,92**

Toimielinten jäsenten saamat luotot, takaukset ja vakuudet 31.12.2019

	Rahalainat 1.1.	**Lisäykset**	**Vähennykset**	**Rahalainat 31.12.**	**Takaukset ja muut taseen ulkopuoliset sitoumukset**
Hallintoneuvoston jäsenet	381 351,10	0,00	75 144,19	306 206,91	4 072,75
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa	717 812,73	0,00	48 814,90	668 997,83	22 331,41
Yhteensä	**1 099 163,83**	**0,00**	**123 959,09**	**975 204,74**	**26 404,16**

Ilmoitetut luvut sisältävät luotot ja takaukset, jotka luottolaitos tai sen konserniin tai konsolidointiryhmään kuuluva yritys on antanut luottolaitoksen hallinto- ja valvontaelinten jäsenille. Toimielinten jäsenten antamat henkilötakaukset sisältyvät myös rahalainat erään.

Rahalainojen pääasialliset korkoehdot ja muut ehdot

Hallinto- ja valvontaelinten jäsenten luottoehdoissa noudatetaan normaaleja pankin luottoehtoja. Lainat on sidottu yleisesti käytössä oleviin viitekorkoihin. Lainoja lyhennetään sovitun lyhennyssuunnitelman mukaisesti ja niillä on normaalit vakuudet.

Eläkesitoumukset	**0,00**
Hallintoneuvoston jäsenet	0,00
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa	0,00
Aikaisemmin toimielimiin kuuluneiden henkilöiden eläkesitoumukset	**0,00**
Hallintoneuvoston jäsenet	0,00
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa	0,00

Lähipiiri

	Tase-erä				Taseen ulkopuoliset sitoumukset
Lähipiiriin kuulumisperuste	**Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä**	**Saamistodistukset**	**Osakkeet**	**Yhteensä**	
Omistus	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hallintohenkilöt	1 589 028,50	0,00	253 200,00	1 842 228,50	118 404,16
Osakkuusyritys	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	1 589 028,50	0,00	253 200,00	1 842 228,50	118 404,16

Lähipiirin tappioita koskeva vähennyserä ei ole olennainen

Osuuspankin lähipiiriin kuuluvat pankin hallintoneuvoston jäsenet, hallituksen jäsenet ja varajäsenet, toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen, tilintarkastaja ja varatilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisön päävastuullinen tilintarkastaja sekä näiden aviopuolisot tai avioliitonomaisessa suhteessa olevat henkilöt ja alaikäiset lapset. Lähipiiriin kuuluvat myös yhteisöt ja säätiöt, joissa edellä mainituilla henkilöillä on yksin tai yhdessä toisen kanssa kirjanpitolaissa tarkoitettu määräysvalta.

Lisäksi lähipiiriin kuuluu se, jolla omistuksen nojalla on vähintään 20 prosenttia osuuspankin osuuksista tai omistuksen, optio-oikeuden tai vaihtovelkakirjalainan nojalla on tai voi olla vastaava omistus tai äänivalta pankin konserniin kuuluvassa yhteisössä, jollei omistuksen kohteena olevan yhtiön merkitys koko konsernin kannalta ole vähäinen. Näiden yritysten edellisessä kappaleessa mainitut vastaavat henkilöt kuuluvat samoin lähipiiriin.

Lähipiiriin kuuluu myös osuuspankin konsernitilinpäätökseen yhdistelty osakkuusyhtiö.

Osuuspankin kanssa yhteisen määräysvallan alaiset yhteisöt kuuluvat myös osuuspankin lähipiiriin (sisaryritykset).

41. Omistukset muissa yrityksissä 31.12.2019

		Omistusosuus, %	Oma pääoma	Tilikauden voitto tai tappio
Tytäryritykset				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				

		Omistusosuus, %	Oma pääoma	Tilikauden voitto tai tappio
Omistusyhteysyritykset				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				

		Omistusosuus, %	Oma pääoma	Tilikauden voitto tai tappio
Yritykset, joissa luottolaitoksella on rajoittamaton vastuu				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yritysmuoto:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yritysmuoto:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yritysmuoto:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yritysmuoto:				

42. Notariaattitoiminta

Osuuspankki tarjoaa arvopaperivälitystä sekä säilytys- ja hoitopalvelua samoin kuin muita asiakkaan omaisuuden hoitoon liittyviä palveluja, kuten lainhuudatus- ja kiinnitysasiat, asiakkaan omaisuuden säilytys, perunkirjoitus- ja pesänselvitystoimet, asiakkaan oikeudellinen neuvonta omaisuuden hoitoon ja varojen sijoittamiseen liittyvissä asioissa. Lisäksi pankki tarjoaa toimeksiantoon perustuvia omaisuuden hoitoon liittyviä kiinteistö- ja asunto-osakeyhteisöjen osakkeiden ja osuuksien ostoa ja myyntiä, sekä kiinteistöjen ja asuntojen vuokrausta.

Osuuspankin sellaisten omissa nimissään asiakkaan lukuun hallitsemien varojen kokonaismäärä, joita sijoituspalvelulain 9. luvun mukaan ei merkitä varoiksi osuuspankin taseeseen	

43. Osuuspankin jäsenten lukumäärä sekä maksamatta olevat ja irtisanotut osuusmaksut 31.12.2019

Jäsenten lukumäärä	3 139
Maksamatta olevat osuusmaksut	0,00
Irtisanotut jäsenosuusmaksut	11 800,00
Irtisanotut tuotto-osuusmaksut	356 500,00

Irtisanotun osuuspääoman takaisinmaksun edellytykset ja ajankohta

Osuuspankkien omaan pääomaan sisältyy osuuspankkien jäsenten jäsenosuusmaksut sekä jäsenten tekemät sijoitukset tuotto-osuuksiin, joiden koron maksusta ja pääoman palauttamisesta pankilla on ehdoton oikeus kieltäytyä.Jäsenen on jäseneksi liittymisen yhteydessä hankittava yksi jäsenosuus ja maksettava yksi siihen liittyvä jäsenosuusmaksu. Osuuspankin jäsenyys (omistaja-asiakkuus) antaa äänioikeuden osuuskunnan kokouksessa/edustajiston vaaleissa. Jokaisella osuuspankin jäsenellä on yksi ääni. Tuotto-osuus ei tuota äänivaltaa.

Vuosille 2019-2020 tavoitellaan tuotto-osuuksille 3,25 %:n korkoa ja maksettava korko vahvistetaan vuosittain jälkikäteen. Tuottotavoite voi muuttua vuosittain.

Mikäli osuuspankki ei ole kieltäytynyt palauttamisesta, jäsenosuusmaksu ja tuotto-osuusmaksu voidaan palauttaa 12 kuukauden kuluttua sen tilikauden päättymisestä, jonka aikana jäsenyys on päättynyt tai tuotto-osuuden omistaja on irtisanonut osuuden. Ellei palautusta voida jonakin vuonna maksaa täysimääräisesti, maksamatta jäänyt osa maksetaan seuraavien tilinpäätösten perusteella käytettävissä olevista omista pääomista. Edellä määrätty oikeus maksamatta jääneen osan jälkipalautukseen päättyy kuitenkin viidennen seuraavan tilinpäätöksen jälkeen. Maksamatta jääneelle osalle ei makseta korkoa.

44. Pitkäaikaissäästämispalvelu

	31.12.2019
OP-eläkesäästön eläketili	1 012,81
Määräaikais- tai muulle talletustilille tehdyt sijoitukset	0,00
Osuuspankin taseessa olevat sijoitukset yhteensä	1 012,81
Taseen ulkopuoliset sijoitukset, sijoitusrahastot, osakkeet, jvk-lainat (sis. myyntisaamiset/ostovelat)	33 936,70

LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA

OP RYHMÄN SAP tositelajit ja tositenumerosarjat

Pankin pääkirjanpito on SAP-järjestelmässä ja osakirjanpitojen tiedot on siirretty pääkirjanpitoon yhdistelmänä tai muuna yhteenvetona.
Merkittävimmät osakirjanpidot:

Ottolainaus
Antolainaus
Omistaja-asiakasrekisteri
Bonusjärjestelmä
Tuotto-osuudet
Korva, arvopaperikirjanpito
Matkavaluutta
ASLA, asiakaslaskutus
Calypso, johdannais- ja arvopaperikirjanpito
JORR, johdannaisreskontra
Pankkitakaukset
Haltia, kiinteistökirjanpito
Havas, vastike- ja vuokrareskontra
Osuuspankkien tilit OP Yrityspankissa
POPS, Pankkien väliset online pikasiirrot ja shekit
SAP HR ja Aditro
SAP käyttöomaisuus
SAP osto- ja myyntireskontra, Ariba, Basware IP ja Basware maksuliikenne

Sovellus-tosite ')	Nimi	Tosite-laji	Numerosarja alku	loppu	
	TOISTUVA TOSITE	X1	7700001	7799999	
	MALLITOSITE	X2	7800001	7899999	
	KAUDEN PÄÄTÖS, lopullinen	SA	1000010001	1000019999	
	KAUDEN PÄÄTÖSTOS, purettavat	SB	1000020001	1000029999	
	ENNAKKOKIRJAUS, lopullinen	SC	1000030001	1000039999	
	ENNAKKOKIRJAUS, purettavat	SD	1000040001	1000049999	
	PÄIVITTÄISTOSITE	SE	1000050001	1000059999	
	ED.KUUKAUDEN KORJAUKSET/AURUM	SF	1000060001	1000069999	
	AGIOARVOSTUS MANUAALINEN	SH	1000080001	1000089999	
	SALDONSIIRTO, PURETTAVA (taseen väärän merkkisten saldojen siirto)	SS	1000090001	1000099999	
	ARVONLISÄVERON KORJAUS	SV	1000100000	1000109999	
	LOMAPALKKAVARAUS	SL	1000110001	1000119999	
	HENKILÖSIVUKULUT	SM	1000120001	1000129999	
	IFRS-OVY JA -OPHV -saldonsiirto	SI	1000130001	1000139999	
	GE-PALKKIOVARAUS	GK	1000140001	1000149999	
	TULOSPALKK. JAKSOTUS	GM	1000150001	1000159999	
	VEROJAKSOTUS, PURETT.	GO	1000160001	1000169999	
	TALL.SUOJARAH. JAKS.	GQ	1000170001	1000179999	
	RYHMÄKOHT.ARVONALENT	GX	1000180001	1000189999	
	VEROJAKSOTUS,LOPULL.	GY	1000190001	1000199999	
	PÄIVITT.TOS./OKO PKL	SO	1000200001	1000209999	
	ALV-VELOITUS	GZ	1000210001	1000219999	
	ALV-SIIRTO	ST	1000220001	1000229999	
	SOS.KULUVELAN SIIRTO	SR	1000230001	1000239999	
	SIJ.OM. PÄIVITT./VAR	SP	1000240001	1000249999	
	SIJ.OM TP PURETT/VAR	SQ	1000250001	1000259999	
	LOMAP.VARAUS/KUSTP.S	GF	1000260001	1000269999	
	SOS.KULUVELAN SIIRTO lopullinen	SY	1000270001	1000279999	
	KIINTEISTÖSIJ. PÄIV.	SZ	1000280001	1000289999	
	KIINTEISTÖSIJ. PURET	SX	1000290001	1000299999	
	ELIMINOINTI BALTIA purettava	MB	1000300001	1000309999	
	ELIMINOINTI BALTIA ei-purettava	RC	1000310001	1000319999	
	PUH.KULUJEN ALV-OIK.	HD	1000320001	1000329999	
	SALDONSIIRTO, EI-PURETTAVA	SJ	1000330001	1000339999	
	SALDONSIIRTO, TEM	SN	1000340001	1000349999	
	SALDONSIIRTO, MVAT	HI	1000350001	1000359999	
	KIINT YHT AVAAVA TASE	QN	1000360001	1000369999	
	SISÄISET TOSITTEET	S1	1000370001	1000379999	
	KÄYTTÖOMAISUUS	AA	1010000001	1010999999	RABUCH00 **)
	KÄYTTÖOMAISUUS POISTOT	AF	1011000001	1011999999	RAPERB00 **)
	KÄYTTÖOMAISUUS VARASTOSALDOK	AG	1012000001	1012999999	
	LASKU e-Flow/SAP eliminoitavat	LF	1021000001	1021999999	
	LASKU MANUAALINEN eliminoitavat	LM	1022000001	1022999999	
	HYVITYSLASKU MANUAALINEN eliminoitavat	HM	1023000001	1023999999	
	LASKUN PERUUTUS AUTOMAATTINEN	LP	1024000001	1024999999	
	LASKUN MANUAALINEN MAKSU	KA	1025000001	1025999999	

Sovellus-tosite ')	Nimi	Tosite-laji	Numerosarja alku	loppu
	AUTOMAATTISET MAKSUT	KZ	1026000001	1026999999
	LASKU E-Flow/SAP ei eliminoitavat	LG	1027000001	1027999999
	LASKU MANUAALINEN ei eliminoitavat	LN	1028000001	1028999999
	HYVITYSLASKU MANUAALINEN ei eliminoitavat	HN	1029000001	1029999999
	MYYNTILASKU MANUAALINEN eliminoitavat	DR	1030000001	1030999999
	HYVITYSLASKU MANUAALINEN eliminoitavat	DG	1031000001	1031999999
	MYYNTILASKUN PERUUTUS	DA	1032000001	1032999999
	HYVITYSLAS.MR Ei ELIM.	DH	1033000001	1033999999
	HYVITYSLASKUTUS eliminoitavat	DI	1034000001	1034999999
	LASKUN MAKSU	DZ	1035000001	1035999999
	HYVITYSLASKUTUS ei eliminoitavat	DJ	1036000001	1036999999
	MYYNTILASKU MANUAALINEN ei eliminoitavat	DS	1037000001	1037999999
	MYYNTILASKUTUS eliminoitavat	DT	1038000001	1038999999
	MYYNTILASKUTUS ei eliminoitavat	DU	1039000001	1039999999
	TASAUS	MT	1040000001	1040999999
	MATKALASKU /MATKAMIES	FA	1041000001	1041999999
	KONEKIELISET TILIOTETAPAHTUMAT	FB	1042000001	1042999999
	LUOTTORESKONTRA/KOTIPANKKI	FC	1043000001	1043999999
	JAHA/KOTIPANKKI	FD	1044000001	1044999999
	IFACTOR /OPR	FE	1045000001	1045999999
	IFACTOR /OPR JAKSOTUS	FF, FG	1046000001	1046999999
	SOPRI /OPR	FH	1047000001	1047999999
	SOPRI /OPR JAKSOTUS	FI,FJ	1048000001	1048999999
	LUOTTOTILI /OPR	FK	1049000001	1049999999
	LEASONG OR /OPR	FL	1050000001	1050999999
	VARAINHANKINTA /OPR	FM	1051000001	1051999999
	VARAINHANKINTA /OPR JAKSOTUS	FN, FO	1052000001	1052999999
	DISKONTATUT OSAMAKSUT /OPR	FP	1053000001	1053999999
	DISKONTATUT OSAM. /OPR JAKSOTUS	FQ, FR	1054000001	1054999999
	OIKEUDELLINEN PERINTÄ /OPR	FS	1055000001	1055999999
	OSAMAKSULEASING (VIEW21) /OPR	FT	1056000001	1056999999
	VIEW 21/JAKSOTUKSET	ET	1057000001	1057999999
	VIEW 21/AGIO	EU	1058000001	1058999999
9900095	SRJ-TAPAHTUMAT	FU	1059000001	1059999999
	AIRAS-PALKKIOT/AURUM	FV	1060000001	1069999999
	TYÖNANTAJAN ST-MAKSU	FX	1070000001	1070999999
	DIME/SIJ.RAHASTOT	GR	1071000001	1071999999
	OPUSCAPITA/OKO	GU	1072000001	1072999999
	ANALYSTE	IE	1073000001	1073999999
	MYYNTILASKU/KIPINÄ	DB	1074000001	1074999999
	LASKUN MANUMAKS/OPKK	DY	1075000001	1075999999
	TEM MATKALASKUT	MK	1076000001	1076999999
	VIRO MANU PÄIVITT.	JS	1077000001	1077999999
	VIRO MANU TP PYSYVÄ	JV	1078000001	1078999999
	VIRO MANU TP PERUUT.	JX	1079000001	1079999999
	LATVIA MANU PÄIVITT.	JT	1080000001	1080999999
	LATVIA MANU TP PYS.	JY	1081000001	1081999999
	LATVIA MANU TP PER.	JZ	1082000001	1082999999
	LIETTUA MANU PÄIVITT	JU	1083000001	1083999999
	LIETTUA MANU TP PYS.	KB	1084000001	1084999999
	LIETTUA MANU TP PER.	KC	1085000001	1085999999
	LOMAPALKAT, OSTOLASKU	LL	1086000001	1086999999
	LOMAPALKAT, MYYNTILASKU	DL	1087000001	1087999999
	JAKSOTUSAJO, SAPin man. jaksotus -toiminto	MA	1088000001	1088999999
	ACQUIRING-PALKKIOT, OR	KY	1089000001	1089999999
	ACQUIRING-PALKKIOT, MR	DE	1090000001	1090999999
	AGIOARVOSTUS	SG	1091000001	1091999999
	ACQUIRING	KQ	1092000001	1092999999
9930004	CAL PÄIVITTÄISET VIENNIT	RF	1093000001	1093999999
9930005	CAL PÄIVITTÄISET VIENNIT	RF	1093000001	1093999999
9930006	CAL PÄIVITTÄISET VIENNIT	RF	1093000001	1093999999
9930007	CAL PÄIVITTÄISET VIENNIT	RF	1093000001	1093999999
9930008	CAL PÄIVITT. TASEEN ULKOP.	RH	1094000001	1094999999
9930106	CAL KK-VAIHTEEN VIENNIT	RG	1095000001	1095999999
9930107	CAL KK-VAIHTEEN VIENNIT	RG	1095000001	1095999999
9930108	CAL KK-VAIHTEEN TASEEN ULKOP.	RI	1096000001	1096999999
9900048	LISÄOSUUSPÄÄOMA	HB	1097000001	1097999999
	BONUSKERTYMÄ/CLEARING, OR	LK	1098000001	1098999999
	BONUSKERTYMÄ/CLEARING, MR	DK	1099000001	1099999999
9900049	PERINNÄN LIITTYMÄ	HC	1100000001	1100999999
9940004	LJR ANTOLAINAUS	MC	1101000001	1101999999
990053	Banksyst päivittäiset	JD	1102000001	1102999999
990064	BLV PÄIVITTÄISET	JM	1103000001	1103999999
990067	BLT PÄIVITTÄISET	JP	1104000001	1104999999

Sovellus-tosite ')	Nimi	Tosite-laji	Numerosarja alku	loppu
	Bonuskäyttö toinen op, MR	DO	1105000001	1105999999
	Bonuskäyttö toinen op, OR	LO	1106000001	1106999999
	Equens/Debit-kortit	HF	1107000001	1107999999
	Ariba tilaus eliminoitava	LU	1108000001	1108999999
	Ariba ei tilausta eliminoitava	LV	1109000001	1109999999
	Ariba tilaus ei-eliminoitava	LX	1110000001	1110999999
	Ariba ei tilausta ei-eliminoitava	LY	1111000001	1111999999
	Ariba peruutustosite	LZ	1112000001	1112999999
	ACQUIRING/HALTI	HG	1113000001	1113999999
	SAANA/M2	HJ	1114000001	1114999999
	VAM päivittäiset	HK	1115000001	1115999999
	VAM kk-vaihde	HL	1116000001	1116999999
	Oma Kehittäminen	R1	1124000001	1124999999
	OP Laskulaina	HP	1125000001	1125999999
	TAGETIK	T1	1155000001	1155999999
12999	ENTRA	EN	1299900001	1299999999
	TEKNINEN FD EI ELIM.	Z9	2010000001	2010999999
	KASSAKP. LIITT./OPHV	NA	3010000001	3010999999
	HK KORVAUS KKP./OPHV	NB	3011000001	3011999999
	OIVA KON./OPHV	NC	3012000001	3012999999
	TUOTTOTURVA KON/OPHV	ND	3013000001	3013999999
	LAINATURVA KON./OPHV	NE	3014000001	3014999999
	HENKILÖV.KORV K/OPHV	NF	3015000001	3015999999
	RYHMÄVAK. KON./OPHV	NG	3016000001	3016999999
	IF RYHMÄELÄK K./OPHV	NH	3017000001	3017999999
	MOOTTORIAJ. KON/OPHV	NI	3018000001	3018999999
	VAHINKOVAK. KON/OPHV	NJ	3019000001	3019999999
	HENKILÖVAK. KON/OPHV	NK	3020000001	3020999999
	TAPATURMA KON./OPHV	NL	3021000001	3021999999
	KIINT.VUOKRAT K/OPHV	NM	3022000001	3022999999
	VSM KON./OPHV	NN	3023000001	3023999999
	MITTATURVA KON./OPHV	NO	3024000001	3024999999
	LÄHTEVÄ RAHA L./OPHV	NP	3025000001	3025999999
	TULEVA RAHA L./OPHV	NQ	3026000001	3026999999
	TKV KON./OPHV	NR	3027000001	3027999999
	HK KORVAUS KON./OPHV	NS	3028000001	3028999999
	AULI KON./OPHV	NT	3029000001	3029999999
	RATTI KON./OPHV	NU	3030000001	3030999999
	RAKENNUSVIRHE K/OPHV	NV	3031000001	3031999999
	SULKA KON./OPHV	NX	3032000001	3032999999
	MATKAVAKUUTUS K/OPHV	NY	3033000001	3033999999
	KASKO KON./OPHV	OA	3034000001	3034999999
	ESINEVAK.YKS. K/OPHV	OB	3035000001	3035999999
	TAKAUSVAKUUTUS/OPHV	OC	3036000001	3036999999
	SULKAN EPÄV.VAH/OPHV	OD	3037000001	3037999999
	RESK.SAATAVAL.L/OPHV	OE	3038000001	3038999999
	YT KORVAUS KKP./OPHV	OF	3039000001	3039999999
	PERUUTUS/OPHV LIITT.	NZ	3100000001	3109999999

PLA-tositelajit

	Kirjanpitotosite	AB	3204000000	3204999999
	Täsmäytyspääkirja	AC	3205000000	3205999999
	Käyttöom.konversio	AK	3206000000	3206999999
	Käyttöom.kirj: netto	AN	3207000000	3207999999
	Ratti Kkp.	C3	3208000000	3208999999
	VSM Kkp.	C4	3209000000	3209999999
	HK Korvaus Muis.	DC	3210000000	3210999999
	EK Korvaus Muis.	DD	3211000000	3211999999
	Manuaalipal. Muis.	DM	3212000000	3212999999
	Auli Muis.	E1	3213000000	3213999999
	Oiva Muis.	E2	3214000000	3214999999
	Ratti Muis.	E3	3215000000	3215999999
	Tuottoturva Muis.	E4	3216000000	3216999999
	Mittaturva Muis.	E6	3217000000	3217999999
	Ryhmävakuutus Muis.	E7	3218000000	3218999999
	Rakennusvirhe Muis.	E8	3219000000	3219999999
	IF Ryhmäeläke Muis.	E9	3220000000	3220999999
	Ulkoinen numero	EX	3221000000	3221999999
	Ratti Muis.	F3	3222000000	3222999999
	VSM Muis.	F4	3223000000	3223999999

Sovellus-tosite ')	Nimi	Tosite-laji	Numerosarja alku	loppu
	IF Ilm. eläke Muis.	F9	3224000000	3224999999
	As.miesp.m.liit.jaks	H1	3226000000	3226999999
	Sonet.vak.pal.jaks.l	H2	3227000000	3227999999
	Asiamiehet	HA	3228000000	3228999999
	Palkansaajat	HE	3229000000	3229999999
	Hallintohenkilöt	HH	3230000000	3230999999
	Tilapäispalkkionsaaj	HT	3231000000	3231999999
	Investointityönumero	IP	3232000000	3232999999
	Toimittajat - hyvit.	KG	3233000000	3233999999
	Kiint.hall.järj.liit	KH	3234000000	3234999999
	Toimittajat - netto	KN	3235000000	3235999999
	Kiint.osakejärj	KO	3236000000	3236999999
	Tilien ylläpito	KP	3237000000	3237999999
	Toimittajat - lasku	KR	3238000000	3238999999
	Kiint.sähkönl.liitt	KS	3239000000	3239999999
	Laskut, IP,ulkopuoli	LB	3240000000	3240999999
	Laji/toimintoj.kirj.	LT	3241000000	3241999999
	ML-tilitys	ML	3242000000	3242999999
	Regressilask. Kon.	MQ	3243000000	3243999999
	JV-Simmer Kon.(tulev	MS	3244000000	3244999999
	Ratti Kon.	N3	3245000000	3245999999
	IF ilm. eläk Kon.	N9	3246000000	3246999999
	EU Korvaus Kkp.	OG	3247000000	3247999999
	Henkivak.korvau Kkp.	OH	3248000000	3248999999
	Tapaturma Kkp.	OI	3249000000	3249999999
	MA korvaus Kkp.	OJ	3250000000	3250999999
	Takaus.korvaus Kkp.	OK	3251000000	3251999999
	Sulkan epäv.vah. Kkp	OL	3252000000	3252999999
	TKV Muis.	OM	3253000000	3253999999
	Moottoriajon. Muis.	ON	3254000000	3254999999
	Sulka Muis.	OO	3255000000	3255999999
	Matkavakuutus Muis.	OP	3256000000	3256999999
	Vahinkovakuutus Muis	OQ	3257000000	3257999999
	Henkilövakuutus Muis	OR	3258000000	3258999999
	Tapaturma Muis.	OS	3259000000	3259999999
	Kasko Muis.	OT	3260000000	3260999999
	Ratti maksusop. Muis	OU	3261000000	3261999999
	Esinevak.yks. Muis.	OV	3262000000	3262999999
	Takausvakuutus Muis.	OW	3263000000	3263999999
	Sulkan epäv.vah Muis	OX	3264000000	3264999999
	Regressilask. Muis.	OY	3265000000	3265999999
	Tuleva raha Muis.	OZ	3266000000	3266999999
	Palkk. as.m.liitt.ja	P1	3267000000	3267999999
	MA korvaus Muis.	PB	3268000000	3268999999
	Sulkan epäv.vah Muis	PC	3269000000	3269999999
	Henkivak.korvau Muis	PD	3270000000	3270999999
	Tapaturma Muis.	PF	3271000000	3271999999
	Takaus.korvaus. Muis	PG	3272000000	3272999999
	YT Korvaus Muis.	PH	3273000000	3273999999
	JV-Simmer Muistio	PI	3274000000	3274999999
	MA korvaus Kon.	PJ	3275000000	3275999999
	Tapaturma Kon.	PL	3276000000	3276999999
	Takaus,korvaus Kon.	PM	3277000000	3277999999
	YT Korvaus Kon.	PN	3278000000	3278999999
	JV-Simmer Kon.(lähte	PO	3279000000	3279999999
	ATK-palv.vel.liitt	PP	3280000000	3280999999
	Hinnanmuutos	PR	3281000000	3281999999
	EU Korvaus Kon.	PS	3282000000	3282999999
	EK Korvaus Kon.	PT	3283000000	3283999999
	Päätetapahtum.liitt	PU	3284000000	3284999999
	ATK-palv.vel. levyti	PW	3285000000	3285999999
	Systeemipalv.vel.lii	PX	3286000000	3286999999
	Työasemaveloitukset	PY	3287000000	3287999999
	S-laskutus, Elisa	PZ	3288000000	3288999999
	Sulkan epäv.vah. Kon	QA	3289000000	3289999999
	EK Korvaus Kkp.	QB	3290000000	3290999999
	Cross-company korot	QC	3291000000	3291999999
	EU korvaus muis.	QD	3292000000	3292999999
	Hyvitys - nettosuor.	RA	3293000000	3293999999
	Ostolasku	RE	3294000000	3294999999
	Lask.vast.otto netto	RN	3295000000	3295999999
	Laskun siirto	RV	3296000000	3296999999
	SIJ/KTÖ JAKO	SK	3297000000	3297999999
	Jälkikirjaustosite	SU	3298000000	3298999999

Sovellus-tosite ')	Nimi	Tosite-laji	Numerosarja alku	loppu	
	Tiedonsiirto	UE	3299000000	3299999999	
	Maksukirjaus	ZP	3305000000	3305999999	
	Pankki - täsmäytys	ZR	3306000000	3306999999	
	Maksu per shekki	ZS	3307000000	3307999999	
	Maksuselvitys	ZV	3308000000	3308999999	
	INV.TILAUSTEN PURKU	QE	3309000000	3309999999	
	Tuottoturva man. peruut	14	3310000000	3310999999	
	Lainaturva man. peruut	15	3311000000	3311999999	
	Mittaturva man. peruut	16	3312000000	3312999999	
	Auli man. peruut	11	3313000000	3313999999	
	ryhmävak man. peruut	17	3314000000	3314999999	
	Rak.virhevak. man. peruut	18	3315000000	3315999999	
	Oiva man. peruut	12	3316000000	3316999999	
	Sulka evl man. peruut	1P	3317000000	3317999999	
	Sulka man. peruut	1C	3318000000	3318999999	
	Matkavak. man. peruut	1D	3319000000	3319999999	
	Vahinkovak. man. peruut	1E	3320000000	3320999999	
	M.ajoneuvovak. man. peruut	1A	3321000000	3321999999	
	Henkilövak. man. peruut	1F	3322000000	3322999999	
	Tapaturmavak. man. peruut	1G	3323000000	3323999999	
	Kaskovak. man. peruut	1I	3324000000	3324999999	
	Ratti man. peruut	13	3325000000	3325999999	
	Ratti maksusop. man peruut	1J	3326000000	3326999999	
	Esinevak. yks. man. peruut	1M	3327000000	3327999999	
	Takausvak. man. peruut	1N	3328000000	3328999999	
	EK Korvaus man. peruut	19	3329000000	3329999999	
	Ratti 2 man. peruut	1B	3330000000	3330999999	
	Takaus korv. man peruut	1H	3331000000	3331999999	
	JV-Simmer man peruut	1K	3332000000	3332999999	
	JV-Simmer muist m pe	1S	3333000000	3333999999	
	Korkki TA	QF	3334000000	3334999999	
	Korkki YT	QG	3335000000	3335999999	
	Korkki EU	QH	3336000000	3336999999	
	Korkki EK	QI	3337000000	3337999999	
	Korkki YA	QJ	3338000000	3338999999	
	Korkki MK	QK	3339000000	3339999999	
	Korkki manuaalitosite	QL	3340000000	3340999999	
	KORKKI PV MANUAALITOS.	QM	3341000000	3341999999	
	Flex maksutulo, koneellinen	K1	3342000000	3342999999	
	Flex maksutulo, manuaalinen kirjaus	K2	3343000000	3343999999	
	Flex korvaukset, koneellinen	K3	3344000000	3344999999	
	Flex korvaukset, manuaalinen kirjaus	K4	3345000000	3345999999	
	Flex manuaalinen peruuntuva	K5	3346000000	3346999999	
	Flex Eurocenter korvaukset, koneellinen	K6	3347000000	3347999999	
	Flex Eurocenter korvaukset, manuaalinen	K7	3348000000	3348999999	
	EU KORVAUS PERUUTUS	QO	3349000000	3349999999	
500	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999	
501	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999	
502	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999	
503	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999	
504	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999	
505	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999	
506	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999	
507	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999	
508	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999	
509	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999	
040	JÄSENLUOTTOVAKUUTUS	TA	5040000001	5040999999	HVRKR0H
050	ASUNTOSÄÄSTÖPALKKIOT	TB	5050000001	5050999999	
060	ELÄKEKASSA	TC	5060000001	5060999999	
061	ELÄKEKASSA	TC	5060000001	5060999999	
080	OP-LUOTOT	TD	5080000001	5080999999	
084	ALV-MAKSUT	TE	5084000001	5084999999	
510	TOSITEMUUNTO	TG	5100000001	5100999999	
610	ULTRA VALUUTANVAIHTO	TX	6100000001	6100999999	
613	ZVS-MAKSUT/OKO	TH	6130000001	6130999999	
614	ZVS-MAKSUT/OKO	TH	6130000001	6130999999	
615	PSE/PE-MAKSUT/OKO	TZ	6150000001	6150999999	
616	PSE/PE-MAKSUT/OKO	TZ	6150000001	6150999999	
620	FORSE	TI	6200000001	6200999999	
621	SDD SEPA SUORAVELOITUS	RB	6210000001	6210999999	
624	AQUARIUS/OKO	GP	6240000001	6240999999	

Sovellus-tosite ')	Nimi	Tosite-laji	Numerosarja alku	loppu	
625	VIEW/PÄIVITYKSET	TJ	6250000001	6250999999	
628	DPS/OPTO-TAPAHTUMAT	RZ	6280000001	6280999999	
631	SEKKILUNASTUKSET (USKI)	TK	6310000001	6310999999	
632	SEKKILUNASTUKSET (USKI)	TK	6310000001	6310999999	
633	PANKKITAKAUKSET	TL	6330000001	6330999999	
634	OKOBANKEN	TM	6340000001	6340999999	
635	OKOBANKEN	TM	6340000001	6340999999	
636	REMBURSSIT JA PERITTÄVÄT	TN	6360000001	6360999999	
637	REMBURSSIT JA PERITTÄVÄT	TN	6360000001	6360999999	
638	DPS PÄIVITTÄISET	KU	6380000001	6380999999	
639	DPS TASEEN ULKOPUOL.	KV	6390000001	6390999999	
640	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999	
641	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999	
642	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999	
643	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999	
644	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999	
645	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999	
646	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999	
647	TULEVAT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TP	6530000001	6530999999	
648	TULEVAT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TP	6530000001	6530999999	
649	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999	
653	TULEVAT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TP	6530000001	6530999999	
654	TULEVAT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TP	6530000001	6530999999	
657	ULKOMAISET SEKKILUNASTUKSET	TU	6570000001	6570999999	
658	ULKOMAISET SEKKILUNASTUKSET	TU	6570000001	6570999999	
659	ULKOMAISET SEKKILUNASTUKSET	TU	6570000001	6570999999	
660	MATKASHEKIT	TQ	6600000001	6600999999	
663	Ultra/ Henki Aquarius VIRO	KF	6630000001	6630999999	
665	BANKGIRO	TV	6650000001	6650999999	
666	RPM (Rahanpesun estämisen keskeytyskirjaukset)	KX	6660000001	6660999999	
667	RPM/EUR	RM	6670000001	6670999999	
670	VALUUTTAPÄÄKASSA	TR	6710000001	6710999999	
671	SETELIKAUPAT	TR	6710000001	6710999999	
672	VALUUTTAPÄÄKASSA	TR	6710000001	6710999999	
673	VALUUTTAPÄÄKASSA	TR	6710000001	6710999999	
674	BOND/REPO PÄIVITTÄISET	TS	6740000001	6740999999	
675	BOND ARVOSTUKSET	XV	6750000001	6750999999	
691	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999	
692	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999	
693	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999	
694	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999	
695	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999	
696	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999	
697	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999	
698	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999	
699	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999	
706	VALUUTTAMÄÄRÄISET MERKINNÄT	HO	1123000001	1123999999	
	TYÖASEMATOSITTEET	TY	9000000001	9099999999	
9900016	USKI ULKOM SHEKKIEN LUNASTUS	BQ	9701600001	9701699999	
990005	LÄHTEVÄ CLEARING (AAMU)	VB	9900500001	9900599999	
990007	Prepaid rsk-tapahtumat	KJ	9900070001	9900079999	
9900001	OTTOLAINAUS	BA	9900100001	9900199999	OT003/OTORP002
990001	OTTOLAINAUS	BA	9900100001	9900199999	
9900002	ANTOLAINAUS	BD	9900200001	9900299999	AMR972
9900030	OVY:N LUOTTOVAKUUTUKSET	EJ	9900300001	9900309999	
9900031	OVY:N KORVAUS&VARAUS	GE	9900310001	9900319999	
9900032	ABASEC/OPSTOCK	GL	9900320001	9900329999	
9900004	PANKKITAKAUS	BF	9900400001	9900499999	ATRR009
990004	MTL TAPAHTUMAT / MAKSULIIKE	VA	9900400001	9900499999	
9900005	LÄHETETYT ATK-VÄLITYKSET	BG	9900500001	9900599999	MGKR2005, MGKR2006
9900006	SAAPUNEET ATK-VÄLITYKSET	BH	9900600001	9900699999	MGKR2001
9900007	SELVITETTÄVÄT ATK-VÄLITYKSET	BI	9900700001	9900799999	MGKR2002
9900008	PÄÄKIRJATAPAHTUMAT	BJ	9900800001	9900899999	MGKR2004
9900009	SAAPUNEET PIKASIIRROT	BK	9900900001	9900999999	MGR5150
990009	SAAPUVA CLEARING 31.12.1997 ALKAEN (AAMU)	VE	9900900001	9900999999	
990010	POPS BRUTTOCLEARING 16.12.1997 ALKAEN	VF	9901000001	9901099999	
9900005	LÄHETETYT ATK-VÄLITYKSET / OKO	EK	9901100001	9901199999	
990012	AGIOT /VALUUTTAKASSA	VG	9901200001	9901299999	
9900013	ERIKOISLAINAT	CG	9901300001	9901399999	
990013	ERIKOISLAINAT	CG	9901300001	9901399999	

Sovellus-tosite ')	Nimi	Tosite-laji	Numerosarja alku	loppu	
9900014	VALUUTTAKIRJANPITO	EE	9901400001	9901499999	MV29K
990014	VALUUTTAKASSA 24.2.1997 ALKAEN	EE	9901400001	9901499999	OTALPKT
9900015	ANTOLAINAUS /ALPER	BP	9901500001	9901599999	
990015	AUTOMAATTIKIRJAUS / ALPER 18.11.94 ALKAEN	BP	9901500001	9901599999	
9900016	USKI ULKOM SHEKKIEN LUNASTUS	BQ	9901600001	9901699999	op:t, 7880: USLR610
990016	CLEARING 30.10.98 (YÖ)	VH	9901600001	9901699999	
990017	CLEARING 30.10.98 (YÖ)	VI	9901700001	9901799999	
9900018	MATKAVALUUTTA	BL	9901800001	9901899999	MAVRMTIK
990018	MATKAV. (MAVA) VIERAAT SEKIT JA MATKASEKIT	BL	9901800001	9901899999	
9900019	MATKAVALUUTTA/AGIO	BM	9901900001	9901999999	MAVRATIK
990019	AGIOT (MAVA)	BM	9901900001	9901999999	
990020	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999	
990022	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999	
990023	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999	
990024	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999	
990025	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999	
990122	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999	
990123	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999	
990124	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999	
9900021	OP:N TILIT OKOSSA	BS	9902100001	9902199999	PR002
990021	OPICS (KK-VAIHDE PYSYVÄT KIRJAUKSET)	VK / VL	9902100001	9902199999	
9900006	SAAPUNEET ATK-VÄLITYKSET / OKO	EL	9902200001	9902299999	
9900008	PÄÄKIRJATAPAHTUMAT / OKO	EM	9902300001	9902399999	
9900241	PERINTÄ- JA KORVAUSJÄRJESTELMÄ (PKJ) OVY	EQ	9902410001	9902419999	
9900242	PANKKIKOHTAISET VAKUUTUKSET (PKV) OVY	ER	9902420001	9902429999	
9900243	PANKKIKOHTAISET VAKUUTUKSET (PKV) OVR	ES	9902430001	9902439999	
9900025	RAHAHUOLTO	EG	9902500001	9902599999	
9900026	LUNASTETUT OKON SEKIT	BV	9902600001	9902699999	MGKR2003
990026	LUNASTETUT OKON SEKIT	BV	9902600001	9902699999	
	WINRESK	EO	9902700001	9902799999	
990028	KAPULA PÄIVITT./OKO	GS	9902800001	9902899999	
990029	KAPULA ARVOSTUS/OKO	GT	9902900001	9902999999	
990030	ASLA/SIIRTYVÄT/OHMO	GD	9903000001	9903099999	
990031	ASLA	VM	9903100001	9903199999	
990032	ASLA / SIIRTYVÄT	VN / VO	9903200001	9903299999	
990033	ASLA/OHMO	GC	9903300001	9903399999	
990034	UTU/PALKKIOT	IF	9903400001	9903499999	
9900035	POPS/LUNASTAMATTOMAT SEKIT YLI 10V	IG	9903500001	9903599999	
9900036	PKJ JÄLKIPER. SUORIT	IH	9903600001	9903699999	
990036	ELE PÄIVITTÄISET VIENNIT	JA	9903700001	9903799999	
990037	ELE TAUP VIENNIT	JB	9903800001	9903899999	
990038	ELE PERUUTETTAVAT TILINPÄÄTÖSVIENNIT	JC	9903900001	9903999999	
990041	KIRJAUSYHTEENVETO/RAHAHUOLTO	VP	9904100001	9904199999	
9900042	PLATINAJÄRJESTELMÄ	BW	9904200001	9904299999	BJER122
990042	KIRJAUSYHTEENVETO/RAHAHUOLTO (UUSI)	VQ	9904200001	9904299999	
9900043	CLARITY, sisäinen ICT työ (ei peruutettava)	RD	9904300001	9904399999	
990044	DEVON, 30.6.99	VR	9904400001	9904499999	
990045	DEVON, 30.6.99	VS	9904500001	9904599999	
990046	DEVON, 30.6.99	VT	9904600001	9904699999	
990047	DEVON, 30.6.99	VU	9904700001	9904799999	
9900050	PALKAT	BY	9905000001	9905099999	***)
9900052	LOMAPALKKAVELAT	GV	9905200001	9905299999	***)
990054	Banksyst kk/tp-päätös	JE	9905900001	9905999999	
990055	Banksyst taseen ulkopuoliset (jos tarvitaan)	JI	9905500001	9905599999	
990056	TRADING TERMIINIEN ARVOSTUSTULOS (EI PERUUTETTAVA)	VX	9905600001	9905699999	
990057	RJ PÄIVITTÄISET	JF	9905700001	9905799999	
990058	RJ SIIRTYVÄT	JG	9905800001	9905899999	
9900060	VALUUTTATILIT	BZ	9906000001	9906099999	
990060	VALUUTTAOTTOLAINAUS	BZ	9906000001	9906099999	
9900061	VALUUTTATILIT / AGIOT	CA	9906100001	9906199999	DARRAGI/OVARP002
990061	VALUUTTAOTTOLAINAUS /AGIOT	CA	9906100001	9906199999	
9900062	VALUUTTATILIT/SIIRTYVÄ KORKO	CB,CC	9906200001	9906299999	DARRASK/OVARP002
990062	VALUUTTAOTTOLAINAUS/SIIRTYVÄT ERÄT	CB / CC	9906200001	9906299999	
9900063	LÄHTEVÄT ULKOMAAN MAKSUT	CD	9906300001	9906399999	LUMR124
990065	BLV TILINP. PYSYVÄ	JN	9906500001	9906599999	
990066	BLV TP PERUUTETTAVA	JO	9906600001	9906699999	
990068	BLT TILINP. PYSYVÄ	JQ	9906800001	9906899999	
990069	BLT TP PERUUTETTAVA	JR	9906900001	9906999999	
9900070	SÄILYTYSPALKKIOT	CE	9907000001	9907099999	
990070	SÄILYTYSPALKKIOLAKUTUS 2.11.94 ALKAEN (KESÄ.- JA JOULUK)	CE	9907000001	9907099999	
9900071	ARVOPAPREIDEN MYYNTIPALKKIOT	CF	9907100001	9907199999	

Sovellus-tosite ')	Nimi	Tosite-laji	Numerosarja alku	loppu	
	JVK.MERKINTÄ/ARVOPAPEREIDEN				
990071	VÄL.PALKKIOT	CF	9907100001	9907199999	
990072	BOND/JVK/EI KÄYTÖSSÄ	VZ	9907200001	9907299999	
990073	BOND/S. KOROT. PÄIV./EI KÄYTÖSSÄ	UC	9907300001	9907399999	
990074	BOND/ARV. KK. L./EI KÄYTÖSSÄ	UD	9907400001	9907499999	
990075	BOND/HINTAERO PÄIV./EI KÄYTÖSSÄ	UF	9907500001	9907599999	
990076	Prepaid maksutapahtumat	KK	9907600001	9907699999	
990077	REPO NORMAALIKIRJAUKSET/EI KÄYTÖSSÄ	YA	9907700001	9907799999	
9900078	MAKSULIIKETILIN KATESIIRTO	EC	9907800001	9907899999	OKO/PR93
990078	KATESIIRTO OTTO/OPTO	YB	9907800001	9907899999	
990079	BOND/ARVOPÄIVÄKIRJAUKSET	YC	9907900001	9907999999	
9900080	SIJOITUSRESKONTRA/OVC	GJ	9908000001	9908099999	
9900081	KORJAUSTOSITELAJI	CH	9908100001	9908199999	
9900082	HALTIA VUOKRASAAMISET	EH	9908200001	9908299999	
9520005	YIT-VUOKRAT	EH	9908200001	9908299999	
677	KORVA/PÄIVITTÄISET	CJ	9908300001	9908399999	
678	KORVA/HINTAEROT	CJ	9908300001	9908399999	
9900083	KORVA-TAPAHTUMAT	CJ	9908300001	9908399999	
9900083	KORVA PÄIVITTÄISET	CJ	9908300001	9908399999	
9900042	PLATINAJÄRJESTELMÄ	BW	9908400001	9908499999	
9900085	KIINTEISTÖRESKONTRA / UUSI	CI	9908500001	9908599999	
9900086	OKO:N LAINAT	CM	9908600001	9908699999	
990086	OKO:N LAINAT OP:LLE	CM	9908600001	9908699999	
990087	REPO ARVOPÄIVÄKIRJAUKSET/EI KÄYTÖSSÄ	YK	9908700001	9908799999	
9900088	HALTIA VASTIKERESKONTRA	EF	9908800001	9908899999	
9900089	HALTIA VASTEKESUORITUKSET	EI	9908900001	9908999999	
9900091	MAKSULIIKE /ASLA	CN	9909100001	9909199999	ALARKP01 JA 13
9900092	ASLA/OHMO	GA	9909200001	9909299999	
9900095	VILU/KOTIPANKKI	GG	9909500001	9909599999	
990995	OKO:N KIRJAUSYHTEENVETO / OPTO	YN	9909950001	9909959999	
9901001	OTTOLAINAUS/SIIR.KOR.PERUUTUS	BC	9910010001	9910019999	OT003/ OTORP003
991001	OTTOLAINAUS / SIIRTYVÄT ERÄT	YO / YP	9910010001	9910019999	
9901002	ETUKÄTEEN MAKS.KOROT/TILINP.	BE,ED	9910020001	9910029999	AMR827
991003	LOAN IQ/OKO	GN	9910030001	9910039999	
991004	ANTO AGIO KIRJAUKSET JA PENNINPYÖRISTYKSET	YQ	9910040001	9910049999	
991005	YPA LAINAT	YR	9910050001	9910059999	
991006	YPA LAINAT SIIRTYVÄT (eurot)	YS / YT	9910060001	9910069999	
991048	YPA LAINAT SIIRTYVÄT (valuutat)	YS / YT	9910060001	9910069999	
991007	KESKUSPANKKIPALVELUOSASTON LAINAT (RO)	YU	9910070001	9910079999	
991008	RO SIIRTYVÄT	YV / YW	9910080001	9910089999	
991009	PERINTÄANTOLAINAUS (PA)	YX	9910090001	9910099999	
991010	PA SIIRTYVÄT	YY / YZ	9910100001	9910109999	
9901011	OTTOLAINAUS /SIIRTYVÄ KORKO	BB	9910110001	9910119999	OT003
991012	YA-JS S. KORK. PER.	UK	9910120001	9910129999	
9901013	ALS:N HOITOPALKKIOT	BN,BO	9910130001	9910139999	AMR830
991013	RO-JS S. KORK. PER.	UG	9910130001	9910139999	
991014	PA-JS S. KORK. PER.	UH	9910140001	9910149999	
991015	RO/AGIOKIRJAUKSET	UI	9910150001	9910159999	
991016	PA/AGIOKIRJAUKSET	UJ	9910160001	9910169999	
9910002	ALS-JOLLA CAP PÄIVITTÄISET	JJ	9910200001	9910209999	
9901021	OPTO / SIIRTYVÄ KORKO	BT,BU	9910210001	9910219999	PR402
991024	YA VIRO AGIOT	RP	9910240001	9910249999	
991025	YA VIRO PÄIVITTÄISET	RJ	9910250001	9910259999	
991026	YA VIRO SIIRTYVÄT	RO	9910260001	9910269999	
991027	YA VIRO AA-PERUUTUUKSET	RU	9910270001	9910279999	
9901003	ANTOLAINAUS /Okopankki	EY,EZ	9910300001	9910399999	
991034	YA LATVIA AGIOT	RR	9910340001	9910349999	
991035	YA LATVIA PÄIVITTÄISET	RK	9910350001	9910359999	
991036	YA LATVIA SIIRTYVÄT	RQ	9910360001	9910369999	
991037	YA LATVIA AA-PERUUTUKSET	RX	9910370001	9910379999	
9901042	PLATINAJÄRJESTELMÄ/SIIRTYVÄ	BX,BR	9910420001	9910429999	BJER221
991044	YA LIETTUA AGIOT	RT	9910440001	9910449999	
991045	YA LIETTUA PÄIVITTÄISET	RL	9910450001	9910459999	
991046	YA LIETTUA SIIRTYVÄT	RS	9910460001	9910469999	
991047	YA LIETTUA AA-PERUUTUKSET	RY	9910470001	9910479999	
9901050	ALS/PREEMIOT JA ARV.	GH	9910500001	9910509999	
9901055	ALS/JOHD.ARV.PER.	GI	9910550001	9910559999	
9901083	KORVA-TAPAHTUMAT/SIIRT. KORKO	CK,CL	9910830001	9910839999	
9901083	KORVA OSAKKEET /SIIRTYVÄT	CK,CL	9910830001	9910839999	
990083	KORVA RM/ARVOSTUKSET	CK	9910830001	9910839999	
991083	KORVA RM/ARVOST.PER.	CL	9910830001	9910839999	
9901086	OKO:N LAINOJEN SIIRTYVÄT	CV	9910860001	9910869999	
991086	OKO:N LAINAT OP:LLE / SIIRTYVÄT	CV / CY	9910860001	9910869999	
9901091	MAKSULIIKE /ASLA /SIIRTYVÄ KORKO	CO,CP	9910910001	9910919999	ALARKP06 JA 07

Sovellus-tosite ')	Nimi	Tosite-laji	Numerosarja alku	loppu	
9901092	SSP:N KAUPPAHINNAN JAKSOTUS	CQ,CZ	9910920001	9910929999	
9901093	ASLA/OHMO/SIIRTYVÄT	GB	9910930001	9910939999	
991111	OKOPANKIN TASESIIRROT / OL	XA	9911110001	9911119999	
991112	OKOPANKIN TASESIIRROT /ALS	XB	9911120001	9911129999	
991113	OKOPANKIN TASESIIRRTO / VALUUTTAKASSA	XC	9911130001	9911139999	
991114	OKOPANKIN TASESIIRROT / DA	XD	9911140001	9911149999	ACR3B1/ACR3B2
9910201	ATK-LASKUTUS OPK /JP	CS	9912010001	9912019999	
990176	PREPAID TILITYKSET	KT	9917600001	9917699999	
991995	OPTON KONEKIELISET SIIRT.KOROT	XE / XF	9919950001	9919959999	
992001	TERMIINI / H TAI TR	XG	9920010001	9920019999	
9920002	ALS-JOLLA CAP TILINPÄÄTÖS	JK	9920020001	9920029999	
992005	FRA PÄÄOMAT	XH	9920050001	9920059999	
990201	ATK-LASKUTUS / OKO	YL	9920100001	9920199999	
9900202	SRJ-PALKKIONPALAUTUSJAKSOTUS/OP-RAHASTO	IA	9920200001	9920299999	
9900203	SRJ-PALKKIONPALAUTUSJAKSOTUS/SAAJAYHTIÖT	IB	9920300001	9920399999	
9900205	OMISTAJAJÄSENREKISTERI	CT	9920500001	9920599999	JRER110
990207	TALLETUSSIIRROT	YM	9920700001	9920799999	
679	PÄÄOMAKONVERSIOT	Z4	9920830001	9920839999	
9902083	PÄÄOMAKONVERSIOT	Z4	9920830001	9920839999	
992100	PANKKITAKAUKSET	XI	9921000001	9921009999	PTKR3301
992101	PANKKITAKAUSET / AGIOT	XJ	9921010001	9921019999	
992102	HENKIVAKUUTUS	HV	9921020001	9921029999	
683	ARVOSTUSKONVERSIO/PURKU	Z5	9921830001	9921839999	
9902183	ARVOSTUSKONVERSIO/PURKU	Z5	9921830001	9921839999	
684	ARVOSTUSKONVERSIO/UUDET	Z6	9922830001	9922839999	
9902283	ARVOSTUSKONVERSIO/UUDET	Z6	9922830001	9922839999	
992400	CPICS (TASEEN ULKOPUOLISET)	XL	9924000001	9924009999	
9903001	SALDONSIIRTO	Z1	9930010001	9930019999	
9903001	SALDONSIIRROT	Z1	9930010001	9930019999	
993002	TERMIINIT PISTE-EROT SIIRT.	XM / XN	9930020001	9930029999	
9903003	EURO	Z3	9930030001	9930039999	
9903003	EURO	Z3	9930030001	9930039999	
9930002	ALS-JOLLA CAP TASEEN ULKOPUOLISET	JL	9930200001	9930209999	
993009	TERMIINIT PISTE-EROT	XO / XP	9930090001	9930099999	
994005	TERMIINIT / AGIOT	XQ	9940050001	9940059999	
994006	TERMIINIT / AGIOT PALAUTUS	XR	9940060001	9940069999	
9940007	LJR OPA-SIIRROT	MX	9940700001	9940799999	
9940008	LJR ERIKOISLAINAT	MD	9940080001	9940089999	
994010	FRA ARVOSTUKSET	XS / XT	9940100001	9940109999	
9940104	LJR EFEKT.KORON HINTAERO	ME	9941040001	9941049999	
9940105	LJR EFEKT.KORON HINTAERO PERUUTUS	MF	9941050001	9941059999	
9940106	LJR ETUKÄTEEN MAKS.KOROT TP	MG	9941060001	9941069999	
9940107	LJR ETUKÄTEEN MAKS.KOROT TP PERUUTUS	MH	9941070001	9941079999	
9940108	LJR ERIK.LAINOJEN SIIRT. HOITOPALKKIOT	MI	9941080001	9941089999	
9940109	LJR ERIK.LAINOJEN SIIRT. HOITOPALKKIOT PERUUTUS	MJ	9941090001	9941099999	
9940110	LJR-JOLLA CAP PÄIVITTÄISET	MM	9941100001	9941109999	
9940111	LJR-JOLLA CAP KK-VAIHDE PERUUTUS	ei vielä varattu			
9940112	LJR-JOLLA CAP ARVOSTUKSET	MN	9941120001	9941129999	
9940113	LJR-JOLLA CAP ARVOSTUKSET PERUUTUS	ei vielä varattu			
9940114	LJR-JOLLA CAP TASEEN ULKOPUOLISET	MO	9941140001	9941149999	
9940115	LJR-JOLLA CAP TASEEN ULKOPUOLISET PERUUTUS	ei vielä varattu			
9940116	LJR-KALA PREEMIOT JA ARVOSTUKSET	MP	9941160001	9941169999	
9940117	LJR-KALA ARVOSTUSTEN PERUUTUS	MR	9941170001	9941179999	
9940120	LJR ARVONALENTUMISET	MU	9941200001	9941209999	
9940121	LJR ARVONALENTUMISET PERUUTUS	MV	9941210001	9941219999	
995	AGIOT/ULKOMAANRESKONTRAT	XU	9950010001	9950019999	
9950002	JORE TILINPÄÄTÖS	KD	9950020001	9950029999	
9960002	JORE TASEEN ULKOP.	KE	9960020001	9960029999	
9970002	CHF-TP-VIENNIT	KL	9970020001	9970029999	
9970003	CHF-TAUP-VIENNIT	KM	9970030001	9970039999	
998	ULKOM.SIIRTYVIEN KORKOJEN AUTOMAATTIKIRJAUS	XX	9980000001	9980999999	
999	VALUUTTALUOTTO	XY	9990000001	9990999999	
	PERUUTUS / KUMPPANIKOODIT	PK	9999970001	9999979999	
	E-FLOW PERUUTUS	EP	9999980001	9999989999	
	YLEINEN PERUUTUSTOSITE	PE	9999990001	9999999999	

Sovellus-tosite ')	Nimi	Tosite-laji	Numerosarja alku	loppu

SAPin tositepäiväkirja, kuukausipääkirja ja SAPin Ostovelka- ja myyntisaamistilien pääkirja
*) on arkistoitu LEA -arkistointijärjestelmään.
Tositteet on joko laadittu konekielisenä tai tulostettu paperille ja ne säilytetään kansiossa tai arkistoituna
**) REA-arkistointijärjestelmään
***) Raportit arkistoitu marraskuusta 2006 lähtien Aditron eArkistossa

Rinnakkaisissa sovellustositenumeroissa lyhyemmät sovellustositenumerot ovat peräisin Intime-kirjanpitojärjestelmästä, pidemmät FMS-kirjanpitojärjestelmästä.
Jatkossa yksi sovellustositenumero kaikkien yritysten käyttöön (SAP kaikilla käytössä).

545306

LUUMÄEN OP ~~555555~~

1. Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus

Luumäellä helmikuun 3 .päivänä 2020

Jarmo Haimila

Johanna Suhonen

Teemu Liikkanen

Pertti Nurmiainen

Mikko Purmonen

2. Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Hallintoneuvosto on tänään pidetyssä kokouksessa perehtynyt pankin tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen. Vuoden 2020 edustajiston kokoukselle hallintoneuvosto toteaa lausuntonaan, että pankkia on hoidettu lain ja säännösten mukaisesti ja että hallintoneuvostolla ei ole Luumäen Osuuspankin tilinpäätöksen eikä toimintakertomuksen johdosta huomautettavaa. Hallintoneuvosto yhtyy hallituksen esitykseen ylijäämää koskeviksi toimenpiteiksi.

Luumäellä helmikuun 5 .päivänä 2020

Sampo Munne
Hallintoneuvoston puheenjohtaja

Mikko Purmonen
Hallintoneuvoston sihteeri

3. Tilintarkastajien merkintä suoritetusta tilintarkastuksesta

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Lappeenranta helmikuun 7.päivänä 2020

Ernst & Young Oy
KHT
Petri Hämäläinen